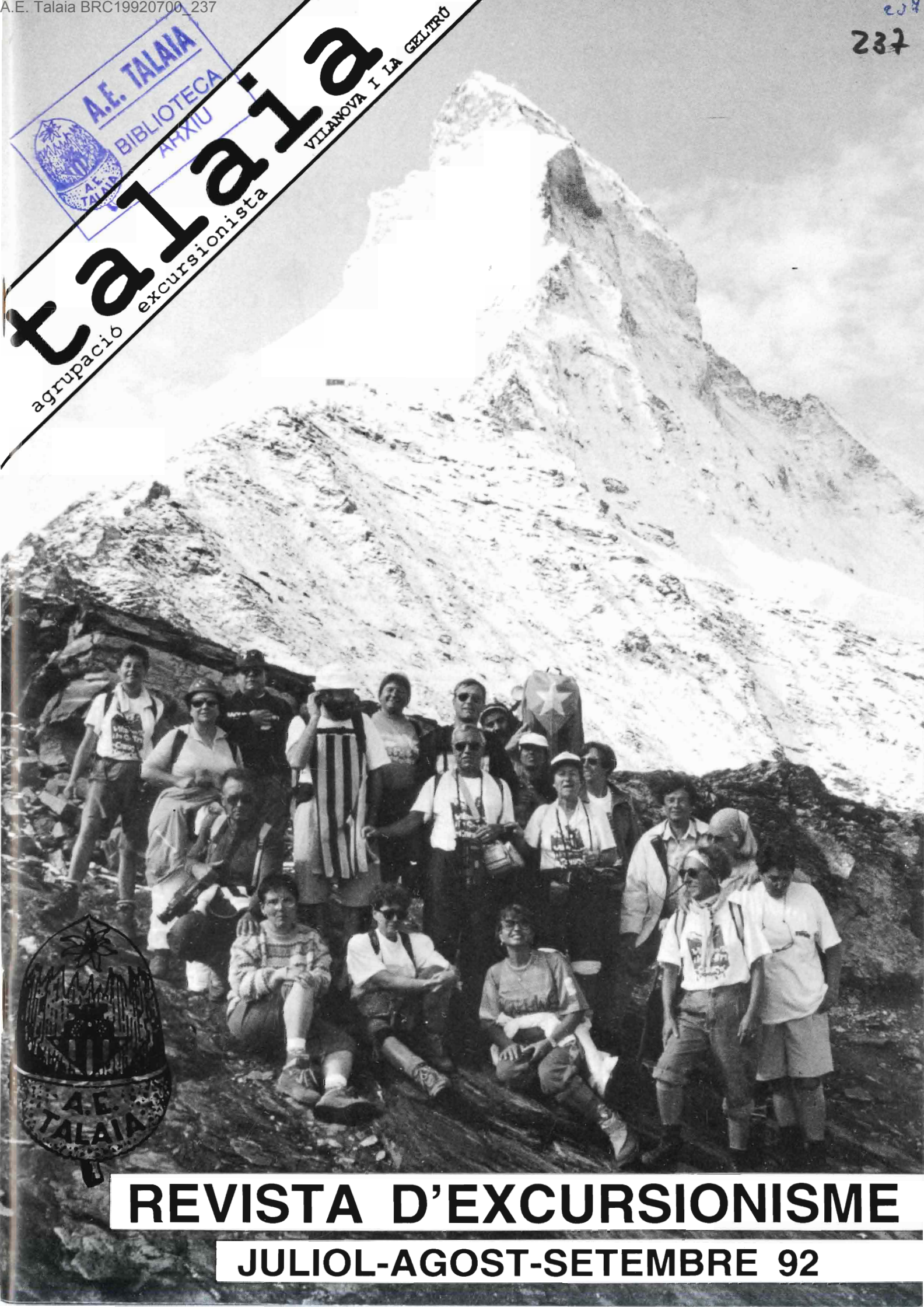

talaia
agrupació excursionista
A.E. TALAIA
BIBLIOTECA
ARXIU
VILANOVA I LA GELTRÚ

REVISTA D'EXCURSIONISME

JULIOL-AGOST-SETEMBRE 92

◆ Pollastres a l'ast

◆ Formatgeria i Productes làctis

Cansaladeria ◆ Xarcuteria ◆ Pernils ◆ Queviures selectes

Casa Marisol

◆ *La Xarcuteria* ◆

Elaboració pròpia

c/ Josep Coroleu 76-78 Galeries Sant Jordi, 10-20
tel: 93/815 81 11 c/ Jardí 74
tel: 93/893 10 54

Vilanova i la Geltrú

◆ Vins i Caves ◆ Pastisseria i Bomboneria ◆ Rostisseria ◆

Ultramarins

◆ Formatgeria i Productes làctis

LA QUALITAT

SUPERMERCATS * SEGUR DE CALAFELL

AUTO MOTO

JOSEP BERTRAN

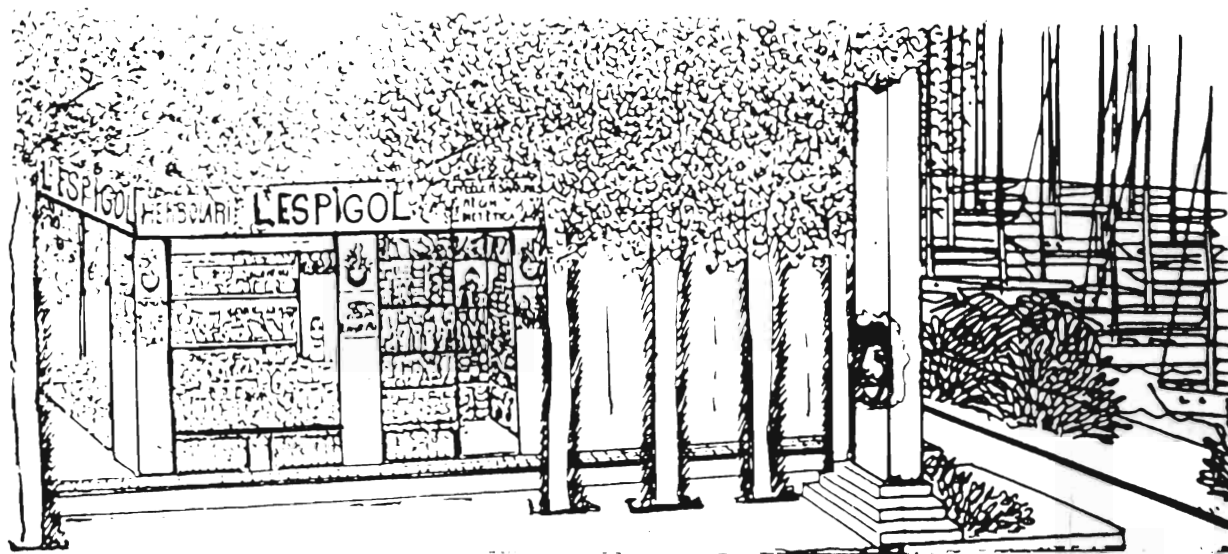
Reparació de l'automòbil i motocicletes

Cabanyes, 11
Tel. 893 65 72

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

ATENCIÓ SOCIS!

**AMB LA PRESENTACIÓ DEL CARNET DE SOCI DE L'A. E. TALAIA,
TINDREU LA MÀ D'OBRA GRATUÏTA EN REALITZAR EL CANVI
D'OLI DEL VOSTRE COTXE. NOMÉS ABONAREU ELS MATERIALS.**

HERBOLARI L'ESPIGOL

Herbes, Dietètica, Formatges i Especialitats

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 815 13 11

08800 Vilanova i la Geltrú

Adherida a:

Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Associació Espanyola
de Càmping i Caravaning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

Carrer Comerç, 4
Tel. 893 12 57
08800 Vilanova i la Geltrú
C.I.F. G 58124702

Nº 237 REVISTA D'EXCURSIONISME JULIOL-AGOST- SETEMBRE 92

EDITORS

Agrupació Excursionista Talaia

PRESIDENT

Salvador Butí i Papiol

SECRETARI

Antoni Sagarra i Mas

REDACCIÓ

Secció de Cultura

DIRECCIÓ

Josep Blanes

EDICIÓ

Blanca Forgas

Agustí Poch

Lluís Forgas

MAQUETA

Josep Blanes

PUBLICITAT

Joan Sivill

Virtut Castro

M. Carme Barceló

Oriol Ventosa

COL.LABORADORS

Vicenç Carbonell

Josep Voltà

Toni Sagarra

Salvador Butí

Àngels Parés

IMPRESSIÓ

Gràfiques Llopart

Sant Antoni, 63

Sant Sadurní d'Anoia

Tel. 891 03 12

DIPÒSIT LEGAL

B-24619-90

Foto portada:

Un grup de caminaires
talaïens davant el
Mont Cervin

Els articles publicats en aquesta revista sempre expressen l'opinió de llurs autors i no reflecteixen l'opinió de la Junta Directiva de l'Agrupació ni de la Redacció. En tot cas, l'A.E.Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

SUMARI

- 3 Editorial
Equip de Redacció
- 4 L'aragall en el massís del Garraf
Vicenç Carbonell
- 6 Campament d'estiu 92 - Tavascan
Ramon Martí
- 9 Yosemite '92 - El Capitan. Via Nose
Jaume Soler - Angel Vedo
- 15 La Miranda dels Ecos, a Montserrat
Antoni Sagarra
- 19 Uns dies d'esquí furtiu
Antoni Ordovàs
- 22 Vacances en Mountain-Bike
Sergi Florenciano
- 23 Que són per mi els excursionistes
Xavier Garcia
- 25 Activitats d'escalada
GEAM
- 26 El "hobby" d'aquest estiu.
De vacances a l'Alta Ribagorça
Joan Lluís Sivill
- 29 Dels Alps Penins als Bernesos
Unes vacances pels senders helvètics
Blanca Forgas
- 34 Tabarca.
Primera reserva marina de l'estat espanyol
M. Carme Barceló
- 37 5a Caminada Popular a la Vall de Gósol
Josep Blanes
- 40 Col·lectiva a Santander GET-GEAM
Mago
- 42 II Cursa BTT Talaia
Andreu Ferrer
- 46 El paisatge als museus de Vilanova i la Geltrú
Josep M. Also
- 47 Abadies occitanes (5). Ambialet
Salvador Butí
- 50 Activitats d'espeleologia
GET
- 51 Crònica del "cotarro" talaïenc

El dia 18 d'octubre, la nostra entitat organitza la **56ª MARXA DE REGULARITAT DE CATALUNYA**. Potser per a algú semblarà com una cosa banal, però en realitat representa un esforç col·lectiu suficientment important com per marcar una fita en la nostra petita història.

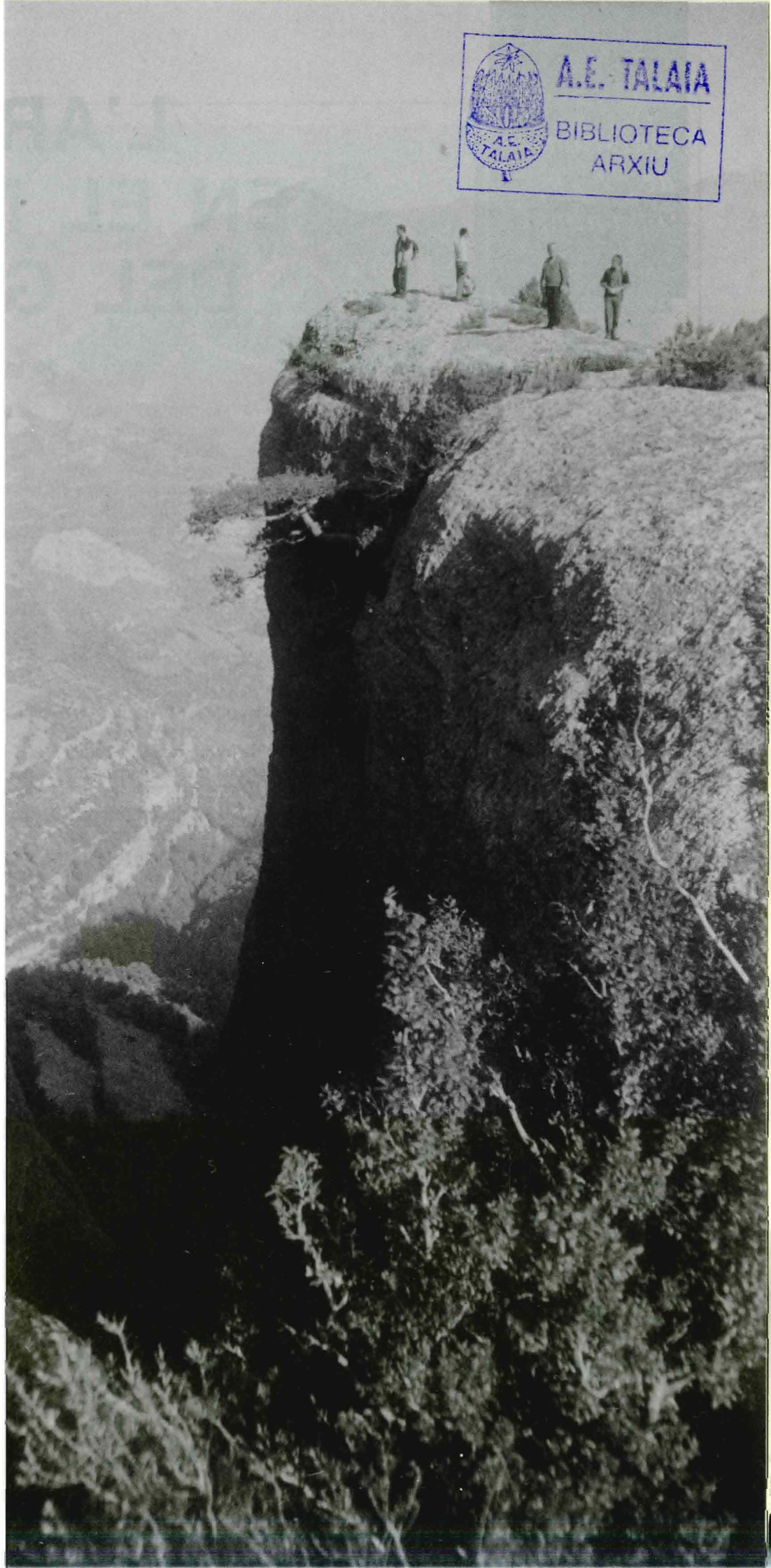
Representa, sobretot, un exercici de treball en equip, on cadascú ha de representar el seu paper, el qual difícilment és substituïble.

Ens hem trobat, però, amb dificultats suplementàries. En primer lloc, el poc interès que tenen aquestes Marxes - fins i tot encara que siguin oficials- per a la pròpia Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, que per poc no ens col·loca una assemblea d'elecció de president el mateix dia. I en segon lloc -i potser una mica conseqüència del primer- l'enorme dificultat en trobar recursos per finançar l'elevat pressupost de la Marxa.

També és veritat que ens hem trobat amb admirables ajudes. I voldria ressaltar la dels excursionistes de la zona -i especialment d'en Ventura Roca, alcalde d'Oliana-, que d'una forma entusiasta ens han ajudat més del que normalment estem acostumats.

Del balanç final, en parlarem més endavant.

Editorial

L'ARAGALL EN EL MASSIS DEL GARRAF

Es cert que la definició que donen els diccionaris és ben minsa. La GEC, volum 2, diu: "aragall", **Xaragall**. Cerquem "xaragall" en el volum 5 i llegim: **Regueró** que forma l'aigua de la pluja, etc. en escórrer-se per un terreny inclinat, **escorranc** (els subratllats són nostres). El Pallas no és més afortunat quan defineix el "xaragall": **Excavació** que fa el corrent de l'aigua. L'ALCOVER-MOLL, volum 1, dóna més accepcions a l'"aragall": 1. Petit corrent d'aigua produït per la **pluja recent**; 2. Clot llarguer, produït pel corrent d'aigua d'una **ploguda forta**; 3. Corrent impetuós del riu per un **pendent**. A més, ens facilita sinònims: **saragall, xaragall, sargall**. També aporta opinió sobre l'etimologia, dient que és desconeguda, però sembla d'arrel pre-romana. Quant al "xaragall" (volum 10), assenyalava quelcom semblant: 1. **Córrer**, regueró que forma l'aigua de pluja en escampar-se per un terreny inclinat i excavant la terra; 2. Munt d'**arena o pedres petites** que una torrentada ha tret a les vores. Finalment, el "Primer diccionari català d'excursionisme" de Joan SALLARÉS (1959), deia: "aragall", **Xaragall**; **depressió** irregular de terreny marcada per l'aigua de la pluja; **Esllavissada** causada per les pluges.

Quan MUNTANER analitzà el topònim garrafenc conegut per "la Creueta dels Aragalls", va definir l'aragall per: "corrent **efímer d'aigua** que produeixen les pluges baixant per un **pendent**, o bé els **reguerots** que l'erosió hi enfondeix" (DCVB, Coromines 1972 I p.268).¹

Com veiem, la paraula té diversos significats (segons el parlar de cada comarca), però tots la relacionen amb l'aigua de pluja i els pendents. En algun lloc l'associen amb "munts d'arena o pedres petites" i en un altre indret amb una "esllavissada", tot causat per la pluja.

Sabem que el mot és molt antic i

que es troba en documents dels segles X i XI amb formes llatinitzades com "aragallo", "aragallum", "aragallio" i "aragariis". En el mateix Garraf consta un nom avui perdut: "lo Aragaus" (o Aragais), l'any 1390, situat vora la Ginesta,² segurament l'actual **fondo de la Ginesta**.

En la darrera festa de Campdàsens es va manifestar públicament que **els Aragalls del Garraf** són "tones de pedres i terra en molts llocs dels vessants de les nostres muntanyes" i que **la Creueta dels Aragalls** s'explica perquè "al davant és **l'Aragall del Fondo del Salt** i al darrera **l'Aragall del Fondo de Vallgrassa**".³ Farem costat a la persona que va parlar amb tanta seguretat i fermesa. No és que les definicions dels diccionaris estiguin equivocades, sinó que aquí tenim un altre significat de l'aragall. I el podríem fer extensible a tot el Penedès, on trobem vessants de **pedruscall** o **tarteres** (aquesta paraula també és d'origen pre-romà), en diversos llocs de la comarca. Fins i tot, la present tesi té l'aval d'un document de l'any 1013 que fa referència a l'actual **torrent de l'Aragall** que baixa del terme d'Albinyana i frega el poble de Sant Vicenç de Calders, el qual aleshores s'anomenava "ipsum aragallum **petrosum**",⁴ on, això sí, l'aigua hi discorria en temps de pluja.

Aquest nou concepte de l'aragall com una "fondalada plena de pedres en el vessant d'una muntanya", sembla que no és estrany en altres contrades. Almenys això es desprèn de les investigacions fetes pel professor COROMINES. Per començar, informa que "xaragall" és derivat de l'antic "aragall", aquest, segurament, germà de l'asturià i lleonès "argayu", que vol dir "ensulsiada, despeniment de terres".⁵ I citant l'Atlàntida de mossèn Cinto: "De Puigmal entre 'ls cingles un **xaragall** se bada, per soques y rocassos cayguts, mitg aclucat..."; i "al primer **xaragall** que trobo, me'n vaig

per terra"; "camins no n'hi ha: en diuen camins de barrancs, **xaragalls**, munts de roques. Sobre aquests passatges, COROMINES comenta que és evident que no es tracta d'un corrent d'aigua sinó de solcs oberts en els **vessants de les muntanyes**. Igualment, esmentant narracions segarrenques, el **xaragall** és un **barranc** que solca un costat de la vall i no d'aigua, puix serveix per escapar-se. En el Maresme va recollir de viva veu: "**torrent** de fort pendent en un **vessant de muntanya**, que d'ordinari és sec i no porta aigua més que els dies de pluja". Però per a nosaltres el més escaient va ocórrer a Mallorca: "pujant ... em desaconsellàvem d'enfilarnos per aquell **saragai**, assenyalant una **canal de clapissa** rodoladissa damunt meu: No? - No veieu **ses pedres que hi ha caigudes?**; tornant: si voleu davallar de pressa, per allà hi ha un **saragai** que no hi ha arbres (però no hi vaig trepitjar poca **clapissa**)".⁶

La "clapissa" que hi havia en el "saragai" no era altra cosa que una "esllavissada de **pedra mitjana** o **engrunada** pel peu d'una canal o fons d'un barranc en fort pendent", diferenciada de la clàssica tartera, més aviat constituïda de "grans blocs".⁷ La característica més destacada de la "clapissa" (d'un aragall) és que el **pedruscall rossola fàcilment**, és a dir, que davalla lliscant.

Podem arribar a la conclusió que **l'aragall garrafenc** és un "fondo de clapissa o esllavissada de pedra en el vessant d'una muntanya".

El mot **clapissa** deriva de **claper**, "massa de rocs o pedres", ben coneguts des de fa segles en el massís del Garraf.

Per acabar donant exemples, en el Maestrat, el sinònim **sargall** és una canal de clapissa, no sols la canal, sinó la **clapissa mateixa**.⁸ Aquesta darrera definició és pràcticament la

CAMPAMENT D'ESTIU 92 TAVASCAN

Aquest any hem volgut fer el campament més a prop, sigui per les Olimpíades o sigui perquè l'any passat ja vam anar prou lluny; aquest any **Tavascan** era el lloc.

A uns tres quilòmetres del poble de Tavascan, pujant cap als **plans de Boavi**, allí vàrem plantar el campament.

Enguany teníem la negra, ja que a l'hora de tramitar tots els permisos, ens vàrem trobar un munt d'entrebancs. Per una part, el permís del propietari del terreny, que va ser el que vam obtenir primer, i bastant ràpid, per cert; però en arribar aquest al Consell Comarcal del Pallars, no sabem per quina raó, ens van fer passar en passeres fins quinze dies abans de començar el campament, i encara faltava anar a la Delegació de la Generalitat de Lleida perquè donessin la conformitat a tot.

Arribem avui a la tarda i l'endemà al matí cap a Lleida amb els papers perquè ens els segellessin. Arribem allà i anem a veure el funcionari que ens havia de fer el permís i aquell ens diu que no ens el pot fer perquè, a part de tendes, en el campament també hi hauria caravanes; i per això, per qüestions de normativa, no ens podia signar res. Nosaltres li diem que a la Generalitat, a Barcelona,

ens havien dit que no hi hauria cap inconvenient amb les caravanes. Però ell deia que si no rebia ordres contràries, ell no ens podia donar el permís... Desolats, tornem cap a Vilanova.

En arribar aquí, anem cap a

podem tornar a Lleida, que ja està tot arreglat, que havia estat un malentès.

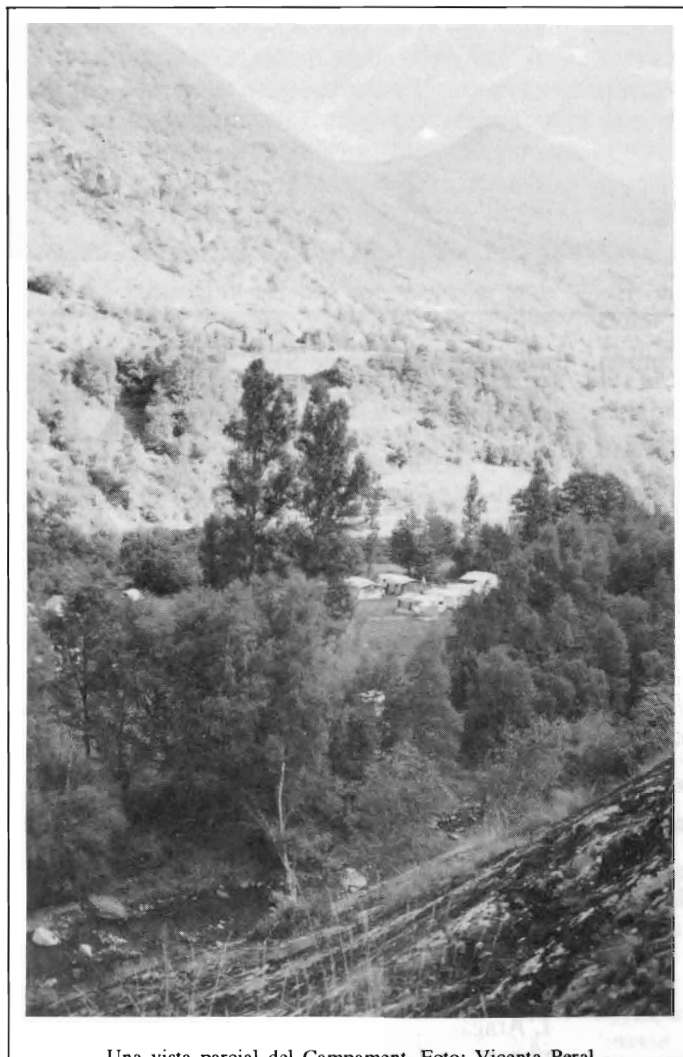
El dia següent, cap a Lleida falta gent. Allà ens esperaven demanant disculpes. Però la qüestió era que ens segellessin els permisos, que les disculpes no servien de res després dels dos viatges a Lleida.

Ja és el 31 de juliol a la tarda i comencem a pujar al lloc del campament. Distribuïm els llocs de la gent que ja s'hi troba i de la que començarà a venir a partir de l'endemà.

De bon matí ja comencen a arribar cotxes amb les seves caravanes, remolcs i tendes. Anem col·locant el personal. Primera feina feta, tothom col·locat. La segona era fer baixar, a través de canonades, l'aigua per beure, i la teníem a uns 50 metres per sobre del camí i a 100 metres del campament. Una altra feina pendent, i aquí hi pren part molta gent, era fer el forat per poder-hi instal·lar al damunt el WC. Així es va fer, però sota la pluja, ja que, quan estàvem a meitat de la feina, es va posar a ploure; amb tot, no vam parar fins tenir el forat fet. Després, muntem la barraca a

sobre, la tassa del WC i, apa!, els que estaven apurats ja poden començar a passar...

Donem les instruccions a través del megàfon sobre les brosses,

Una vista parcial del Campament. Foto: Vicenta Peral

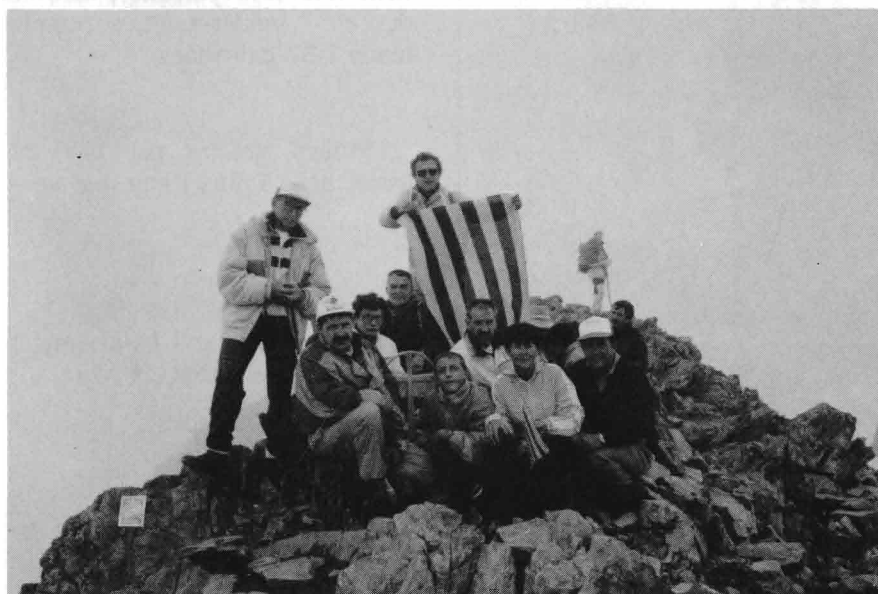
l'Ajuntament a veure si trobem alguna autoritat que ens pugui donar un cop de mà. Allà trobem el regidor Sr. Surroca i li expliquem el que fa al cas. Ell fa unes trucades i ens diu que l'endemà ja

Dalt del cim del Sotllo. Foto: Ramon Martí

Un grup de campistes equipats per fer "rafting".
Foto: Ramon Martí

Un grup de campistes dalt de la Pica d'Estats (3141 m).
Foto: Vicenta Peral

l'aigua, els animals domèstics id'altres coses adients per al funcionament de l'estada i la convivència.

Dia a dia es van anar desenvolupant els actes previstos tant per a la canalla com per a la gent gran. Uns amb molta participació i d'altres amb no tanta. Com altres anys, s'han fet concursos de dibuix, manualitats amb llegums, parxís, dominó, petanca, bunyols, arròs, postres i catifes de flors amb l'escut de la Talaia com a motiu.

Per un altre costat, es van fer excursions pels indrets propers al campament, llocs com l'estany de Certescans, els estanys de Rome-do, estany de Baborte, Bordes de Noarre, Plans de Boavi i d'altres més a prop.

Cal esmentar que algunes d'aquestes excursions es van fer també amb bicicleta de muntanya si el camí ho permetia.

En el capítol d'ascensions, es va pujar al Pic de Certescan, Pica d'Estats, Pic de Sotllo i Pic de Monteixo.

En la pujada a la Pica d'Estats, es va fer nit en tenda al costat de l'estany de Sotllo. Els que van anar al Pic de Sotllo van fer nit al refugi de Broate, a la pleta del mateix nom. Tant en una pujada com en l'altra, van estar voltats per la boira. Les restants, es van fer sortint i arribant al campament el mateix dia.

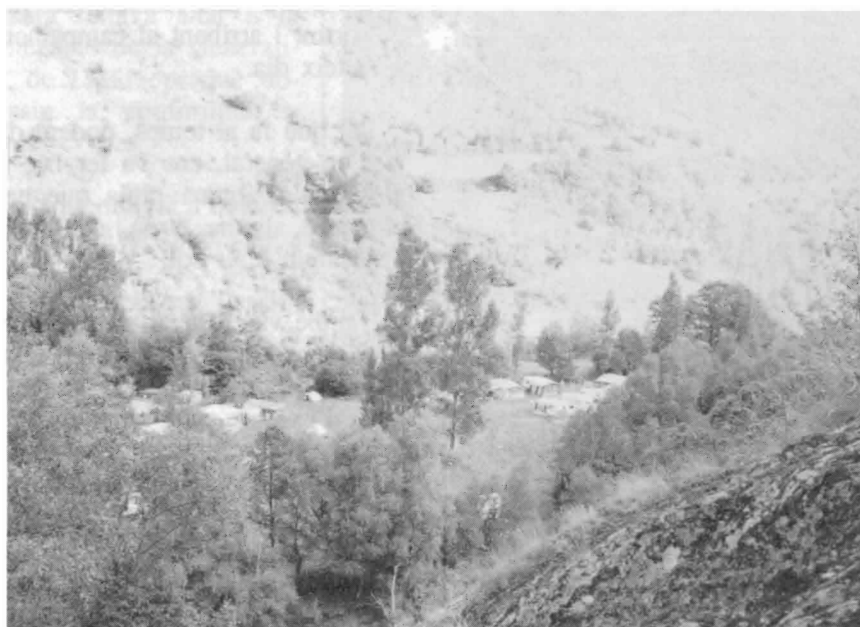
Pel que fa al temps, podem dir que, en general, ens va fer bo, ja que, fora d'alguna pluja que ens va caure alguna tarda, els altres dies vàrem tenir sol.

També vàrem anar un dia a fer el descens de la Noguera Pallaresa amb "rafting". Això va tenir molt d'èxit, ja que vam anar-hi quaranta-quatre entre grans i petits. Tots vam coincidir que havia estat molt emocionant.

Capítol a part mereixen les visites que rebem dels Mossos d'Esquadra demanant-nos els per

Baixant del Port de Sotllo. Foto: Ramon Martí

Una altra vista del Campament. Foto: Vicenta Peral

misos, còpies dels permisos, comptabilitzant les tendes i les caravanes. Els funcionaris del Departament de Medi Ambient també ens demanaven permisos. Els de la Forestal també. I tot perquè els propietaris de cinc càmpings de la Ribera de Cardós ens havien denunciat com a càmping il·legal. Fins i tot va sortir un escrit al diari **el Segre de Lleida**, dient que era un càmping pirata permès per la Generalitat i tot un seguit de mentides i barbaritats.

El mateix dia vam telefonar a la redacció del diari per fer sortir una nota desmentint tot el que havien dit de nosaltres, i així ho van fer l'endemà mateix. Ens van dir que el qui havia fet l'escrit no s'havia informat degudament.

En tot aquest afer estàvem tranquils, ja que, per una banda teníem tots els papers en regla, però per altra banda vèiem que hi havia quelcom que no funcionava. Per una part vénen els Mossos d'Esquadra, ens demanen els permisos, se'ls miren i diuen que són correctes. Per què, doncs, han de continuar venint? Perquè els manen. I els que els manen?

Sort que en tots aquests problemes, grans i no tan grans, el soci i simpatitzant continua assistint al nostre Campament, ja que, enguany hem estat 140 persones, distribuïdes en 7 tendes-xalet, 9 remolcs-tenda i 32 caravanes.

Moltes gràcies per la vostra assistència. I fins l'any que ve.

Ramon Martí i Salvany
President de la Secció Muntanya

YOSEMITE '92 EL CAPITAN VIA NOSE

Per fi tot s'anava convertint en realitat. Estació d'autobusos a Barcelona. Viatge nocturn fins a Madrid. Autobusos fins a l'aeroport de Barajas. Esmorzar de plàstic a l'aeroport. Passaports. Viatge amb bus per les pistes de vol. Transport aeri per sobre de l'Atlàntic.

Fins ara tot anava bé, però a l'aeroport Kennedy de New York tot sembla canviar de color. Retards amb els vols interiors, escales tècniques no previstes, i quan arribem a San Francisco les maletes ja havien arribat feia una bona estona.

Preparem un bivac en un dels passadissos de l'aeroport; fins a les vuit del matí no obren les agències de cotxes de lloguer. Després de bastantes investigacions, aconseguim un cotxe on caben sis i l'equipatge.

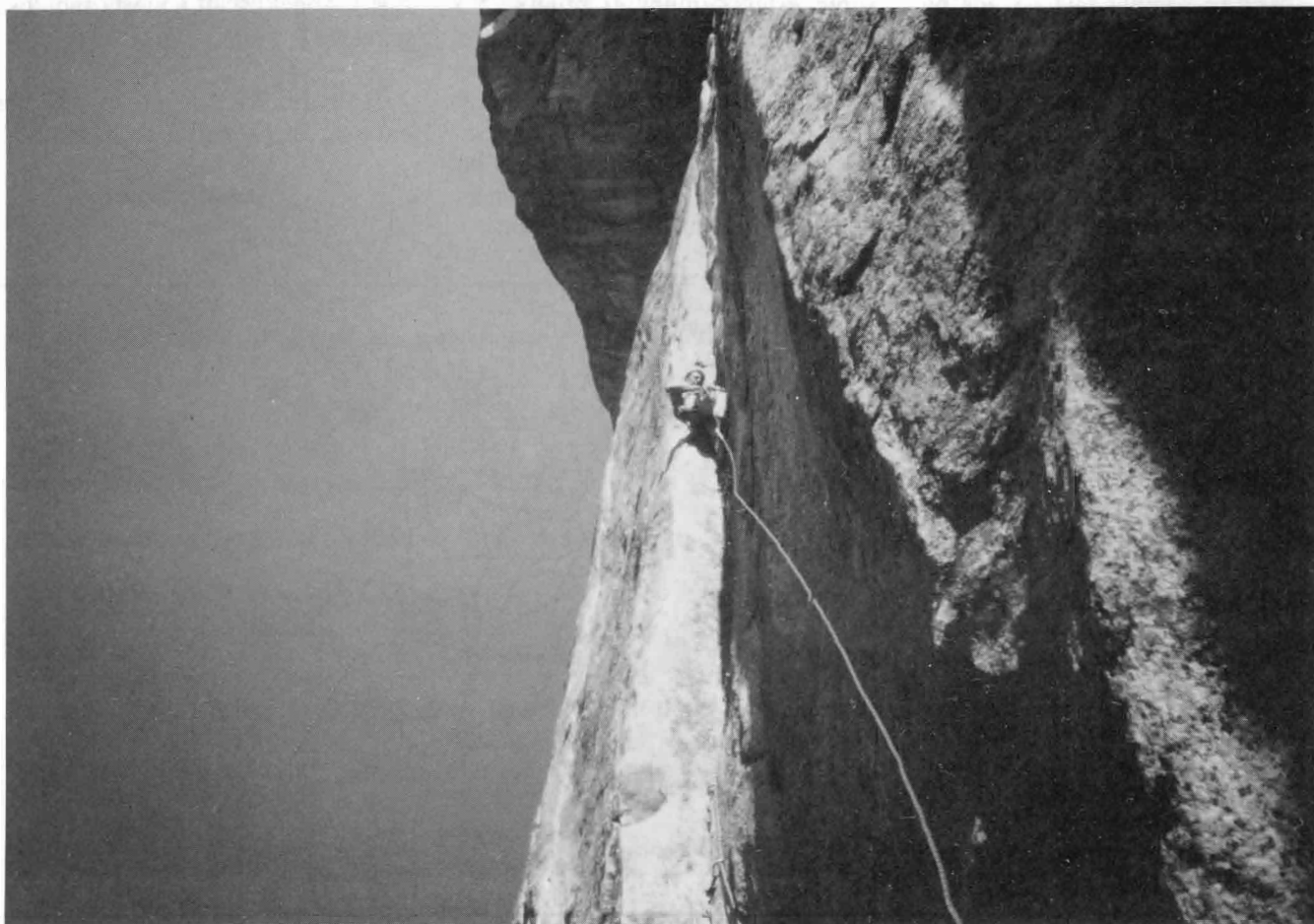
Sortim de San Francisco direcció Yosemite Park per un d'aquests famosos ponts que penjen per sobre la Bahia. Arribant a la Vall de Yosemite, ens trobem la carretera tallada per un incendi forestal i ens desvien per una plena de retombs.

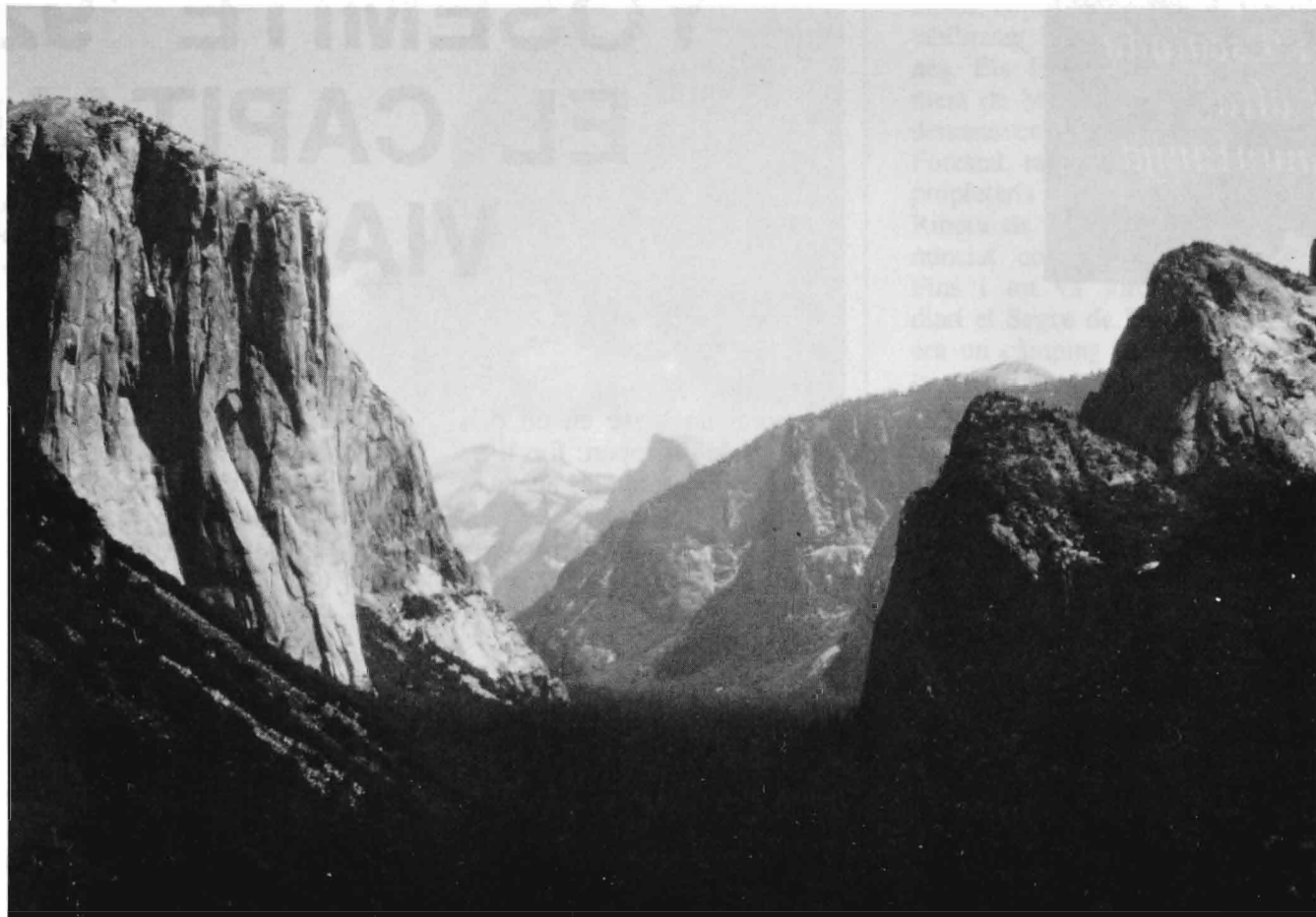
A la nit, a uns 10 quilòmetres

del "Park", preparem un bivac. Al matí, després d'un bany al riu, anem a l'oficina del càmping per buscar lloc i inscriure'ns. Avui fem diverses compres i preparem el nostre rebost (calaix metàl·lic anti-óssos, esquiroles i coiots).

Els dos següents dies ens els passarem escalant per diverses de les zones que hi ha a la vall. Aquí hi ha una altra mentalitat, les vies solen ser fissures on només hi ha la reunió per baixar. Es tracta d'una escalada on compte el factor físic i tècnic (col·locació d'assegurances).

El Jaume Soler en les primeres fissures de la Via Nose. Foto: Angel Vedo

La immensa vall amb la paret de El Capitan, al parc de Yosemite. Foto: Jaume Soler

El **Capitan** sembla que no ens ha impressionat gaire. Quan me n'adono estic penjat pel primer llarg de la via "Nose". Arribo a la reunió i l'Angel comença a pujar a "Jumars" recuperant el material que jo he ficat; mentrestant, jo pujo els 30 quilos del "petate" per la corda auxiliar. Anem canviant els papers cada llarg de corda i amb unes quatre hores arribem a la 4ª reunió, d'on baixem i deixem uns 200 metres de cordes fixes.

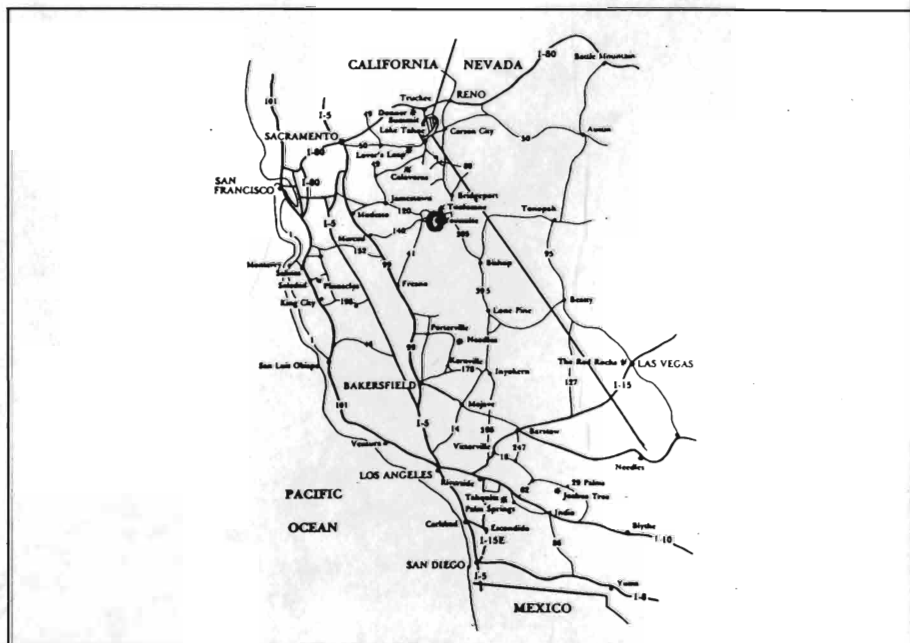
Al dia següent, ens fem a la paret amb la intenció de no baixar. Farem uns 200 metres de "jumars" per les cordes fixes. Comencem a escalar, diedres, fissures, pèndols, diedres, per una roca d'excel·lent qualitat. Després d'unes "carreres" per la paret, muntem la reunió en un relleix. Puja l'Angel per una fissura; quan porta cinc metres li vaig a fer una foto i de cop noto una forta sotregada. El "friend" d'on penjava l'Angel s'ha després i aquest ha caigut sobre meu, que, distret amb la foto, em trobo de

sobte estès damunt el relleix. No em puc moure; demanem ajut, i després d'unes vuit hores, amb un espectacular rescat, ens treuen de la paret. Helicòpter, ambulància, hospital, helicòpter, hospital. S'ha acabat el Capitan per mi; aquest petit accident no impedirà, però,

que l'Angel escali aquesta fabulosa paret.

I qui millor que ell mateix per explicar-vos aquesta altra aventura?

Jaume Soler

LA VIA NOSE

La paret del **Capitan** sobresurt de la vall com una deessa de la vall Sagrada; els 1000 metres de paret no s'aprecien fins que estàs enmig de les seves fissures i diedres i veus el pati sota els teus peus.

En el primer intent ens va fallar el factor sort, ja que millor no ho podríem tenir: bona preparació i motivats "a tope"; però l'atzar ens girà la truita.

El Jaume ja estava fora de perill, es trobava força bé, ens quedava el repte de nosaltres i la paret, poca gent restava a la vall per poder tibar-li a la tàpia.

El Marc i la Toni volien pujar per la via "Zodiac", el famós "Paca" em va fer agafar il·lusions: "anem tu i jo i el Marc i la Toni i pugem la Nose".

A la fi el Paca desapareix, el Marc em comenta per pujar tots tres a la tàpia i jo li dic que tres

és molt més lent, que pugin ells; al final el "Moreno" es decideix per pujar tots tres junts.

Preparem el material i anem a equipar els quatre primers llargs de la via; deixem a dalt el "petate" amb l'aigua suficient i el menjar per passar tres dies a la paret. Començo jo el ball per la paret, dos llargs i després la Toni supera la fissura i fa un pèndol per arribar a la cornisa on muntarem els quatre rappels fins a la base de la paret.

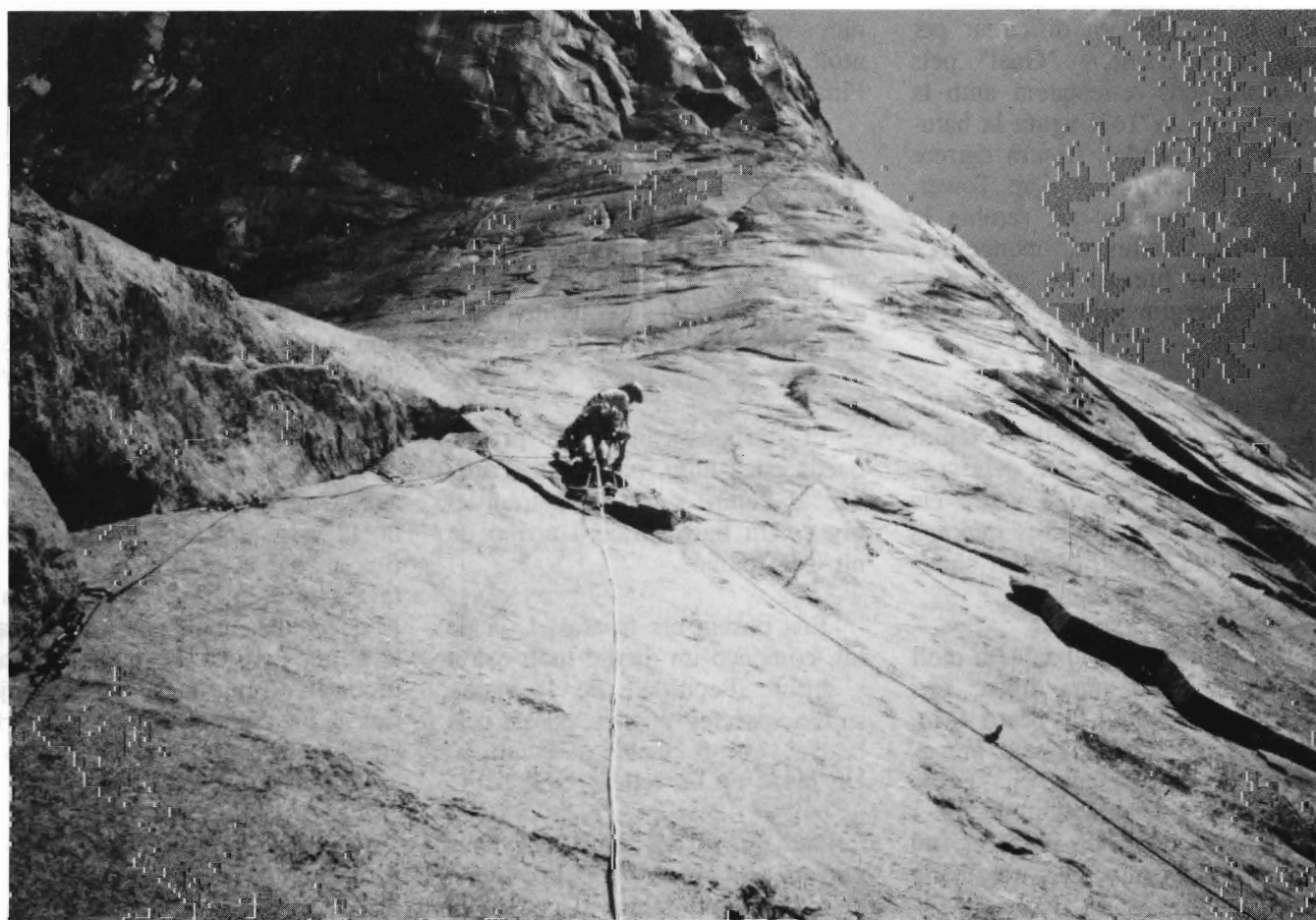
El temps no era massa bo i la pluja ens va refrescar una mica la calor del Capitan; dos mexicans amics nostres que ja volien sortir cap al cim ens esperen per rapellar amb les nostres cordes.

Ens esperen l'Agata i la Michèle amb uns refrescos; sort que tenim gent maca que estan pendents de nosaltres. Tornem cap al càmping.

Unes pizzes amb els mexicans i unes "garimbres"; mirem la meteo, el temps canvia, vénen pluges localment fortes. Decidim esperar. Els mexicans es posen a la tàpia, fan un bivac molt precari ja que anaven molt lents i abandonen la paret.

Dos dies de descans, canvia el temps, ja ens podem posar a escalar. Dos yankis han aprofitat les nostres cordes fixes en comptes d'escalar els quatre primers llargs. No és gaire ètic. Després de mirar-nos, al final pugem nosaltres primers, superem els 200 metres de cordes fixes i tiro jo davant, dos llargs que ja conec i després el repte del pèndol. Em despengen i començo a pendolar. La meua primera "maraton" corrent per la paret. Algun cop o altre, però a la fi empotro la mà a la fissura: adrenalina "a tope", friend darrere friend fins arribar a la reunió.

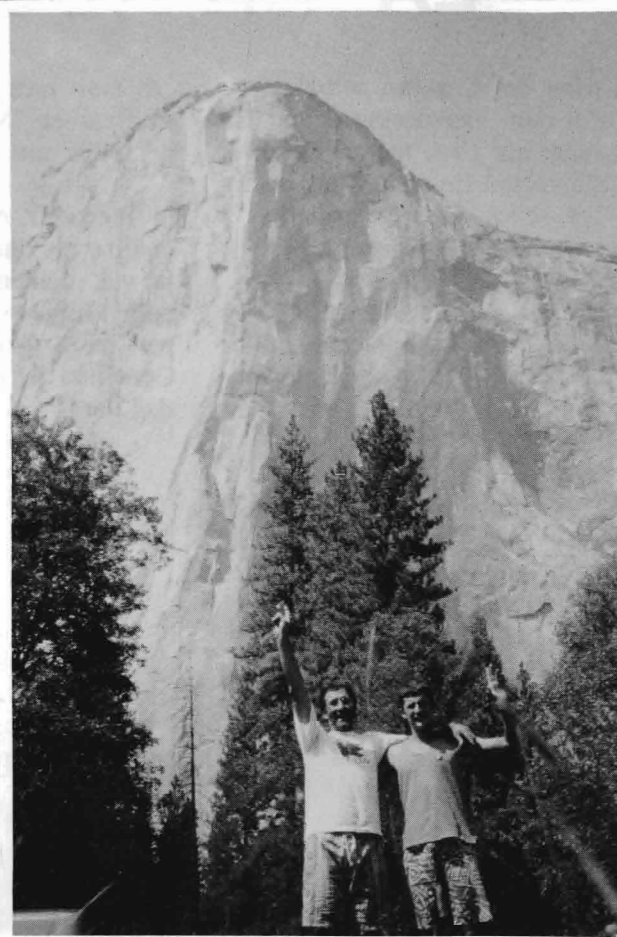
El Marc li tiba els "stobeless" (fissures de 6è grau) fins al Dolt Tower, el primer bivac que es pot fer a la paret, on trobem els bidons d'aigua dels mexicans. La

El Capitan. Via Nose. L'Angel en el primer pèndol.
Foto: Jaume Soler

Escalades en vies curtes a la vall de Yosemite.
Foto: Agata Olegario

L'Angel, el Jaume i El Capitan. Foto: Agata Olegario

calor és la primera dificultat per guanyar el Capitan. "Guai" pels mexicans; ens refresquem amb la seva aigua i la Toni agafa la batuta, un altre pèndol, fissura darrere fissura fins arribar al Cap Tower, un relleix immens que sembla la plaça de Catalunya, mengem i bevem, ens fumem un cigarret i ens submergim dins el sac de dormir.

La lluna (era plena) i els ratolins, és una nit meravellosa, tenim la vall a uns 500 metres dels nostres peus; ens vénen a veure els nostres amics, quatre crits que ens donen molta moral, dormim somiant pujar al Capitan.

El segon dia ens aixequem molt d'hora, mengem una mica, ens repartim els llargs el Marc i jo, comença el "Moreno" una xemeia sobre una placa, el "Texas flower", una fissura complicada i l'altre gran repte de la paret, un altre pèndol salvatge, el "King Swin", el supera, un flanqueig complicat; a la fi arriba a la reu-

nió, s'enganxa el "petate" i perdem molt de temps en aquest llarg. Finalment, al camp IV.

Deixo els "jumars", em trec les "julito" i em poso les "ninges", un gran sostre, una fissura de microfissures, uns quants tascons petits i em poso sota dels famosos sostres; està equipat amb tascons invertits: adrenalina, un flanqueig i la reunió.

El dia passa molt de pressa, queda poca llum, però hem d'arribar al camp V on muntarem el bivac. Un llarg difícil i arribo de nit a la reunió.

Ens posem els frontals i, ja de nit, començo un diedre molt estret i difícil d'equipar; de la paret, surten insectes que es posen pels braços. Per fi arribo al camp V. Un bivac en un relleix molt petit.

Passem la nit amb els peus penjats al buit, sort de la lluna i dels amics que tenim al peu de la paret i que ens donen moral.

Ens aixequem al trencar el dia, la paret és molt vertical i ens endinsem pel mig dels diedres. El sol, de moment, no ens toca. Comença el "Moreno", ens queden nou llargs i arribarem al cim. La mateixa tònica, vas posant friends i els vas traient per poder seguir tirant amunt. Anem superant metres i arribem al camp VI; descansem una miqueta, un bon glop d'aigua; el Moreno fa un llarg més i jo segueixo.

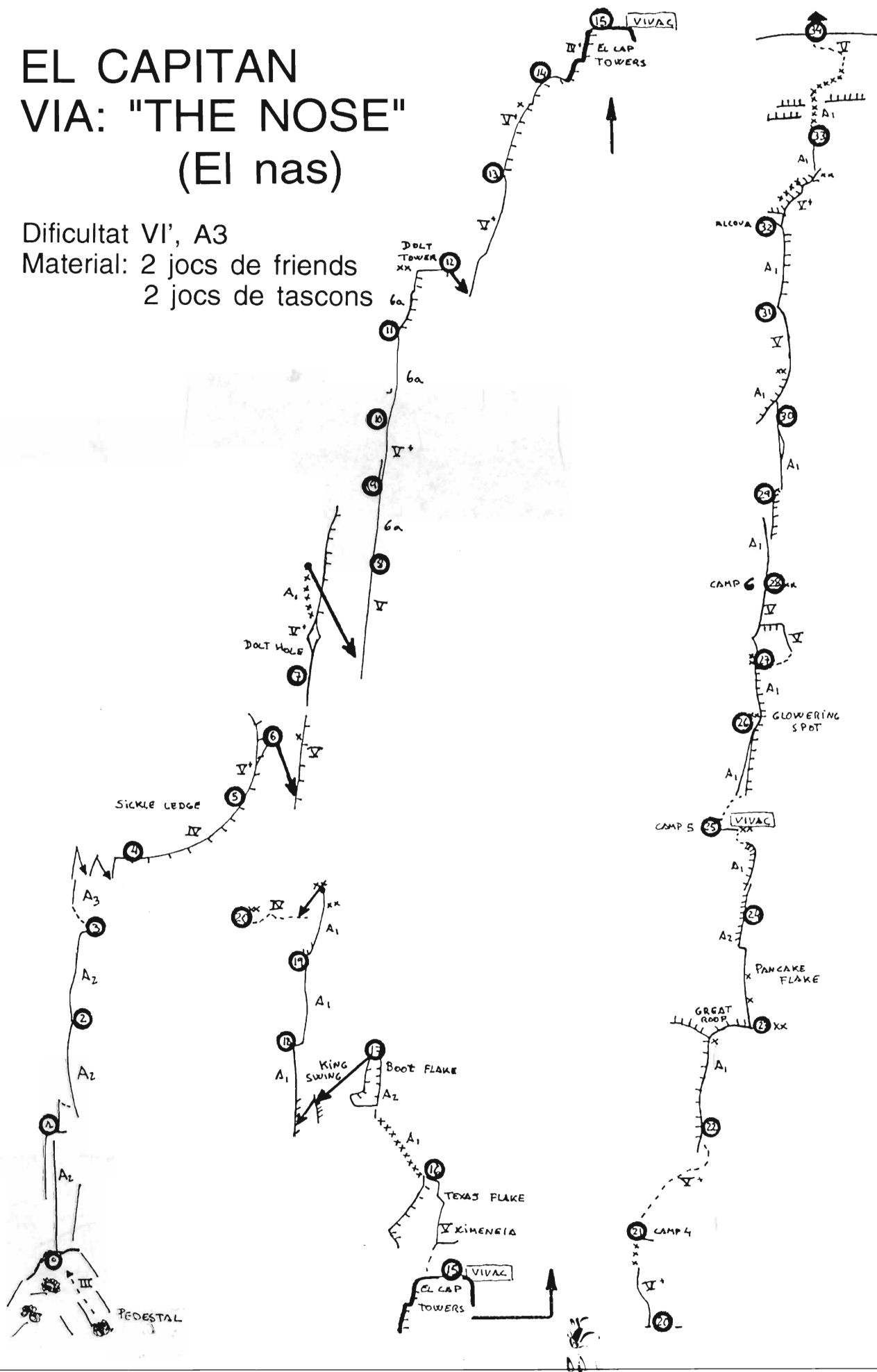
Un nou pèndol, aconseguixo agafar-me a una fissura molt estreta, la vaig fent amb microtascons fins arribar a un pitó abandonat a la via que em dona molta moral, ja que queda molt poc per arribar al cim. Però a la meitat d'una tirada ja no puc més, em despenjo fins a un petit relleix on haig de "matar una serp" o si no exploto, escalo una mica més i, reunió.

L'últim llarg, un desplom tot equipat amb parabols, és una "flipada", s'acaben els invents i sembla que corres per la paret, un

EL CAPITAN
VIA: "THE NOSE"
(El nas)

Dificultat VI', A3

Material: 2 jocs de friends
2 jocs de tascons

flanqueig, sortida a lliure i, per fi, **cim!** Fixo les cordes i pujo el "petate". Tots tres, a la fi, sortim de la dansa del Capitan.

La jornada ha estat ràpida, hem arribat bé al cim, mengem una mica, les fotos de record. Trobem algun bidó d'aigua que ens ve d'allò més bé. Passem la nit, el nostre tercer bivac a la tàpia. Ens aixequem molt aviat i comencem el descens, més rampes fins a la sortida de la "Zodiac", fotos a la paret, muntem cinc rappels fins a una canal que ens portarà al peu de la paret; ens barallem amb les mosques i els mosquits de la vall.

Per fi la carretera. La Toni va corrents fins al càmping i ens vénen a buscar amb cotxe els meus amics i la "rosseta", unes garimbetes i a recuperar tots els dies a la tàpia.

Alegria, tristesa pel meu amic Jaume, que era qui més es mereixia fer el Capitan. Però tornarem ell i jo, és un repte que tenim pendent.

Avui, mentre escric això, estic content, ja que he vist el Jaume i li han dit els metges que ja està bé i que pot començar a fer exercicis de recuperació per a l'esquena.

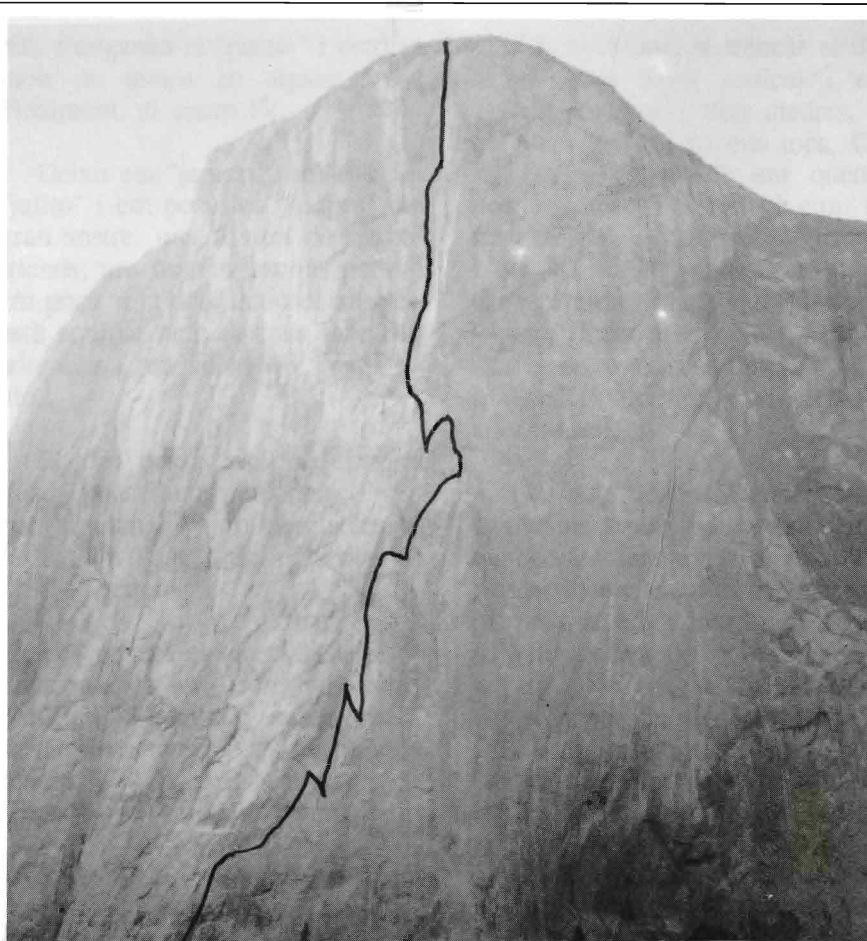
(Escalada realitzada per: Marc Arbos, Toni Galvan -de La Lira Vendrellenca- i Angel Vedo del GEAM de la Talaia.

Un dia equipant i tres dies a la paret.)

Angel Vedo

El Jaume i la Isabel davant un "petit arbust"
al Yosemite (Sequoia). Foto: Agata Olegario

El Capitan. Via Nose. Foto: Angel Vedo

LA MIRANDA DELS ECOS, A MONTSERRAT

Passar uns dies de vacances a Montserrat no tindria el mateix al·licient si no pogués delectar-me sortint a caminar. Moltes i variades excursions poden programar-se... tantes que, després de tants anys d'anar-hi, encara em queden racons per conèixer. Cada any, però, procuro treure'm l'espina d'algun indret que de temps hauria volgut trepitjar. Els Ecos ha estat l'excursió somniada que no havia pogut realitzar mai.

Vora dos quarts de vuit del matí, els sis marxadors ens encabim en un sol cotxe que ens duu fins al restaurant de Santa Cecília. En aquest punt iniciem la caminada disposats a seguir un itinerari prefixat a fi de reconèixer la regió dels Ecos. Com en d'altres ocasions, en Moisès Queralt exposa el programa de l'excursió tot detallant el règim d'aturades i l'ordre en què s'ha de disposar el grup quan comencin les primeres dificultats:

darrera seu els dos menuts, en Pere Jaume i l'Albert Farré; després l'altre xicot, l'Amadeu; seguidament el seguiria jo mateix i, per tancar el grup, l'Eliseu Oltra com a home experimentat en aquesta mena d'escenaris. Cal esmentar que en Moisès i l'Eliseu ja havien fet aquesta excursió l'any passat i que, en l'ànim de poder fruit de les bones panoràmiques que proporcionen els miradors naturals i -també cal dir-ho- de divulgar la seva experiència a altra gent, l'han volguda repetir.

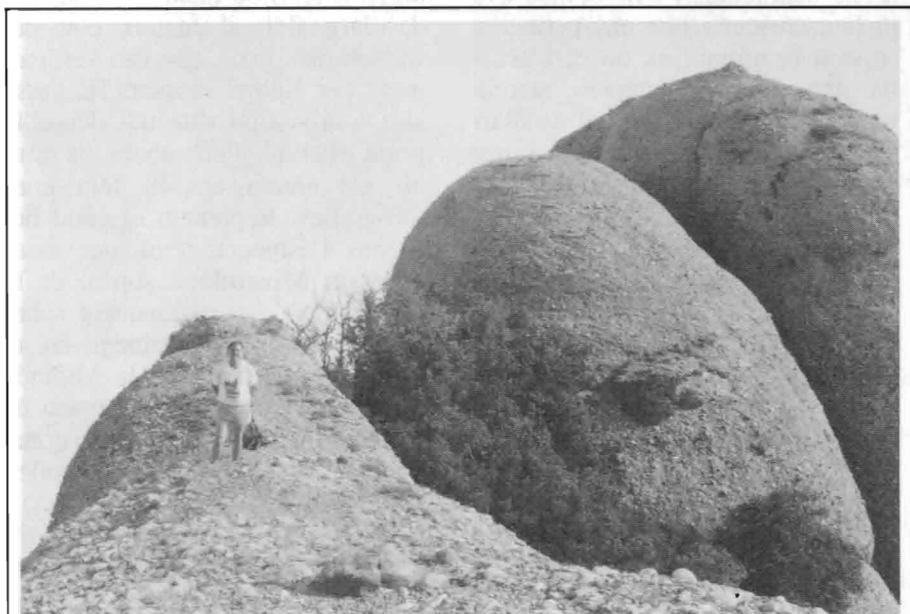
Deixem el vehicle i pugem unes escales, just després de l'edificació, que en dues curtes ziga-zagues ens fan guanyar alçada sobre la carretera; tot planejant, seguim paral·lèlament aquesta en direcció a ponent pel sender GR-7-2. Més endavant, deixem l'antic GR per començar la continuada i forta pujada fins al **coll de Migdia**, cada cop més visible entre les Talaies i el

conjunt dels Ecos. Travessem el torrent que baixa de la paret de Sant Jeroni; el camí continua pujant de valent fins que, en un revolt determinat, deixem el sender GR-7-2, que porta a Can Maçana, per torçar a l'esquerra i emprendre decididament la canal de la Font de la Llum.

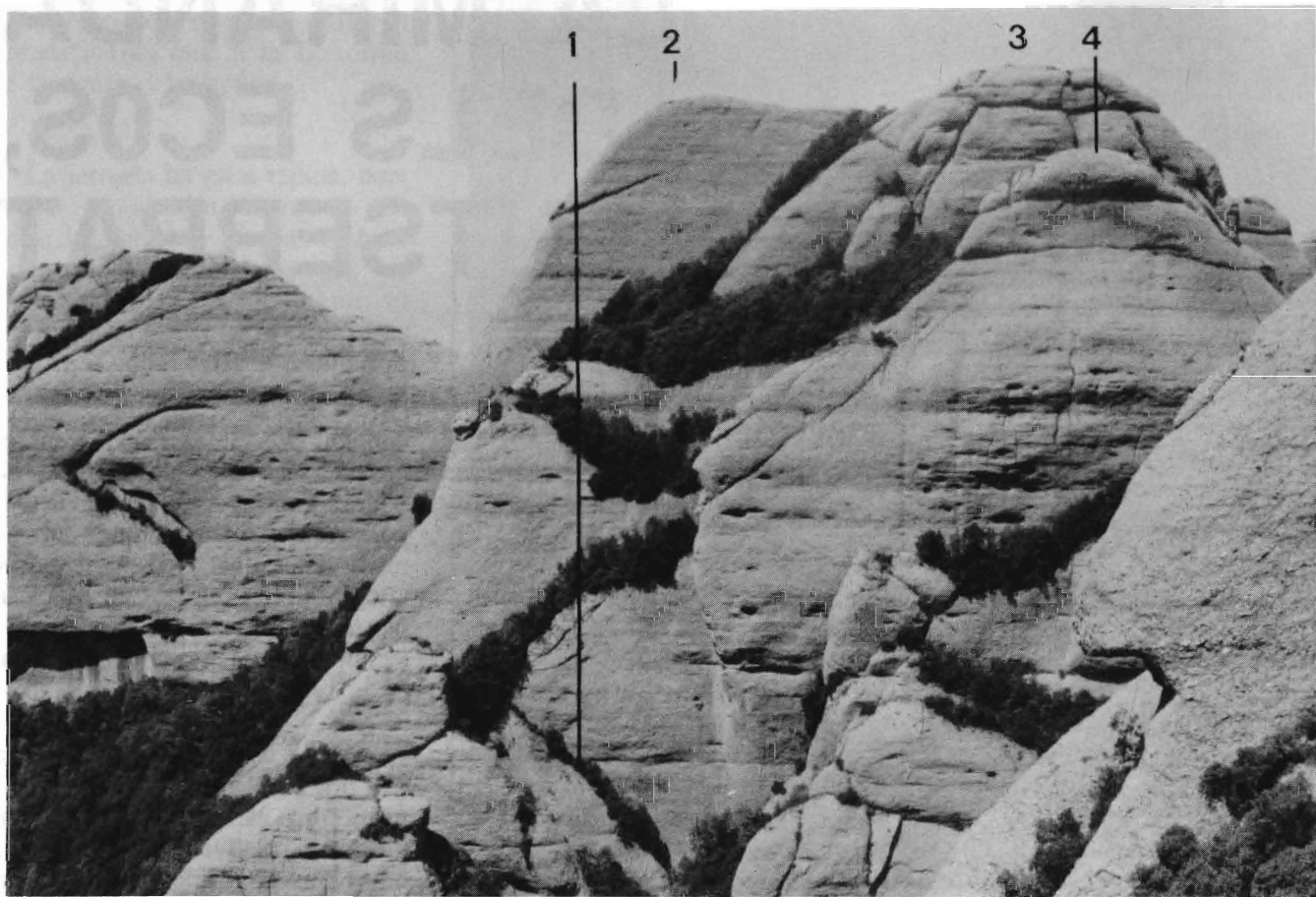
Al cap d'una estona arribem a un lloc esclarissat on hi havia hagut una carbonera. A la dreta, un camí relativament fressat ens mena fins a la propera **Font de la Llum**, el brollador constant més important de la part alta de la muntanya -925 m- que neix sota una grandiosa llenca despresada del cingle del **Camell dels Ecos** i que, recolzada en el pendent de la muntanya, forma una balma triangular que dóna accés a l'obscur recinte de la font; a 7º de temperatura és la més fresca de les fonts montserratines.

Un cop retornats al pla de la carbonera, empenem de nou el camí ascendent vers migdia per la mateixa canal del torrent, ara ja molt més dreta però fàcilment accessible i que en poca estona ens mena al dit **coll de Migdia** (1032 m). Bell indret ple de vegetació que segueix la tònica dels clàssics collets montserratins, amb parets de pedra ben a prop a banda i banda, on apreciem, enmig de diversos caducifolis, alguns exemplars de teixos que s'escaparen del paorós incendi del 1986. Aprofitem la breu estona de descans per fer una parell de mossegades a l'entre-pà que portem.

Després d'un ràpid i curt des-

La Miranda dels Ecos. L'Eliseu Oltra damunt l'estret llom carener. Foto: Toni Sagarra

1.Canal dels Micos. 2.Miranda dels Ecos. 3.Eco Superior.
4.Camell dels Ecos. Foto: Toni Sagarra

cens pel **torrent de Migdia**, canal oposada a aquella per on hem pujat, un rètol indicador de la **Miranda dels Ecos** ens indueix a deixar la canal per la dreta, en sentit ascendent, per un camí difícil, de primer flanquejat per damunt de pedra i després mig tapat per la vegetació. Hem de guanyar encara dos-cents metres de desnivell per assolir l'objectiu.

És a partir d'ara que sovintegen les dificultats, i a la pressionant atenció per assegurar la petjada sobre el pendent rocallós, cal afegir-hi l'esforç de braços per remuntar les canals aferrant-se als arbustos i a les arrels dels arbres. En Moisès ens recorda la conveniència d'evitar la caiguda de pedres, aspecte no sempre possible i que comporta un perill per als darrers marxadors. Altrament, per mantenir la solidesa de l'itinerari, hom procura no forçar les arrels a fi d'assegurar la viabilitat per als que vinguin després.

La primera part d'aquest trajecte

és orientada en general a garbí, fent curtes marrades per dintre d'una canaleta, fins arribar al peu d'una gran paret. Ens trobem barrats per totes bandes; l'únic pas factible és la **canal** coneguda amb el nom dels **Micos** -uns 35 metres de desnivell-, que, tot i ésser molt dreta, és practicable gràcies a les arrels dels teixos i dels boixos que hi han crescut i que ens permeten superar-la mitjançant un cert acrobatisme. Especial atenció mereix un determinat lloc, on cal escolar-se enmig d'una pronunciada arrel aèria que suposa un esforç físic remarcable; representa el pas més difícil de tota l'ascensió. La canal acaba amb un pas de flanc, a considerable altura per la seva banda dreta; hom ha instal·lat en aquest indret una cadena i un filferro que permeten agafar-s'hi amb més seguretat. Un cop salvat l'obstacle, fem reunió i comentem la dificultat superada, tot i coincidir que, en sentit invers, aquesta deu ésser encara més apreciable.

Ens apropem al **Camell dels**

Ecos fins a tocar-ne la roca amb la mà dreta. Apreciem unes visions inèdites damunt el torrent de Migdia, les Talaies i la paret de Sant Jeroni. L'ascensió per la canal arbrada del Camell, ara en direcció a mestral, també és força dreta, però sense passos dificultosos. Amb l'afany remuntador no llegim un petit rètol de fusta i ens passem de llarg fins al mateix coll del Camell dels Ecos, que cau verticalment per l'altre vessant. Hi passa aire com si algú s'hagués deixat la porta oberta... Però abans de tirar un xic enrera ens hi fem unes fotografies. Reprenem el camí bo, segons l'esmentat rètol, que assenyala la **Miranda**, i sortim de la canal amb un curt flanqueig sobre roca per entrar novament en el bosc. Som al peu de la Miranda i a punt d'emprendre la pujada de l'última canal, també molt dreta, que ens durà fins dalt del collet, entre l'**Eco del Mig** (a la dreta) i la **Miranda** (a l'esquerra); els arbres i les arrels, sobretot de l'esquerra, ens tornen a ser una valuosa ajuda.

Arribats en aquest lloc, hom s'ho rumia dues vegades, ja que la sensació de gran altura és ben evident. Per assolir **la Miranda** ens cal fer una curta grimpada sense defenses laterals i resseguir la carena per una estreta passarel·la aèria que no depassa els dos metres d'amplada. Ens trobem a 1220 m altitud. La vista és excel·lent tant vers Sant Jeroni com sobre el sector occidental de Montserrat, tot i que l'estructura del cim, format d'altres tres cims bessons, li treuen vista. Més enllà del nostre massís, centrem l'atenció en el sector entre els Brucs i Castellolí, on vàrem portar a cap la darrera Marxa de l'Entitat; més enllà s'endevina el Penedès; sota nostre queda el majestuós Montgròs, fita remarcable quan fem la travessada integral al massís. Al nostre costat, havent-li perdut el respecte, el cim de Sant Jeroni carregat d'antenes. Quantes vegades des d'aquell cim no he contemplat les parets llises i altives dels Ecos, a l'altra banda del tall profund del torrent de Migdia, com un sector inaccessible i barrat a les meves possibilitats...! L'accés no ha estat fàcil; amb tot,

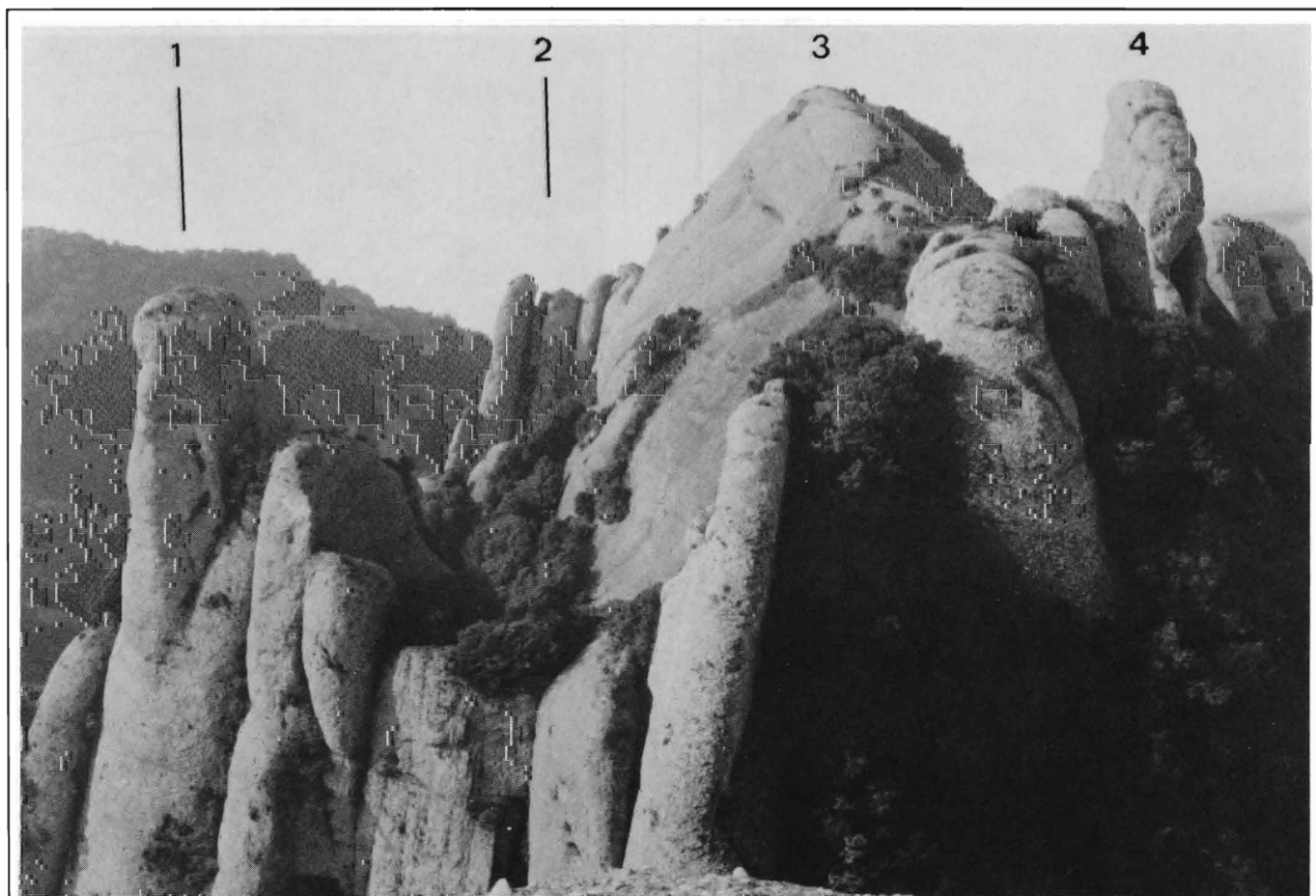
no és impossible per a un excursionista normal si, ensems, té la sort d'acompanyar un guia coneixedor del terreny i d'una fermesa inqüestionable com la del bon amic Moisès, de Martorell.

Aprofitem l'estona de descans per acabar-nos l'esmorzar, mentre, a la llunyania, saludem un altre grup d'excursionistes que veiem reunits en el coll del Camell de Sant Jeroni. Ens fem unes fotografies extremant sempre la precaució a causa de la precarietat de l'espai disponible.

El retorn esdevé ben seguit dificultós, ja que, situats novament en el darrer collet, ara cal baixar pel costat oposat, donant el tomb a la Miranda pel vessant septentrional, per un corriol aeri que desafia l'espadat. L'incendi arribà fins a aquesta cota i els seus efectes en la vegetació augmenten la sensació de feredat al caut marxador fins que assoleix el primer collet, sota la Miranda. S'inicia una pronunciada canal arbrada; hom aprofita les arrels com a bons agafadors per davallar amb precaució. Poca esto-

na després, la canal desapareix en un desnivell d'uns vint metres; d'una soca en penja una cadena que predisposa els marxadors a superar l'obstacle fent un rappel. En Moisès no s'ho rumia dos cops; després, dóna instruccions als més joves per seguir un bon procediment, tot i que no arribo a veure'l sota els meus peus, però molt avall... els dos germans, de nou i onze anys, són valents i de bona fusta; ben callats, no els costa gens superar el desnivell. Ara em toca el torn a mi. No sense dificultat supero els dos trams de roca excessivament verticals. Bé prou el sabia aquest compromís, però en ésser la primera vegada que em trobo penjat d'una cadena no puc amagar un cert desassossec, dient-me a mi mateix que difícilment em tornaré a trobar en una situació forçada com aquesta. En darrer lloc baixa l'Eliseu, amb menys dificultats, tot i que s'ha carregat amb la meua motxilla.

Reprenem el descens per una altra pronunciada canal, atapeïda amb bells exemplars de teixos. Al peu d'una paret, refusem un tren-

1.La Salamandra. 2.Plecs del Llibre. 3.Montgròs. 4.La Vella.
Foto: Toni Sagarra

call, a l'esquerra, que mena al Montgròs. També en deixem un altre a la dreta, aeri i massa difícil, que ens conduiria al coll de Port passant per l'Esfinx, el Salt de la Nina i la Miranda dels Aurons. Tot d'una, girem l'esguard per reconèixer el lloc d'on venim. Ja es fa difícil precisar-ho, perquè des d'aquest topant el conjunt dels Ecos apareix com un seguit de turons arrenglerats amb les seves corresponents canals que els separen.

Un pi de bona talla emmarca en segon terme l'agulla del Cilindre. L'itinerari continua ara per un rocalls inclinat que també mereix un cop de pit per passar-lo. Una nova canal i, finalment, arribem al **Bassal de l'Avellaner**, punt de confluència amb el camí clàssic de la travessada integral al massís. Així, doncs, només ens cal seguir la senda ben fressada fins al **coll de Port**, passant pel coll de les Comes -vora el Cilindre-. Davant nostre reconeixem l'**Enclusa**, paret que dona entrada a la regió dels

Frares Encantats i que serà motiu d'una altra excursió.

En el mateix coll de Port tenim ocasió de veure un escurçó ibèric (**Vipera latasti**). Hom s'assabenta que de les onze serps que viuen al Principat, nou són colobres i dues són escurçons; en restar immòbil, n'observem el cos gruixut i llarg que deu depassar els 60 cm; el cap és triangular, ample i pla a la vegada. Avui, però, sembla que aquest ofidi es troba en regressió, ja que cada cop és més difícil de topar-s'hi.

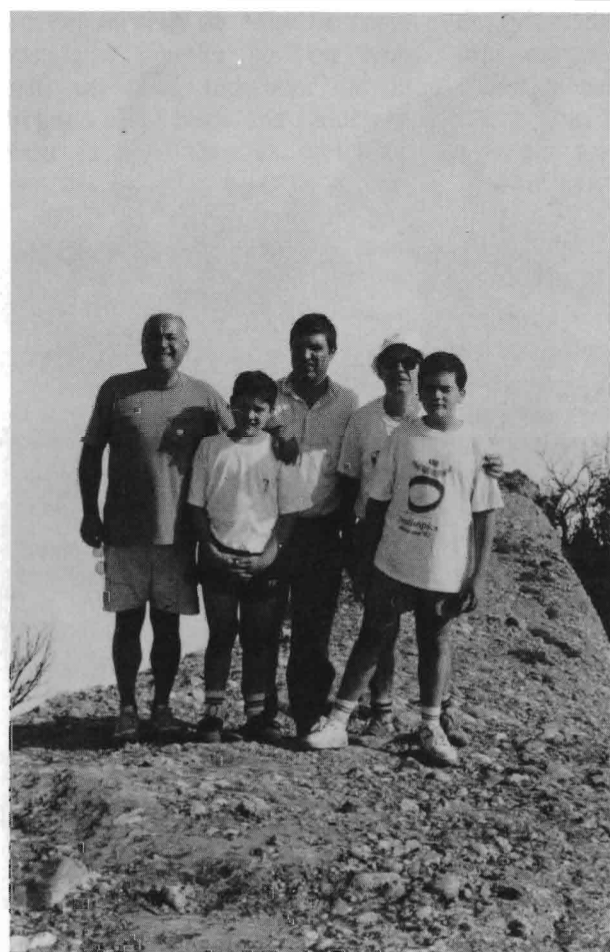
Després d'una breu estona de descans, i mentre comentem la quantitat de bestioles que enriqueixen el valuós patrimoni natural de la muntanya de Montserrat, reprenem la marxa davallant pel vessant septentrional dels Frares Encantats, que despunten a sobre nostre. Vora la font de coll de Port, hi ha un parell de passos agosarats pels efectes de l'erosió que ha seguit l'incendi; la proliferació d'esbar-

zers i molts altres arbustos en dificulten encara més el trànsit. Refusem dos trencalls emprant decididament el camí descendent per l'**Embut** i la **Plaça de Catalunya**, fins arribar a la carretera en el lloc conegut pel **Miracle**. Els darrers 1700 metres els fem seguint la carretera, no sense aprofitar un brollador natural, a peu de ruta, per a sadollar-nos.

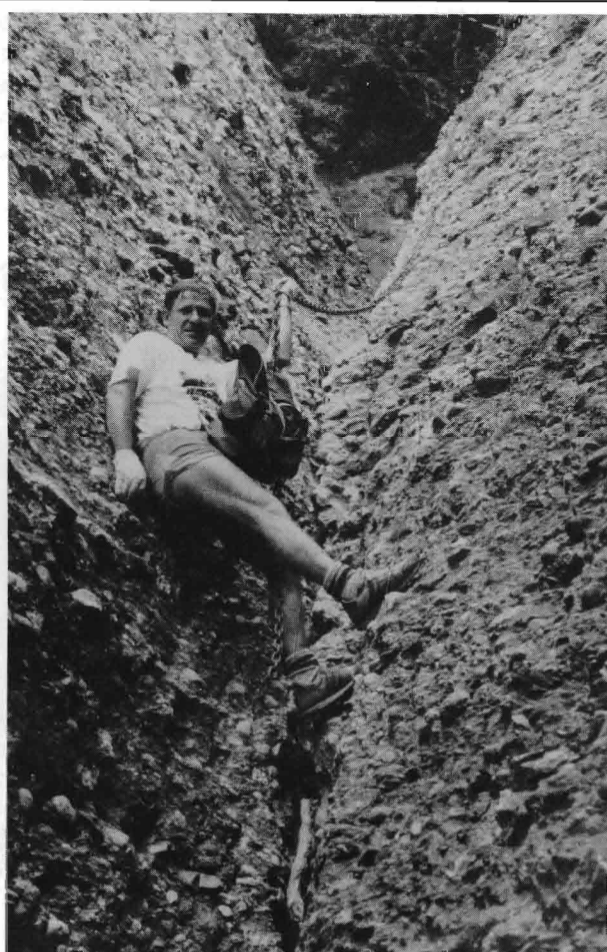
Hi hem esmerçat cinc hores d'un bell matí d'agost. Els Ecos, però, s'ho valen, car és el sector més agrest de Montserrat, ple d'encant i d'una gràcia especial que el marxador sabrà atresorar.

Antoni Sagarra i Mas

Damunt la Miranda dels Ecos: Moisès Queralt, Albert Ferrer, Toni Sagarra, Eliseu Oltra i Pere-Jaume Ferrer. Foto: T. Sagarra

El pas de la cadena obliga els marxadors a superar l'obstacle fent un "rappel" de 20 metres. Foto: Toni Sagarra

UNS DIES D'ESQUI FURTIU

Cavalcant entre març i abril s'esqueia la Setmana Santa de mil nou-cents cinquanta-u. Com succeïria d'aleshores endavant, la pernociació a Barcelona era un inconvenient que, si volíem guanyar temps, sempre hauríem d'assumir els residents del sud de la capital. I així fou llavors.

I vet aquí, doncs, que l'endemà remuntàvem amb el tren cremallera les gorges de Núria. Caramels de glaç o caramulls florejava en la vessant ombriva i, en abastar la cascada de la Fontalba, la gèlida disbauxa esclatà amb la frisança del moridor hivern. Era el preludi d'on ens atansàvem.

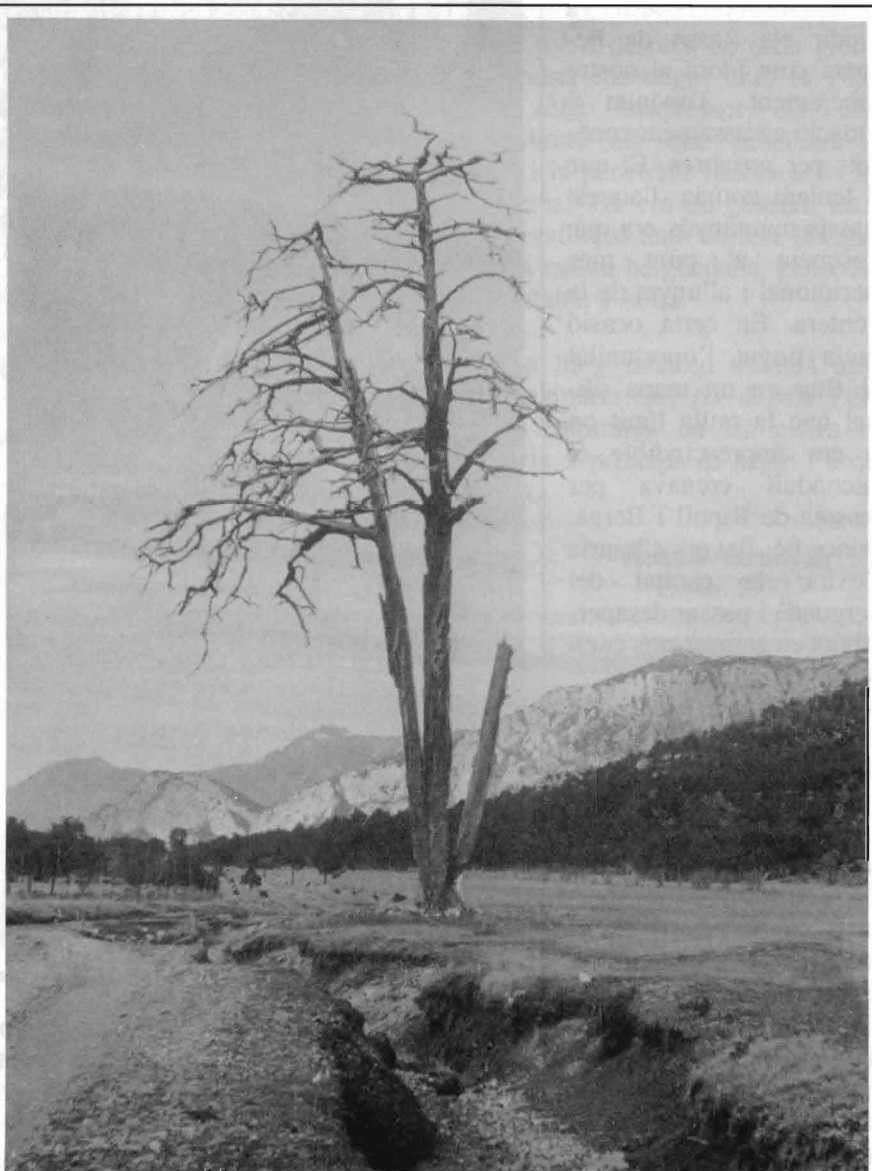
L'arribada al santuari pirinenc ho testimoniava la reverberant lluminositat d'un cel espargit augmentat, si cal, pels quasi vint pams de neu. Un meravellós paisatge em submergia en el bateig inicial de l'Alta Muntanya i no tenia prou ulls per copsar l'espectacle mentre trafegava la motxilla i recollia els esquís del vagó especial. De seguida els viatgers passàrem pel control policial on cadascun vam ser inquirits a presentar l'imprescindible salconduit de zona fronterera.

Els meus companys i mentors eren els veterans excursionistes-esquiadors en Josep Roig Toqués i en Jaume Valls Pla. Homes fets, capdavaners ja en els anys trenta de l'excursionisme vilanoví, els quals van tenir la deferència d'admetre'm com a pupil per tal de gaudir junt amb ells d'uns dies d'esquí a Núria. Grat record i reconeixement guardo de la seva amistat i companyonia. Van oferir-

me els necessaris consells i ensenyaments, actitud inestimable en tot començament. Lliçons elementals per a la iniciació en la descoberta de l'esquí, enginy que experimentava per primer cop, tot practicant la falca i "l'stemmbogen", exercicis que desenvolupava darrera del Santuari i a redós de la Coma de l'Embut.

Tanmateix compartírem idèntic sostre i cuinat.

El contacte vers l'esquí ja era un fet decidit. Vaig descobrir que per mitjà d'aquells aparells tan simples es podien recórrer les altes valls pirinenques en època de neu, havent adquirit abans un cert grau

El Pi de les tres Branques, enmig del Pla de Campllong.
Foto: Josep Blanes

d'aprenentatge.

A mitjan gener de mil nou-cents cinquanta-dos emprenguérem un segon assaig. En aquesta sortida el nombre de participants encara era més reduït que l'anterior. L'integràvem l'amic Ramon Lozada i jo. Per aquells temps disposava de cinc dies vacants i el Ramon gaudia d'un permís, ja que feia el servei militar. Però es va presentar un qüestió que avui seria intranscendent i que llavors era de complexa solució. L'indret escollit hagués estat altra vegada la Vall de Núria, però sorgia el destret que ens mancava l'esmentat salconduit fronterer. Essent en Ramon en files i jo en portes, la situació barrava el poder trametre el maleït document. Meditàrem cercant qualsevol lloc on fos possible escapolir-se'n i destriant indrets se'ns va acudir els Rasos de Peguera com idoni al nostre cobejament. Topònim i situació escassament coneguts per nosaltres. El que sí teníem notícia d'aquest massís muntanyós era que s'esqueia al punt més meridional i allunyat de la frontera. En certa ocasió havia tingut l'oportunitat de fitar en un mapa oficial que la ratlla límit on ja era imprescindible el salconduit creuava per dessota de Ripoll i Berga. Doncs bé, llavors s'hauria d'evitar la capital del Berguedà i passar desapercebuts en atansar-nos camí dels Rasos.

Dit i acomplert. Férem nit en una pensió a Barcelona per tal d'agafar l'heroic carrilet que sortia a primera hora del dia de la Plaça d'Espanya. Aquest mitjà de transport enllaçava el Barcelonès amb Fígols de les Mines, a l'Alt Berguedà, i talment com un cuc desmesurat, el tren s'esmunyia ran dels peus del Montserrat fins a Manresa emulant el curs del Llobregat. Des de la ciutat del Bages, o més ben dit, des de Sallent, el comboi miner s'adreçava asmàtic

adherint-se als revolts de la carretera i plagiant les sinuositats del riu. Sens dubte era el vial més popular de la conca del Llobregat. A més dels vagonets destinats al transport de lignit, n'hi havia d'altres per als passatgers. Les unitats no eren massa espaioses i la velocitat a què es desplaçava no deuria superar els trenta quilòmetres hora. El sutjós ferrocarril, a l'hora usual, enfilava els pobles en el seu trajecte solcant a frec les voreres del carrer principal i aturant-se amb pausada ronseria. Un veïnat fidel guaitava dalt dels balcons o en el llindar dels portals per veure'l passar en la quotidiana monotonia com un antic i camanduler amic. Exhaurida la reglamentària aturada, la locomotora engegava esbufegant

Caramull de glaç a la Vall de Núria. Foto: Josep Blanes

i blanques bafarades de vapor envoltaven la mecànica gemegant. En plena marxa era habitual veure intercanviar quelcom des de la finestreta del vagó amb algun ciclista agosarat si ambdós eren coneguts.

En un dels atrotinats vagonets, ens trobàvem aposentats els dos partíceps de l'excursió, asseguts en incòmodes bancs de fusta i que ens semblaven els més flonjos del món. L'espai era força complet de gent, majorment de la comarca, que pujaven i descendien en els diferents pobles i colònies fabrils. Humils viatgers, camperols amb paquets, endergues o alguna de les espècies d'aviram. Així transcorria la ruta sense cap entrebanc fins que vèiem aparèixer l'interventor o algun individu que dugués barret o visera i que podria suposar un possible inspector de l'ordre públic.

Els dos parells d'esquí, uns desproveïts de cantells i els bastons de bambú, els teníem entaforats a sota del seient per tal de no aixecar sospites denunciant que anàvem a esquiar. Que n'era de diferent dels actuals eslògans: "Jo esquí a tal lloc!", "Jo a tal altre!", per no dir més. Teníem la sensació de ser dos malfactors intentant passar inadvertits per no ser arrestats i engarxolats com pressumptes desertors. Al contrari del plaent goig a què indueix una excursió, l'opressiva situació d'inseguretat ens va fer anar encogits i de capmoix bona part del viatge. I a la fi, transcorregut el mig matí, vam descendir a Puig-reig.

Aquesta vila, la separen de Berga divuit quilòmetres, però tan prompte vam posar els peus a terra, seguint alguna referència de tercerà mà, les cames no donaven a l'abast tot dirigint-nos per camins i senderols cap a l'Espunyola. Recordo haver passat per una ermita dedicada a Sant Quintí.

On era la delejada neu? De moment res de res. Ja quasi fosquejant, sojornàrem a l'hostal de Cal Marcelet, en la carretera que de Berga mena a Solsona.

Al dia següent ens indicaren la direcció dels Rasos, tot afegint que n'hi havia més que un trosset, encara que probablement abans ja ensopegaríem amb el blanc mantell. Com que el lloc i el tracte eren agradosos i, per tant, l'aixopluc assegurat, decidírem instal·lar ací el quarter general per a dur a terme les pròximes incursions.

Anem-hi! Motxilla i fustes al coll, emprenguérem el fort desnivell que per una tresquera, giravoltant, s'enlairava a través d'un grau i ensems podia superar el cingle. Una vegada a dalt, sortírem als deliciosos prats de Taravil, llavors encatifats pel gebre matiner. Per un camí mig planejant férem cap a la carretera de Sant Llorenç de Morunys i, travessant el diminut túnel del Coll de Joet, eixírem a una dilatada vall.

Relativament a prop serrejava la carena dels Tossals i, més enllà, els cims de Busa. Encimbellat i tancant la depressió, emergia solenne i sobirana la llarga i blanca testa del Port de Comte. El gener acostuma a ser, a muntanya, un temps d'espletant nitidesa i en aquell dia, de moment, ens obsequiava amb sobrecreix.

Prosseguint les indicacions rebudes d'un estadant dels topants, davallàrem un bocí de carretera i al primer trencall, a la dreta, el vam seguir. Aquest camí de carro s'endinsava en suau pendent per l'obaga del bosc de Tersà i, en breu, la neu aparegué entre un pam i dos de gruix. Al tercer dia, agregant pernoctacions, viatge i una tongada de camí per escabrós terreny, abastàrem el blanc element. Amb impacient il·lusió ens calçàrem les fustes per iniciar la rústega esqujada i ensopegant, tentinejant o gratant algun roc a vegades, férem cap a un extens pla. En l'espai obert de la solana, la neu alternava amb l'herbei pallós. També hi havia, ran l'empit muntanyós, un mas de regulars dimensions i sense aparent ocupació masovera. Es tractava de Campllong.

A prop d'ací i en la vorera d'un pedregós caminó, s'alçava,

mort i gegantí, un arbre increïblement descomunal, amb tres soques seculars que sorgien d'una mateixa socada. L'esquelètic brancatge bru i nu era un clam desafiant per la plenitud perduda. Per referències sabudes i contalles vam reconèixer el mític i llegendari Pi de les Tres Branques, que l'immortal poeta de Folgueroles exaltà com "... l'Arbre Sagrat de la Pàtria". I un emotiu sentiment ens va fiblar. En aquell entorn, els suaus pendents esquiabls foren més que suficients per al nostre saber, i durant estona exercitàrem amunt i avall fins ben entrat el migdia. A recer del famós Pi, ens férem la dinada amb l'ajut de l'escudellòmetre, al temps que una destemprança en augment envaïa aquell deu de gener i algun floc evanescent començà a caure intermitent.

Ignoràvem que poc més amunt passava el viarany que duia als Rasos de Peguera on s'ubicava l'entranyable xalet. No sé quina determinació hauríem pres si ho haguéssim sabut. Ens n'assabentàrem més tard, quan ja érem fora, que allà dalt hi havia un bon tou de neu. A més, havíem dit a l'hostal que hi faríem estada fins al diumenge al matí, i fins i tot hi havíem deixat alguna andròmina sobrera.

Esquíarem fins a mitja tarda, hora d'emprendre el retorn cap a l'Espunyola. Tirant amunt empràvem tres hores de camí i quasi altres tantes de regrés, i els dos

dies següents faríem cita altre cop a Campllong. Quin escandall es podria deduir de tan paradoxal excursió? Més de vint hores esmerçades en aproximacions a peu per tan sols nou escasses d'esqujada i en un terreny no gaire adient. Podríem dir que tot va quedar en suades i escarrassots de camí, adobat a més per unes circumstàncies d'aprensio i basarda. Un preu aparentment excessiu, abrogat només per la joventut fugissera que ho capgirella tot en positiva versió.

Que n'eren d'encisers aquells matins fredosos en què, sense recança, deixaves el confortable llit sense que ningú t'hi obligués. Enxampant al descuit l'espereig darrer dels matutins estels al ritme compassat per tresqueres silencioses. El fer-se dia i el glaç cruixint a cada pas, fent oblidar que no estàs sol. I després de cada greny, un indret inconegut amb la gelor del zèfir humitejant els ulls. L'embriac alè que desprenia el bosc i la penetrant flairança de les boixeres. Tot era un guardó. Errades i esforços amb escreix llorejats per la natura berguedana, generosa, immutable i bella.

Un llarg interval de tres anys s'esdevindria ans no deixés l'efímera empremta en les pistes on s'inicià a principi de segle l'esquí català.

Antoni Ordovàs
Estiu 1992

El Xalet dels Rasos de Peguera, un objectiu que no es va assolir. Foto: Josep Blanes

VACANCES EN MOUNTAIN-BIKE

Bé, un cop arribat l'estiu, teníem ganes de fer quelcom diferent amb les nostres bicicletes, una sortida singular per altres paratges que no fossin el Garraf, Vilanova i els seus entorns. Així que ens vam reunir tres persones per preparar aquesta sortida cap al Pre-pirineu i la Cerdanya. Vam escollir aquesta zona perquè ens donava moltes possibilitats de rutes diferents i també perquè podíem agafar el tren de tornada i quan volguéssim, ja que no havíem previst cap dia especial per tornar, com tampoc no teníem un itinerari marcat.

I amb aquestes condicions va ser com el tiet del Jordi Moncada ens va portar amb la furgoneta fins a dalt de **Coll de Pal** (punt de sortida). Aquí va començar l'aventura. Vam baixar per pistes fins al **Refugi del Rebost**. Eren unes pistes molt bones i les vam seguir fins agafar la carretera de Coll de Pal. Vam deixar aquesta carretera

per anar a **Gréixer**. D'aquí volíem arribar-nos al **Refugi Sant Jordi**. Al principi ens ho vèiem tot molt maco, fins que es va acabar la pista i vam haver de seguir per un senderol de forts desnivells i empenyent les bicis (carregades amb alforges). Així vam arribar al **Refugi Sant Jordi** on vam fer nit.

El dia següent vam pujar el **Coll del Pendís** en les mateixes condicions en què havíem arribat al Sant Jordi. De Coll de Pendís vam fer una forta baixada per unes pistes molt bones fins a **Bellver**. Allà vam comprar menjar i ens vam dirigir per carretera fins a **Martinet**, d'aquí a **Aràns** i després fins a l'aparcament dels **llacs de la Pera** (on hi ha un bosc d'acampada), on vam dormir.

L'endemà al matí, i des de l'aparcament, vam pujar als **llacs** i d'aquí ens vam dirigir en baixada fins al **Refugi del Cap del Rec** i

tot seguit al poble de **Prullans**. Després, per carretera, fins a **Bellver** un altre cop, on vàrem dinar i descansar, ja que a la tarda ens esperava una bona tirada per arribar a **Meranges**, on passaríem la nit dormint al portal de l'església.

El matí següent vam pujar fins als **llacs de Malniu**, on vam passar una bona estona reposant, ja que aquell havia de ser el nostre dia de "pànxing". I a la tarda vam anar a fer cap al **Refugi de la Feixa**, on vam passar la nit. Un cop llevats, vam decidir que aquell havia de ser l'últim dia d'excursió, però que passàvem molt d'agafar el tren a Puigcerdà... Així que vinga pedalar que no ha estat res... fins a **Alp**, i puja a **Masella**, i a la **Molina** va ser on vam dir: **prou!** I vam agafar el tren; això sí, les bicis van pujar amb nosaltres, com si fossin unes maletes, perquè els vam treure les rodes, vam plegar els manillars i vam abaixar els seients. I vinga, cap a Vilanova!

Components de l'excursió:

Jordi Moncada, Ivan Artigas i Sergi Florenciano.

Dies, itinerari i Km:

- 16-8-92: Coll de Pal-Sant Jordi, 20 km
- 17-8-92: Sant Jordi-P.Llacs de la Pera, 50 km
- 18-8-92: Pàrquing Llacs de la Pera-Meranges, 60 km
- 19-8-92: Meranges-Refugi de la Feixa, 15 km
- 20-8-92: Refugi de la Feixa-La Molina, 40 km

Sergi Florenciano

Barallant-se amb la riera de Jafra. Foto: Andreu Ferrer

QUE SON PER MI ELS EXCURSIONISTES

L'estat de gràcia és l'home complet, que sap vibrar amb tot allò a què pot aspirar, l'home moral, l'home savi, l'home solidari, que vol dir l'home que té uns principis, que sap on va, conscient que en l'excursió vital hi té un paper total al costat dels altres. Això ens dona l'home de fe, humana i divina, de seny, comprensiu i harmoniós, patriota, de la terra concreta i universal, romàntic, capaç d'enamorar-se i vibrar per tot el que és bellesa.

Si hi pogués haver un excursionista hemiplègic, que estigués lluny de l'assoliment d'aquesta trinitat humanística, voldria dir que s'ha equivocat de camí, que s'ha cordat equivocadament les sabates, o que les porta fluixes, que va buit de motxilla, que se n'ha fet a pesar d'ell, com tantes persones que han pres una posició no per decisió pròpia sinó perquè s'ho han trobat, sense ànim de fer funcionar el magí conscient.

HOME DE FE, l'excursionista, quan es troba enmig de la natura, el caminó estret, la boscúria densa, el cim asolellat, l'esplanada silent, la congesta glaçada, l'ermita mil·lenària, el llenguatge ancestral, el pastor catedràtic, és conscient que es troba davant el miracle de les arrels, que li parlen del misteri de la vida i de la creació. Tots aquests accidents l'inclinen a adorar l'eternitat de Déu i la immanència de la transformació que s'ha operat des que el món és món. Quantes vegades, l'excursionista, ben sol, en un panorama grandios, ple alhora de majestat i d'humilitat, sentint-se petit enmig de la immensitat, els estris a un costat, potser fumant un cigarret, satisfet de la gesta, despulat de tanta rampoina que trobem enmig de la vida quotidiana, que ens arrossega i ens sedueix, trobant-se bellament nu, aconsegueix el gran sacramental de l'adoració i es posa a plorar! Així, tal com sona.

Després ho proclamarà o no, que això són moments sagrats, que no són per ésser exhibits, que ens els reservem en el fur més íntim. Però ell ja haurà aconseguit, tot sol, o acompanyat d'uns pocs, la cota més alta de la pròpia personalitat. Allí, ell se sent exercint el sacerdocí expiatori d'una humanitat que, per ignorància, llança als fons un dels tresors del viure. Allí, l'home, petit, amb les seves forces tan escasses, entaula una lluita entre ell mateix i la muntanya, lluita amical, però esponsorosa, esperonadora per amdues parts, perquè l'home, amb el risc, sap que hi posa el somni de grandesa de fer possible allò que a molts apareix com a impossible o molt difícil, i la muntanya l'acull perquè veu un ésser que també vol assolir allò que ella ja posseeix: ésser camí cap a la potència creadora.

HOME SAVI, l'excursionista fa servir tots aquells elements, carenes, rius, cingles, avets, espadats, aromes i imatges, racons i detalls, per assolir el magisteri que necessita per tal d'ésser ell i no viure rellogat, per tal de viure intensament dintre d'ell mateix i en relació amb els altres. Ell sap que allò que l'envolta, tan parlador, malgrat l'aparença del no-res -perquè no és el mateix callar que produir silenci-, és la millor càtedra a la qual pot assistir. Es allà, allunyat de la massificació, on ell aprèn a viure, a entreveure, a preveure, i a destriar el gra de la palla, a descobrir les joies autèntiques de les que són requincalla. Alla baix hi haurà títols emmarcats, per posar al rebedor, ostentosos, que engreixen molts ventres

Excursionistes vilanovins, l'any 32
pel massís del Garraf. Foto Arxiu Bellmunt

satisfets, que es riuen de tot, molts ídols que xuclen l'home cap a la nul·litat, pensant-se aquest que ha arribat al límit de la potència humana. Aquí, en canvi, l'esperit fonamental del viure es posa dins de l'home i ja no en marxa. Ningú no podrà fer-lo tòrcer de la ruta espiritual apresada.

HOME PATRIOTA, l'excursionista, enmig del paisatge contínuament petjat, un i divers, perpetu i canviant, passarà de llarg de les lliçons -i les vomitarà- que constantment els usurpadors volen injectar-li perquè sigui orb davant del que és tan notori i s'enamori de les pàtries artificials que volen imposar els qui només es mouen per les concupiscències dels poders destructors. Aquella terra és la seva pàtria. Perquè ell en forma part. Ací rau la clau de tot. No és d'ell, no n'és el propietari. No en té cap títol que l'acrediti. Es a l'inrevés. No és d'ell. Es ell que és d'ella. Es ell que, com aquelles avetoses i molses, aquells romanins i herbes remeieres, hi té les arrels. Ell és com és perquè la bona humitat de les obagues històriques l'han fet arrelar i créixer i fruitar, allí, i no a un altre lloc. Ell és d'aquesta terra, i tot, pensament i acció, maneres d'ésser i de pensar, ho diuen ben clar. Es inconcebible un excursionista bleda, indiferent, hipòcrita, traïdor.

HOME ROMANTIC, l'excursionista, enmig de les planes i a dalt dels cims, esdevé un sol cos amb la natura. A través d'ell, la natura i l'home es fonen, es compeneten, s'estimen. Ambdós, indispensables ambdós, passen a ésser símbols d'allò de real que és la vida, possessió de bellesa, ànsies de superació. El paisatge esdevé perennne signe de reconfort enmig dels traïts i ensurts de la vida.

A través d'ell assaborim, ja de bona hora, la major naixença a què aspirava Maragall. El concepte de pàtria-paisatge és netament romàntic, deia Carles Riba. La muntanya és el gran monument que l'eternitat proporciona a cada clap de terra diferenciada, que són cadas-

Una colla excursionista vilanovina l'any 35 cap a la Casa Alta i Puig de l'Aliga. Foto Arxiu J.Baig

cuna de les pàtries. Fixem-nos com el paisatge, la muntanya, van lligats amb la història i, per tant, com a conseqüència, amb les lletres, que són la respiració amb la qual l'home demostra que viu. Ara mateix, fa poc, ho hem vist, en el centenari de l'aparició del gran poema "Canigó", de mossèn Cinto. El mateix any, el bisbe Morgades el proclamava Poeta de Catalunya, al monestir de Ripoll, el nostre bressol, coronant-lo amb una branca de llorer que el mateix poeta havia plantat a Vinyoles d'Orís quan n'era vicari.

Al poema es deu el fet que el bisbe de Perpinyà, Juli Carsalade, es decidís a la restauració del monestir de Sant Martí del Canigó. I del monestir restaurat, insígnia del passat, però, principalment, emblema del futur, en vingué aquell altre poema simfònic, que és la sardana que li dedicà Pau Casals. I si girem l'esguard a Montserrat, el cor de Catalunya, hi veurem l'obra dels poetes catalans i no catalans, que l'han contemplat i venerat i el gran poema que li endreçà Josep M. de Sagarra.

La muntanya-monument, hem dit, precisament perquè ella i els homes formen una unitat. La muntanya no solament és un recer que ens parla dels usos i costums d'unes generacions que hi han nascut, que l'han viscuda i hi han mort. Es quelcom de més important, de

més sagrat. Es l'ara del gran temple de l'univers, que ha volgut tenir una mirada especial per a cada parcel·la. Per a cada pàtria, cada muntanya, les que abasten les petites valls, les que dominen unes comarques, les que són vistes d'arreu, són l'encens de glorificació i, alhora, la paraula d'imprecació per tal que els homes tinguin consciència d'allò que són i han d'ésser, i que només continuant-ho essent podran ésser mostra vàlida d'humanitat. La muntanya ha estat sempre signe d'identitat, vincle d'unitat, símbol d'espiritualitat, perquè ella és el document que ens defineix, és el palau on ens aixopluguem, és el crit que ens empeny avant i amunt. Sempre la muntanya ha estat testimoniatge, crit, esperança, fita. El Sinaí, l'Horeb, el Tabor, Sió, són els germans grans de les muntanyes que ens han presidit, Canigó, Montserrat, Montseny, Montsant.

Xavier Garcia

ACTIVITATS D'ESCALADA

de juny a setembre 92

YOSEMITE (EEUU):

- **Gran Capitan**
 - . Via "NOSE", per Angel V.-Toni G.-Marc A.

PIRINEU:

- **Vignemale. Pique Longue. Cara Nord**
 - . Via Clàssica, per Ramon C.- Jordi V. Magda C. i Toni M.
- **Bretxa de Roland**
 - . Via cara sud del Casc, per Ramon C.- Jordi V. - Toni M.
- **Ordesa. Tozal del Mallo**
 - . Via Ravier, per Magda C. i Toni M.

MONTSEC D'ARES

- **Roca Regina**
 - . Via Arkalis, per Angel V. i Jaume S.
 - . Via Gali-Molero, per Jordi L. i Manel V.
- **Terradets**
 - . Via Strip Legal, per Angel V. i Jaume S.
 - . Via Villaverde, per Angel V. i Jaume S.
 - . Via Lobo, per Angel V. i Jaume S.
 - . Via Colores, per Angel V. i Jaume S.
 - . Via CADE, per Manel V.-Jordi L. Roger A.-Ramon C. i Toni M.
 - . Via Joan Freixenet-Engendro, per Isabel G. i Jaume S.
 - . Via CADE (fins feixa), per Agata O. i Angel V.
 - . Via Supertramp, per Toni C. i Joan T.

MONTSEC DE RUBIES

- **Roca dels Arcs**
 - . Via El Sr. de los bordillos, per Pep F. - Angel V. i Jaume S.
 - . Via Migraña Profunda, per Pep F.-Angel V. i Jaume S.
 - . Via Lleida, per Magda C. i Toni M.
 - . Via Necromicon, per Magda C. i Toni M.

MALLOS DE RIGLOS

- **Mallo Pisón**
 - . Via Pany Haus, per Anna - Toni M. Jordi V. - Roger A. i Mercè M.

MONTSERRAT

- **Frares. El Bisbe**
 - . Via GAM, per Jordi L. i Manel V.
- **Aeri**
 - . Via Sostres, per Jordi L. i Manel V.
 - . Via Easy Rider, per Jordi V.-Roger A.-Ramon C. - Magda C. i Toni M.
- **Diables**
 - . Via GAM, per Angel V. - Pep F. i Jaume S.

- Cavall Bernat

- . Via Punsola Reniu, per Pep F. - Angel V. - Jaume S. Agata O. - Angel V. Jaume S. - Isabel G.
- . Via Normal, per Magda C. i Toni M.

PORTS DE BESEIT

- **Moles del Don**
 - . Via Angel de cuiro, per Angel V. - Agata O. - Toni C. Roger A. - Carolina - Toti
 - . Via Passió per les birres, per Angel V. - Agata O. Toni C. - Roger A.
- **Agulla del Bot**
 - . 2a Integral via Sant Sadurní, per Angel V. i Toti Toni C. i Roger A.

BARRANCS

- **Serra de Guara**
 - . Formiga, per Magda C.- Ramon C. i Toni M.
 - . Lummos, per Magda C. - Ramon C. i Toni M.
 - . Gorgochón, per Magda C. - Ramon C. i Toni M.
 - . Mascún sup., per Magda C.-Ramon C. i Toni M.
 - . Peonera, per Mercè M. - Jordi V. - Ramon C. Magda C. i Toni M.
- **Garrotxa**
 - . Sant Oriol, per Núria L. -Ignasi B. -Jordi L. Francesc B. - Alfonso - Manel V.

Vies de dificultat:

- 7b via Tarzan, P. Talaia, per Lluís Carrasco
- 7b via Obiang, La Mussara, per Lluís C.
- 7b via Je suis desolé, La Riba, Els tres pilons, per Lluís C.
- 7a/b via Carai con la vacuna, Can Jorba, Montserrat, per Lluís C.
- 7a/b via Gigololo, P. Talaia, per Lluís C.
- 7a/b via M'agrada, Can Jorba, Montserrat, per Lluís C.
- 7a/b via Todo es posible en domingo, La Riba, La Xina, per Lluís C.
- 7a/b via El estado de las cosas, P. Talaia, per Lluís C.
- 7a via Bernat pudent, La Riba, Penya Roja, per Jaume S.
- 7a via La chica de la puerta 16, La Riba, Pedestal, per Lluís C. i Jaume S.
- 7a via Acebicidio, Mont-ral, per Lluís C.
- 7a via Jetty Express, La Mussara, El Rabal, per Lluís C.
- 7a via El Sr. de los bordillos, Vilanova de Meià, Roca dels Arcs, per Jaume S.
- 7a via Sarampió, Vermell del Xincarró, Montserrat, per Jaume S.
- 7a via Contagi de Frikinesis, Can Ximet, per Lluís C.

EL "HOBBY" D'AQUEST ESTIU DE VACANCES A L'ALTA RIBABORÇA

Aquest és un "hobby" que s'haurà practicat molt aquest estiu entre la gent de Vilanova.

Érem un grup de cinc persones; ens vàrem instal·lar al bonic poble de **Senet**, que és l'últim que trobem al sector català, abans d'arribar a l'Hospital de Vielha i que, a més, està situat a l'ombra dels **pics Munyidor**, de 2650 m, i el **pic de Clot d'Espós**, de 2658 m alt. Aquests pics formen la carena després del **Besiberri S** i que, davallant en direcció sud, separa les valls de la **Noguera Ribagorçana** a ponent i de la **Noguera de Tor** a llevant, formant la **vall de Boí**.

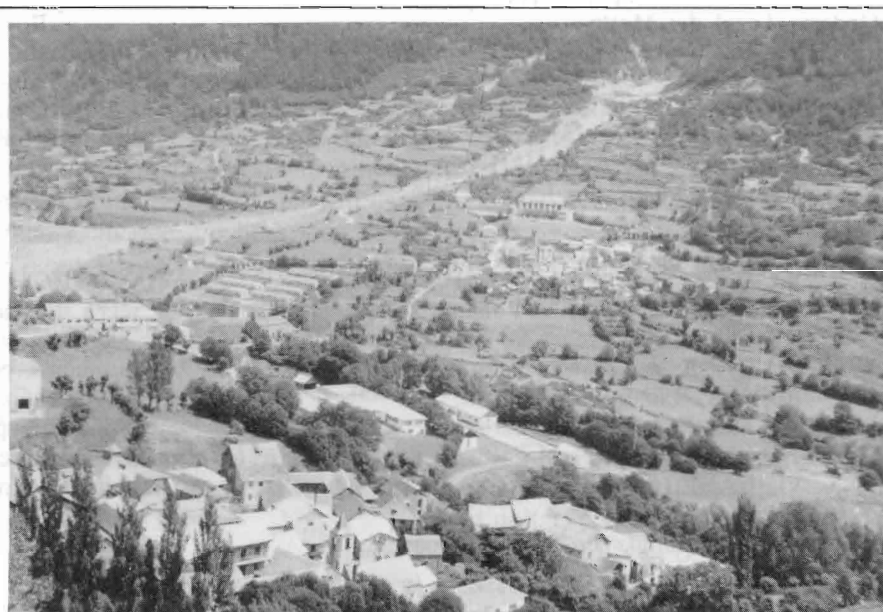
En aquest petit poble, com en quasi bé tots els que estan situats a les capçaleres de les valls, no hi ha pas hotels de luxe. Per a fer-hi estada hi ha les "**cases de pagès**", degudament legalitzades i promociionades per la Generalitat de Catalunya i adaptades a les funcions hoteleres. Si el turista no té massa pretensions i sap què ofereixen aquestes cases, s'hi trobarà a gust, i se'n troben moltes arreu dels Pirineus i també a fora de Catalunya.

Aquesta setmana d'estada a muntanya hem pogut visitar des de l'**Artiga de Lin**, a la **Val d'Aran**, a la **Serra de Llauset**, que és dins l'**Aragó**, tota la **vall de Boí**, amb el seu romànic, i fins la **vall de Conangles**, seguint el **G.R-11**, que puja a la **serra del Montardo** i llacs superiors.

Un dels objectius assolits fou el **llac de Llauset**, situat a 2125 m

alt. Per anar-hi ens calgué travessar el **riu Ribagorça** i la carretera general, entrant a l'**Aragó** i passant pel poblet d'**Aneto** i pujant per una llarga pista que, naturalment,

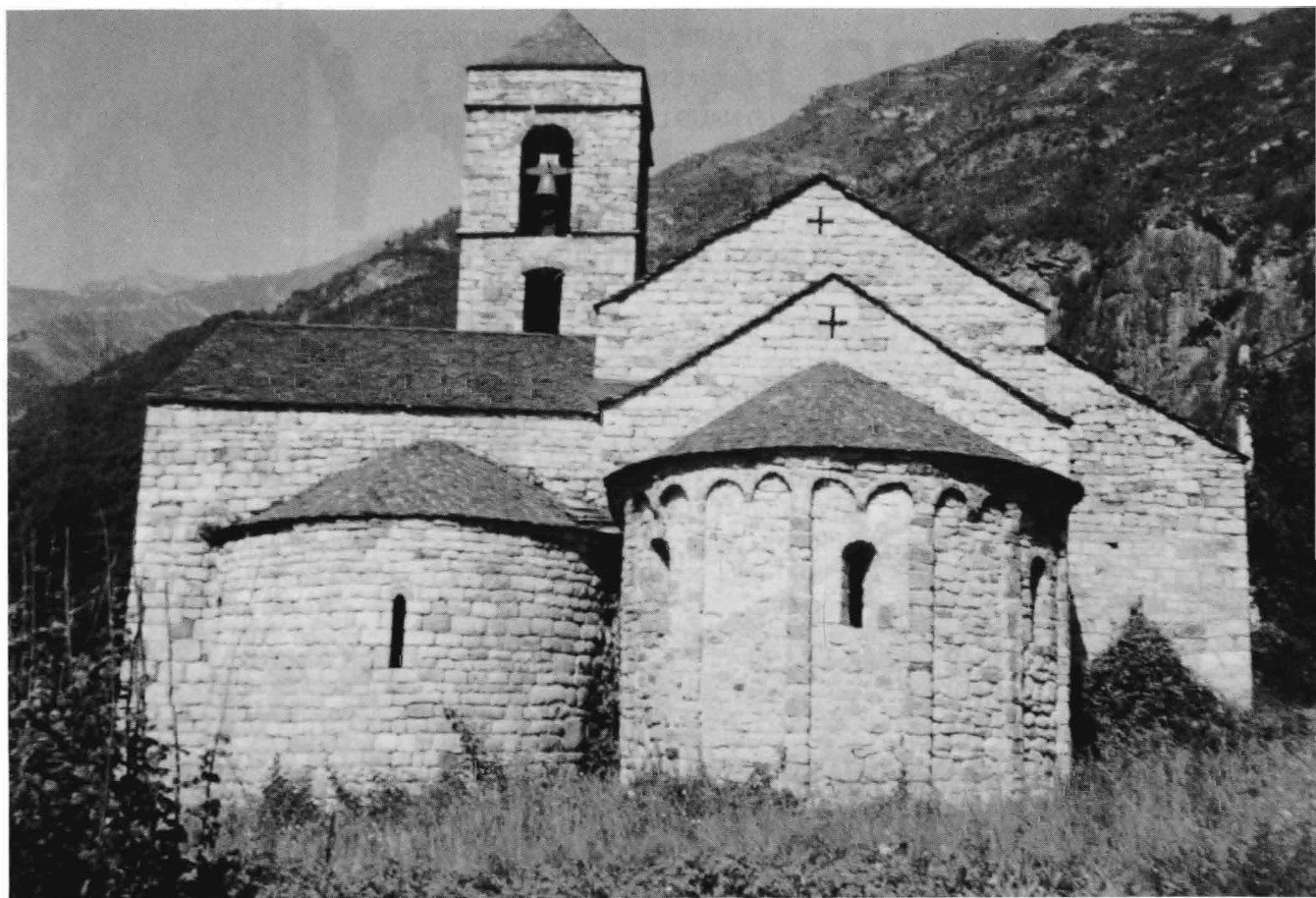
férem en cotxe. Un cop situats vam pujar pel **G.R.** fins assolir el **coll de Llauset-Anglos**, situat a 2500 m alt. Aquest coll ens permeté ampliar l'horitzó al voltant

Els pobles d'Aneto i Senet. Foto: Joan Sivill

Davant el llac de Llauset. Foto: Gemma Capdet

Absis de l'església romànica de Barruera. Foto: Joan Sivill

nostre. Podíem atalaiar els **Besiberris** i el **Comoloformo** a llevant, els **pics de Vallhiverna** a ponent i per sota nostre els **estanyes d'Anglos** i el mateix **estany de Llauset**.

El dia era molt clar i el cel molt blau, el sol escalfava sense cremar, semblava que totes les forces haguessin pactat perquè poguéssim trobar el "clímax" desitjat.

Ja en davallada, podem veure els dos pobles d'Aneto i de Senet, que semblen dos barris del mateix poble separats en línia recta per uns 300 metres. Com que hi ha molts llaços familiars entre els dos pobles, en altres èpoques, quan una família es volia comunicar amb la que tenia a l'altre poble, posava un drap a la finestra de casa seva i l'altra es donava per assabentada; llavors, el primer que li venia bé s'hi traslladava.

El tema muntanya va continuar amb una sortida a la **vall de Co-**

nangles i a l'**estany de Rius**. Sortírem de l'Hospital de Vielha seguint el G.R.11 i, pujant per les marrades de l'**Escaleta**, assolíem el **Port de Rius** i arribàvem a l'estany del mateix nom, situat a 2345 m alt. Aquestes passejades pels cims i el recrear la vista al voltant nostre, d'una manera tan diferent a la que estem acostumats als nostres pobles, fan que el cansament desapareixi a l'instant. La vall de **Conangles**, a mesura que t'hi endinSES, es va eixamplant fins que al teu davant hi ha el majestuós circ de més de 500 m d'alçada que formen els **cims de Tuc de Comtessa**, de 2760 m, el **Tossal dels Estanyets**, de 2880 m, el **pic de Conangles**, de 2785 m i el **Collet de l'Estany Redó**, de 2480 m alt.

Finalment, a l'Artiga de Lin, varem contemplar el naixement del riu amb l'aparició sobtada de l'aigua entre les pedres i que era l'admiració d'una munió de gent que, com nosaltres, s'havia deixat captivar per l'espectacle.

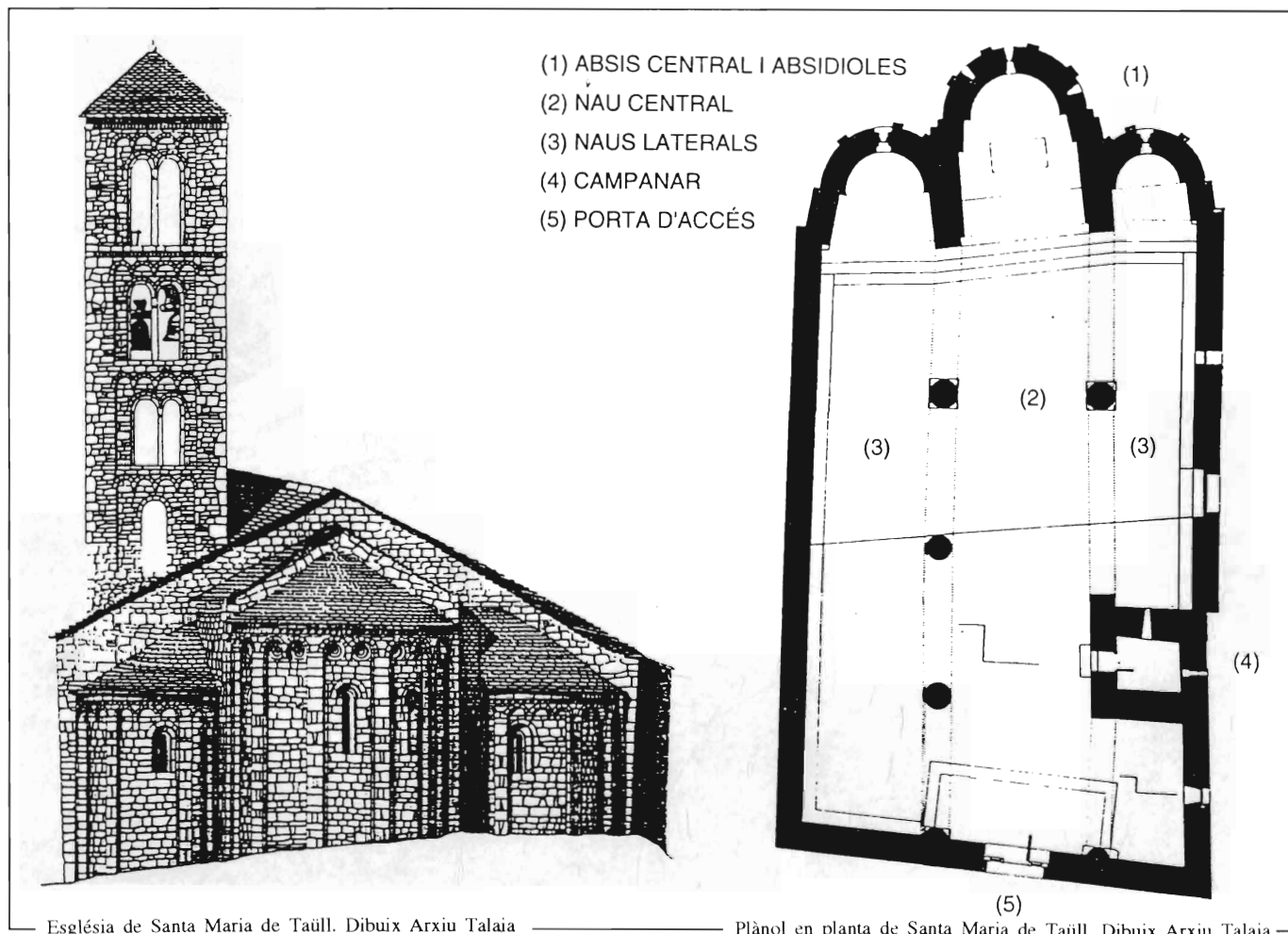
El Romànic

Al poble on estàvem, a Senet, hi ha una petita església romànica, ben restaurada; és molt senzilla, però bonica.

La vall de Boí tenia un atractiu més fort que el de la natura: era el romànic. Entre les pintures que s'hi van trobar, de les quals ara podem veure les reproduccions, i les mateixes construccions dels temples, val la pena d'anar a aquesta vall, encara que sigui lluny de casa nostra.

Les dues esglésies de Taüll que hem visitat, la de **Santa Maria** i la de **Sant Climent**, i també la de **Sant Joan de Boí**, són unes fermes, majestuosos i altives construccions. Les de Taüll, amb tres naus separades per grans columnes cilíndriques, que constitueixen la planta basilical, cada nau amb el seu absis ornat a l'exterior amb decoració de tipus llombarda.

Acompanyen aquestes construc-

cions del segle XII els clàssics campanars de fins a sis pisos d'alçada, que per ells mateixos ja són dignes de ser visitats.

Vàrem pujar al campanar de Sant Climent de Taüll. Són sis pisos, a l'alçada de les finestres que són geminades, un replà de fusta i les escales que també són de fusta. En arribar a dalt, de tan enlaire que ets ja no goses a apropar-te a les finestres, que no tenen cap tipus de protecció. Tens, però, la vall als teus peus i tota verda, i als costats les muntanyes encara més altes que tu mateix, plenes de

bosc. Sentim que ens omple una gran emoció.

Altres esglésies tenen petites variacions en la seva contrucció que els remarca la seva identitat, com és el cas de **Barruera**, amb una construcció més reduïda, però amb un porxo davant l'entrada, únic en tot el que hem vist.

També a Vielha vàrem visitar la seva església, que és gòtica amb elements romànics del primitiu edifici. Allà hi admirarem el magnífic bust de fusta del **Crist de**

Mijaran, de mida natural, i també la pica baptismal del segle XII.

No les vàrem visitar pas totes, les esglésies. Moltes s'assemblen, però cada una és diferent. Tant per dins com per fora, totes s'ho valen, però la manca de temps no ens ho permeté. Aquest pot ser el motiu d'una altra visita...

Joan Lluís Sivill i Vergés

agost de 1992

LOTERIA DE NADAL

4 7.9 0 7

*Fent
Camí*

DELS ALPS PENINS ALS BERNESOS

Unes vacances pels senders helvètics

I ja en van quatre! El primer any fou el GR-7 en el seu tram d'Occitània, el segon el dedicàvem al sender E-4 dels voltants d'Innsbruck i Salzburg, el passat ens baràllavem amb els mal senyalit-

zats senders navarresos, i aquest any tocava anar a Suïssa. I Zermatt i els seus formidables entorns foren els escollits. I quin gran encert vàrem tenir quan ens posàrem tots d'acord per anar-hi! Uns

dies de vacances que no oblidarem mai.

Tot ens anà d'allò més bé. Sortíem de Vilanova un dissabte a la tarda del passat mes de setembre, i la colla s'havia engrandit considerablement. Dels cinc que érem el primer any en iniciar la nostra dèria senderista aprofitant les vacances de la fi d'estiu, hem passat aquesta vegada a catorze. Havíem llogat un parell d'apartaments a Zermatt amb la idea d'anar fent sortides radials des d'allà i així ens estalviàvem d'anar carregats tot el sant dia amb la motxilla a l'esquena com havíem fet els darrers anys. (Relaxament de bons costums? Anys que comencen a pesar? Deixem-ho córrer...) El cas és que, després de viatjar tota la nit en tren, arribàvem a primera hora del matí de diumenge a Ginebra. D'aquesta ciutat, i sempre en tren, fariem cap vers el migdia a Brig, després d'haver-nos extasiat amb la mirada posada al llac Lemman i paisatges que l'envolten. De Brig, un altre tren, que en els darrers trams funciona com cremallera, ens traslladaria finalment a Zermatt, després d'una hora de recórrer la llarga i encisadora vall.

A la primera visió de l'imponent i blanquíssim Cervin, un crit incontrolat d'emoció i alegria féu girar la vista de tot el vagó ple de viatgers a l'entorn del nostre grup. Era el nostre primer contacte amb aquella pacífica gent i aquells sereníssims paratges que per uns dies veurien truncada la seva placidesa per la nostra incontrolable i sorollosa alegria, alegria i satisfacció de trobar-nos enmig d'una natura tan esplèndida com aquella.

El principal carrer de Zermatt de cara al turista de muntanya.
Foto: Rosa Farriol

Pau i serenor reflectides a les aigües del
Schwarzsee (2552), sota el Cervin. Foto: Rosa Farriol

L'immens "plateau" del Monte Rosa, amb les espectaculars geleres guarnint el cim de la Dufourspitze. Foto: Rosa Farriol

El primer dia, un cop col·locats als nostres apartaments respectius, el dedicarem a vagarejar pels carrers d'aquesta bonica localitat del cantó de Valais, a 1620 m alt i al peu del mismíssim Cervin, un centre turístic i d'esports dels més importants d'Europa. Als seus carrers, la circulació es redueix a alguns cotxes elèctrics, bicicletes sense llum i sense timbre que has de saber esquivar a temps i els típics cotxes de cavalls que traslladen els viatgers de l'estació als hotels respectius. Entremig de tot això, una bigarrada població turística i cent per cent muntanyenca abillada amb tota mena de models de roba i material d'alta muntanya. El que més sobte de tot això és, però, l'elevat nombre de gent gran, de passats ben bé els setanta, que veus anant i venint, bastons en mà i caminar decidit. Una visió agradable i esperonadora que ens fa exclamar més d'una vegada: Serem capaços d'arribar-hi també nosaltres?

L'endemà, dilluns, ja començà-

rem les nostres incursions a la muntanya, que no pararien fins al darrer dia, aprofitant al màxim el temps sempre que aquest ho permeté, i sempre en el benentès que no preteníem res de l'altre món, ja que ni les nostres aptituds ni el nostre equipament era per fer alta muntanya en unes alçades que voregen o superen els 3000 m i on la neu no et deixava sobrepassar el traçat dels camins permesos sense perillar la nostra integritat.

El primer que vàrem fer va ser anar al **Klein Matterhorn**, o petit Cervin, de 3820 m. Un telefèric t'hi trasllada en un tres i no res, després de fer transbord en un parell d'estacions. Finalment, un ascensor a l'interior de la muntanya et deixa accedir a una terrassa més elevada i envoltada d'una vista esplèndida sobre l'altívol Matterhorn i el proper **Breithorn**, de 4164 m, en una aresta del qual distingim més d'una cordada que puja o baixa del cim. Hi passem una bona estona assaborint el panorama i després anem a fer una

caminada pel Breithornplateau, on alguns esquien, fins a una punta propera i elevada, anomenada **la Gobba di Rollin**, a 3895. Una panoràmica sobre Cervínia i tota la part italiana del Piemont. Ja més llunyanament, distingim el Mont Blanc. Fotografies a dojo, un petit mos, i tornem a les instal·lacions on un telefèric ens baixarà fins a una estació propera, Furi. D'aquí decidim baixar a peu fins a Zermatt. Fa un dia esplèndid i tot convida a caminar per aquelles verdors intenses. Després de parar una estona per dinar en un sortint de camp de pastura, d'on es domina tot el poble de Zermatt, hi fem cap abans de fer-se fosc.

L'endemà anem a **Gornergrat**, una excursió que tothom ens havia aconsellat. El dia abans havien arribat quatre companys més de Vilanova i la colla era ja de 18. Un tren que surt del centre de Zermatt ens hi porta mentre ens permet gaudir de tot el paisatge amb el Cervin dominant per sobre de tot. Arribats a l'estació de

Gornergrat, a 3135 m, la visió s'eixampla amb l'esplèndid **Mont Rosa**, de 4634 m, i les seves impressionants geleres, **Liskamm**, **Castor i Pollux**... Ho tens tan a prop que sembla que ho pots tocar estirant el braç. Es una atracció tan forta que no pots deixar de mirar aquella meravella que tens davant teu. De Gornergrat, uns telefèrics comuniquen amb altres cims propers, Hohtälli i Stockhorn, però nosaltres no els agafem, sinó que, després d'haver regalat la mirada una bona estona per tots els racons i raconets possibles, iniciem el descens a Zermatt, camí de **Riffelberg** (2582 m). Hi ho fem a peu. Una excursió llarga que ens omple la resta del dia, però que ens ha deixat un record inesborrable.

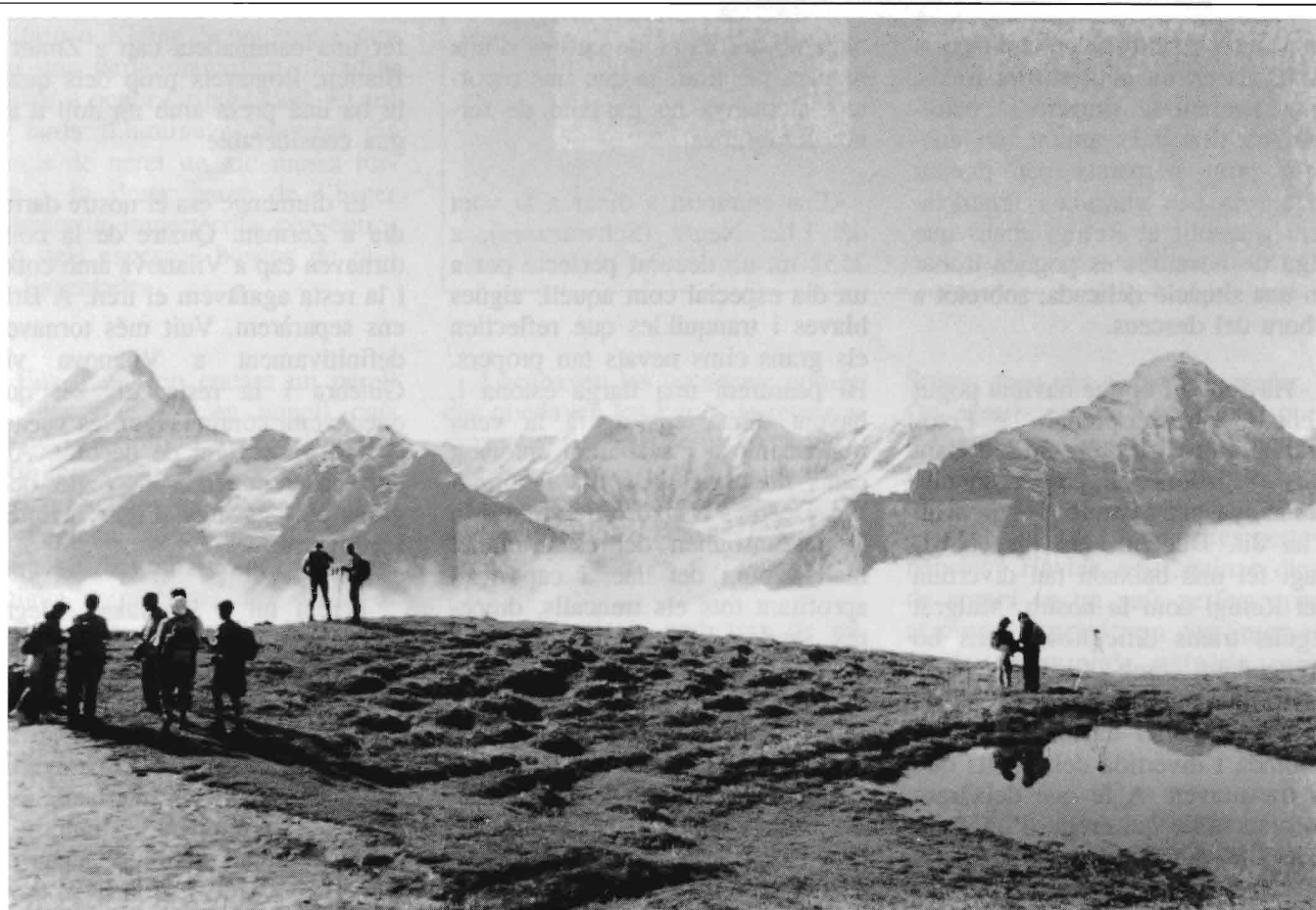
El dia abans havia començat a ennuvol·lar-se per damunt del Cervin i a mesura que passaven les hores el cel s'anava tapant més i més. Tots temíem el pitjor. Havíem anat a Zermatt amb la il·lusió de pujar fins al **refugi Hörnli**, al peu de la llarga i dreta aresta que porta al cim del Cervin. Amb això ja ens conformàvem i ara el temps

pintava malament. Tots sabem que a muntanya, el temps ennuvolat o plujós no és cosa d'un dia, com sol passar a casa nostra. Així és que, el dimecres, ens llevàrem amb pluja i el matí el passàrem procurant matar l'avorriment. A la tarda encara vam poder anar a visitar el fantàstic engorjat que es troba a uns 20 minuts a peu sortint de Zermatt: **Gornerslucht**. El seu recorregut es fa mitjançant una passarel·la de fusta amb barana arrapada a les parets vertiginosament verticals i estretes i amb l'aigua corrent i saltant amb força prodigiosa sota els teus peus. Tot un espectacle.

L'endemà continuava el cel tapat i amb un lleuger plogim. Alguns de nosaltres el dedicàrem a fer un tomb pels voltants del nostre apartament, un tomb que en principi havia de ser curt i que resultà més llarg del previst, però que ens permeté descobrir uns bellíssims paratges i panoràmiques des d'una gran alçada, a Alterhaup. Al migdia arribava una altra companya de Vilanova (ja érem 19) i a la tarda anàrem a **Sunnega**. La

pujada en funicular, qüestió d'uns 15 minuts, i la baixada a peu, que ens prengué força estona. Uns passaren molt a prop de la bonica cascada d'aigua que ve del costat de Gornergrat i d'altres optàrem per un altre camí, que a estones transcorre penjat i abocat materialment damunt del poble de Zermatt.

El dia següent era divendres, i totes les previsions indicaven canvi de temps per a millorar. I tinguérem molt de sort. L'Onze de setembre fou per a nosaltres una diada més que especial. Carregats de motxilla i dues senyeres (havíem de celebrar la Diada), empenquérem el camí del refugi **Hörnli**, la nostra màxima il·lusió. El primer tram el férem amb el telefèric fins a l'estació de **Schwarzsee**, a 2583 m, i aquí començava la nostra excursió. El cel s'anava aclarint de mica en mica i el Cervin tornava a aparèixer majestuós com el primer dia. I anàrem pujant una llarga estona entre xerrameques, bromes i fotografies. Arribàrem a un punt, però, ja passats els 3000 m, que la neu, que havia començat a sovintejar, es féu més i més

First, a 2168 m, amb el panorama dels cims retallats per la boira. A la dreta, l'Eiger. Foto: Rosa Farriol

La paret nord de l'Eiger i a la dreta el Mönch, des de Männlichen. Foto: Rosa Farriol

constant i perillosament relliscosa. Aplegats en un petit sortint rocós, considerarem la situació i decidirem no tirar més amunt, no anàvem prou preparats per plantar cara a la neu glaçada i renunciarem a assolir el Refugi abans que algú de nosaltres es pogués trobar en una situació delicada, sobretot a l'hora del descens.

Haviem fet el que havíem pogut i ens ho sabèrem prendre bé. Fotografies a tort i a dret, emotiu Cant dels Segadors al peu d'aquella muntanya entranyable, i cap avall s'ha dit. Dubtem que mai ningú hagi fet una baixada tan divertida del Refugi com la nostra. Malgrat alguns trams dificultosos, ens ho prenguérem amb filosofia i hi hagué qui baixà tot fent agosarats passos de ballet davant la mirada astorada i divertida dels molts que hi transitaven. A fe que deixàrem constància de qui érem, d'on érem i del dia que era, i no us estranyi si algú un dia us diu que en alguna revista alemanya ha vist la fotografia d'un grup eixalbrat

baixant del camí de refugi d'una manera peculiar, ja que uns reporters alemanys no paraven de fer-nos fotografies.

Ens aturarem a dinar a la vora del Llac Negre (**Schwarzsee**), a 2552 m, un decorat perfecte per a un dia especial com aquell: aigües blaves i tranquil·les que reflectien els grans cims nevats tan propers. Hi passarem una llarga estona i, havent dinat, ens agafà la vena malenconiosa i acabarem entonant cants nostàlgics. Un dia inoblidable. Després d'això, un cafetó a la "terrassensonnen" del restaurant del mateix nom del llac, i cap avall aprofitant tots els trencalls, dreces, senders i senderons més drets i directes que ens buscava el nostre xerpa particular Jani, camí de Zermatt, sense deixar de girar de tant en tant la vista enrere subjagats per la silueta de l'imperturbable Cervin.

Per a la majoria s'acostava la fi de les vacances a Zermatt. El dissabte encara l'aprofitarem per

fer una caminadeta cap a Zmutt i Blatten, llogarrets prop dels quals hi ha una presa amb un doll d'aigua considerable.

El diumenge era el nostre darrer dia a Zermatt. Quatre de la colla tornaven cap a Vilanova amb cotxe i la resta agafàvem el tren. A Brig ens separàrem. Vuit més tornaven definitivament a Vilanova via Ginebra i la resta, els set que quedàvem, continuàvem les vacances però canviant de decorat. Ara aniríem a conèixer la regió dels grans pics gegants: **Eiger, Mönch i Jungfrau**.

Férem nit a Interlaken, alegre ciutat entre els dos magnífics llacs de **Thun** i de **Brien**. Parterres plens de flors i extensions de verd esplèndides, deliciós passeig a ran del riu. L'endemà a primera hora del matí deixàvem Interlaken per anar a **Grindelwald**, pintoresca població situada gairebé al peu de l'**Eiger**, a 1050 m. Allà hi passaríem tres nits. Fou la nostra base per a unes excursions esplèndides,

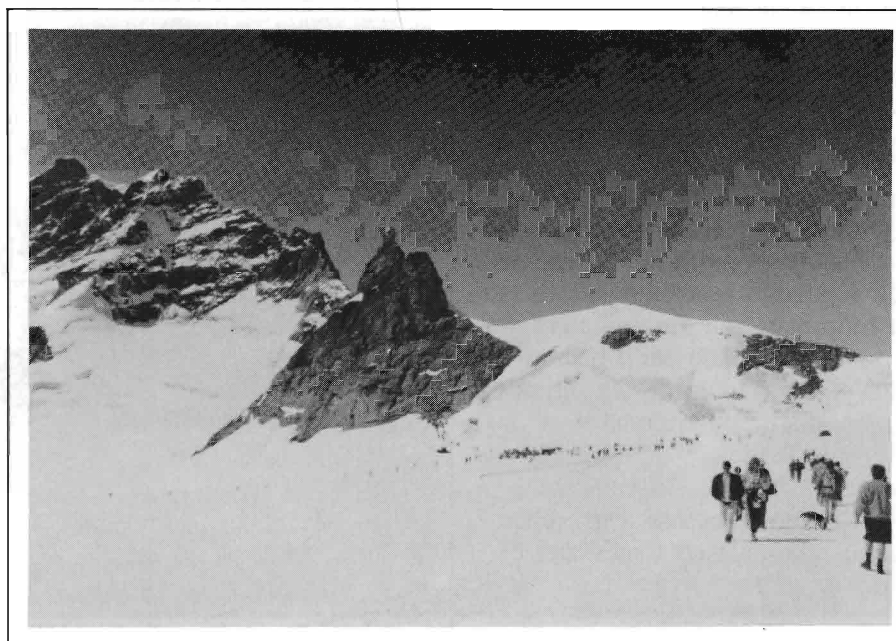
amb un temps immillorable, a **First**, llacs de **Bachalpsee**, ascensió al **Faulhorn** (2681 m), llargues caminades per aquells esplendorosos paratges amb la vista sempre posada als tres pics cèlebres, i, per fi, la **Jungfrau**. Aquella jornada la recordarem per temps que passi. Allà ens esperava la visió més fascinant i captivadora que podíem esperar. Un mar de gel amb blocs immensos i pics superbs sota d'un cel que, de tan blau, amb el contrast de la neu blanquíssima i brillant, negrejava. Un somni! "Dalt de la Jungfrau, vora del cel blau..." Aquella tonada amiga i de sempre ara esdevenia una agradabilíssima realitat. Una caminadeta pels llocs més planers i assenyalats on alguns practiquen l'esquí i d'altres fan curtes passejades amb trineu tirat per pacients gossos polars. Tafanegem per les diverses dependències i acabem la visita al palau de gel on un de la colla per poc no hi deixa marcat l'esquelet en intentar emular la figura de la Pavlova...

De baixada, i aprofitant el canvi de tren a Kleine Scheidegg i que feia una tarda magnífica, decidim arribar a peu a Grindelwald. El sol de tarda il·luminava suament els camps de neret un xic massa torrats i la dreta paret de l'Eiger sobresurtia impertèrrita per entremig dels espessos boscos de pi i les torrentades.

Ens quedaven encara un parell de dies d'estada en aquell país màgic i decidírem anar a **Lauterbrunnen** a rematar el cop. Aquesta bonica localitat situada en una vall privilegiada ofereix, d'entrada, l'atractiu de tenir "només" 72 salts d'aigua, a part que des d'allà es poden fer múltiples sortides: **Männlichen**, **Wengen**, **Mürren**, **Schilthorn** (restaurant giratori, escenari d'una pel·lícula de James Bond...), serien els noms inoblidables dels llocs visitats els darrers dies d'estada a Suïssa i sempre amb la panoràmica inalterable dels tres pics gegants: Eiger, Mönch i Jungfrau, que arribaren a fer-se'ns obsessius.

— Llacs de Bachalpsee, camí de First a Faulhorn.
Foto: Rosa Farriol

— Sembla la Rambla, però és el "plateau" de neu sota la Jungfrau.
Foto: Rosa Farriol

I acabaven les vacances; només ens quedaven les hores de retorn a casa. Interlaken, Berna, Fribourg, Ginebra. Travessia del llac Lemán i ràpida passejada pels carrers de la ciutat vella.

En el trajecte amb tren de nit de Ginebra a Barcelona tinguérem el primer contacte amb la realitat (la nostra realitat) que havíem oblidat per quinze dies. Un lladre-got va fer "neteja" del compartiment on dormien dos dels nostres companys i ens va fer passar mitja nit en vetlla. Sortosament només anaven per diners i ja podeu suposar que després de quinze dies a

Suïssa pocs ens en podien agafar... On quedaven aquelles nits que passàrem en un alberg on no es tancaven portes ni de dia ni de nit i marxàvem tan confiats a caminar deixant-t'hi totes les nostres pertencències? Havien estat quinze dies de somni en un país perfecte per asserenar l'esperit, un curt interval en la nostra vida rutinària però suficientment intens com per no oblidar-lo mai.

Blanca
setembre 1992

TABARCA

PRIMERA RESERVA MARINA DE L'ESTAT ESPANYOL

El petit arxipèlag de Tabarca, situat a 3 km del cap de Santa Pola, es troba format per una illa principal coneguda amb el nom de Plana, o també de Nova Tabarca, de forma allargada (1800 m de longitud per 400 m d'amplada), que té, a la part oest, el petit poble emmurallat de Sant Pere i Sant Pau. Al conjunt de l'illa Plana, també s'hi afegeixen els illots de La Cantera, La Galera i de La Nau i nombrosos esculls com el Negre, Roig, Cap del Moro, Sabata o Naveta. També són destacables nombroses coves, la més coneguda probablement és la del Llop marí, que fins els anys 50 va tenir la sort de ser l'habitatge del Vell Marí, una de les últimes focues marines observades a la Península Ibèrica.

L'illa no presenta cap relleu marcat i la seva cota més alta és de 15 m.

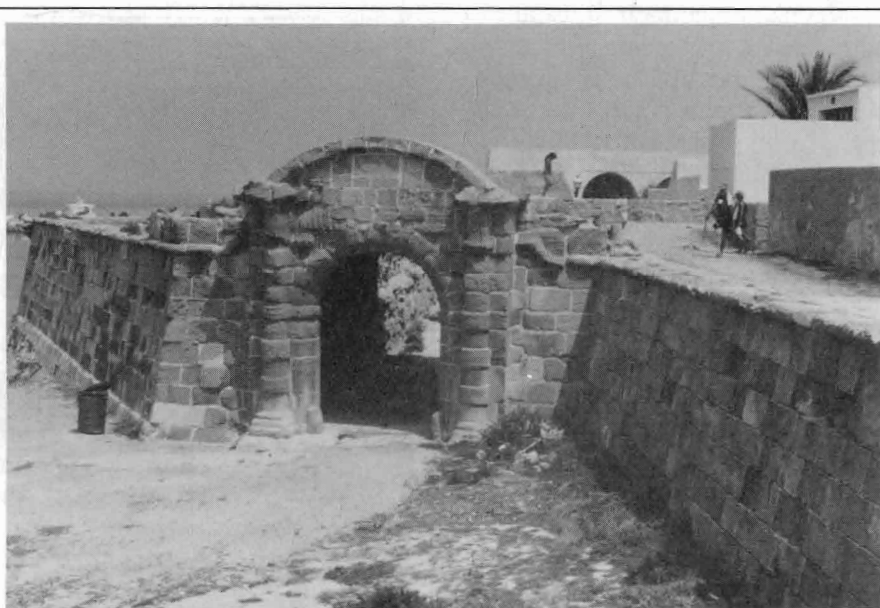
Tabarca es troba en un sector del Mediterrani (entre el Cap de la Nau i el Cap de Gata) on es localitzen les màximes tèrmiques anuals: 14° al mes de febrer i 27° al mes d'agost.

Tabarca ja és coneguda des de les èpoques grega i romana, probablement utilitzada com a base de pesca. S'hi han trobat restes arqueològiques en els fons dels voltants de l'illa que fan suposar que existia un actiu comerç marítim a la zona.

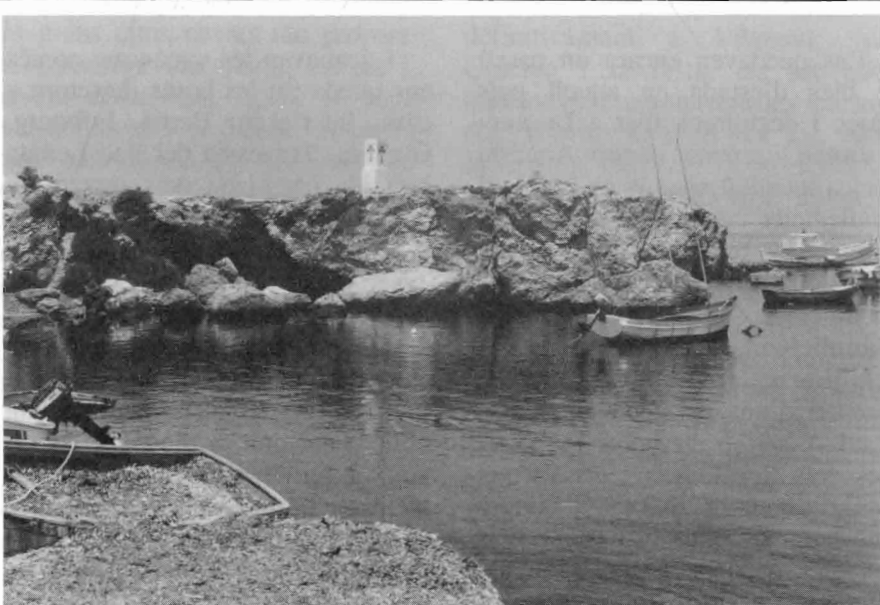
És l'única illa habitada del País Valencià que té una població estable de prop d'un centenar a la tardor i a l'hivern, arribant a l'estiu a un miler, concentrats prefe-

rentment a la part oest de l'illa. L'activitat econòmica és estacional, tant pel que fa a la pesca (palangre, trasmall, morunes) com al turisme, que pot arribar a 2000 visitants al dia.

El topònim de Tabarca procedeix de la península de Tunísia, "Tabarka", on residien algunes famílies italianes dedicades a la pesca del corall vermell. A mitjan segle XVIII van ser sotmesos i

Tabarca. Porta de la muralla. Foto: M.Carme Barceló

Tabarca. Restes del port natural. Foto: M.Carme Barceló

portats al captiveri pel sultà de Tunísia. Carles III aconseguí d'alliberar-los i els va traslladar a l'illa Plana i va emmurallar el poble. És a partir d'aleshores que es va començar a conèixer amb aquest nom.

Tabarca va ser declarada conjunt històrico-artístic l'any 1964. Des de feia temps, l'Ajuntament d'Alacant venia realitzant gestions dedicades a aconseguir que la zona fos declarada parc nacional submarí, intent que, en principi, va fracassar. Posteriorment, en el Pla Especial d'Ordenació de Tabarca (Ramos, 1980), es va creure convenient la creació d'una reserva marina, proposta que el 1983 es va començar a gestionar.

La principal riquesa de Tabarca la trobem representada en els fons que envolten l'illa. Es troba molt ben representada la comunitat de **Posidonia oceanica**, espècie de què ja vàrem tenir ocasió de parlar en la revista de la Talaia corresponent al trimestre estiuenc de l'any 1991, i que recordem que és de vital importància per a l'ecologia del mediterrani. Però a causa de la pesca per arrossegament i per altra banda intensiva, es posava de manifest la desaparició de nombroses espècies i l'amenaça de regressió de l'herbei de posidònia. Per això va ésser necessari prendre diverses iniciatives i mesures que començarien per la de l'Ajuntament d'Alacant (1984) i acabarien l'any 1986, quan el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i la Conselleria d'Agricultura i Pesca del País Valencià van declarar Tabarca com a primera reserva marina de l'Estat Espanyol.

La consolidació de Tabarca com a reserva marina no va ser fàcil (1988). Des del primer moment va ésser necessari desenvolupar la infraestructura bàsica establint la figura del guardaespalles que vigilava la reserva. S'acotà la zona i s'hi van instal·lar cartells informatius. Al mateix temps se cediria una de les plantes del far de l'illa com a laboratori d'investigació, en el qual es realitzen estades amb grups d'estudiants per al coneixement de la reserva. Aquest any

Tabarca. Cova del llop marí. Foto: M.Carme Barceló

Tabarca. Església de Sant Pere. Foto: M.Carme Barceló.

1992, l'illa de Tabarca va ser escollida per realitzar un curs de Macroalgues, que varen organitzar l'Institut d'Ecologia Litoral del Campello i la Sociedad Española de Ficologia, en el qual van assistir quinze alumnes de diversos llocs de l'Estat Espanyol i fou precisament en el far de l'illa on estaven allotjats.

L'objectiu principal de la reserva és afavorir la recuperació d'espècies d'interès comercial per a la repoblació de les zones veïnes. Com a altres finalitats té la protecció de la fauna i flora marines, compatibilitzar la conservació com la utilització racional dels recursos mitjançant la pesca artesanal i el

turisme, proporcionar un punt de referència per a estudis sobre el medi marí en comparació amb àrees més alterades, servir de base d'activitats per a l'educació ambiental.

L'ordenació de la reserva té diferents nivells de protecció segons la zona. A la reserva integral, situada a llevant en el lloc anomenat La Llosa, no es permet cap tipus d'activitat amb la finalitat d'aconseguir la mínima alteració de les comunitats tant vegetals com animals. Aquesta reserva està acotada per una zona d'accés restringida en la qual es permet la pesca professional als habitants de l'illa

Far de Tabarca, adaptat com a laboratori d'investigació.
Foto: M.Carme Barceló

amb arts selectius per a la moruna i la lexola. El buceig esportiu es permet sota un rigorós control. L'àrea d'amortiment comprèn la zona més propera a l'illa en la qual es permet la pesca professional de setembre a desembre i la pesca esportiva amb aparells d'hams. L'escafandrisme esportiu també està controlat. En tota l'illa és prohibida la pesca submarina, la motonàutica i la recol·lecció d'espècies, tant animals com vegetals, excepte les que són utilitzades per a finalitats científiques. El fondeig de les embarcacions ha quedat restringit a dues zones concretes del port i de la platja per tal que les àncores dels vaixells no destruïxin els herbeis de *Posidonia oceanica*.

A fi de controlar la pesca d'arrossegament, s'han instal·lat esculls artificials per mirar de protegir el

fons marí i d'afavorir el desenvolupament de les diverses comunitats. Juntament amb els esculls, també s'hi han enfonsat vaixells vells de fusta, sense elements contaminants.

Això ha permès que en pocs anys s'hagi observat una recuperació espectacular de les espècies que pràcticament havien desaparegut. Per tant, la pesca ha augmentat en qualitat i quantitat. També ha augmentat el turisme, principalment notori en l'època estiuenca, i la declaració de l'illa com a reserva marina ha estat també un atractiu d'inversions per a millorar la qualitat de vida dels habitants de Tabarca, com és la instal·lació d'una central solar, el tancament de l'abocador d'escombraries (aquestes són transportades per una embarcació depenent de la Secretaria General del Medi Ambient que

les porta a la península), la instal·lació d'una depuradora i la rehabilitació de diversos edificis.

La reserva marina de Tabarca ha demostrat que ha estat possible coordinar la conservació del medi amb el manteniment del turisme i la pesca.

Esperem i desitgem sincerament que Tabarca ens serveixi d'exemple a imitar per aconseguir altres reserves marines a l'Estat Espanyol.

Maria Carme Barceló i Martí

BIBLIOGRAFIA:

RAMOS, A.A. 1980. Informe preliminar del medio marino y comunidades bentónicas de la isla de Tabarca. Propuesta de reserva submarina. In: **Plan Especial de Ordenación de la isla de Tabarca**. Blanco, J. (ed.), informe nº 16. Ayuntamiento de Alicante.

RAMOS, A.A. 1985. **La reserva marina de la isla Plana o Nueva Tabarca**. Universidad de Alicante-Ayuntamiento de Alicante. 195 pp.

SANCHEZ LIZASO, J.L. Ordenación y gestión de la reserva marina de Tabarca. In: **El mar Mediterráneo, situación y perspectivas**. Ayuntamiento de Vila Joiosa, 134 pp.

GRUP 3ª EDAT

Aquest Grup ha dedicat l'any 92 a mantenir-se viu i prou. No ha fet gaire soroll, una excursió a Barcelona i també ha participat en excursions a peu, en pla personal. El fet és que encara hi és.

Ara, des de la tresoreria de la nostra entitat, s'està resseguint a domicili tots els socis que encara no havien formalitzat la seva resposta a la carta que vàrem enviar ja fa uns mesos per tal de continuar en el grup. De cara a l'any 1993, es reprendran les activitats adients al gust dels socis que hi restin fidels.

Si tu ets un dels socis que encara no has contactat amb el tresorer, pots passar per secretaria i ens facilitaràs la feina, ja que pot ser que hagin vingut a casa teva i no t'hi hagin trobat.

5ª CAMINADA POPULAR DE LA VALL DE GOSOL

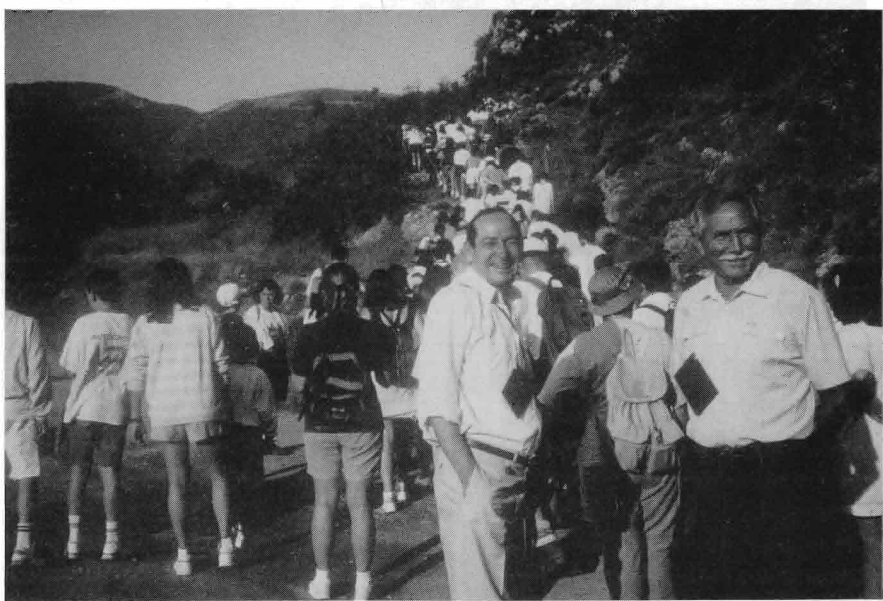
Un itinerari per la Serra del Verd
i cap a l'Aigua de Valls

Com cada any, la colla de caminaires de la Talaia no podíem faltar a la nostra peregrinació gosolenca. I ja ens teníem a tots nosaltres a les vuit al peu del canó, tot i que, com a bons toca-tardans, quan havia petat el coet de sortida, encara érem al Bar de la Plaça fent el cafè i abonant les consumicions. Però com que ja sabíem de què anava, tot xinoxano seguiríem el rastre d'aquella generació -diuen que érem més de vuit-cents- que no trigaríem gaire a veure embussada, just quan comença la pujada al **camí de Gósol a Tuixén**, tot enfilant-se cap a la font i l'**ermita de Santa Margarida**. Aquí la botifarra de gent ja comença a estirar-se i nosaltres, de mica en mica, aniríem deixant enrera més d'un marxador.

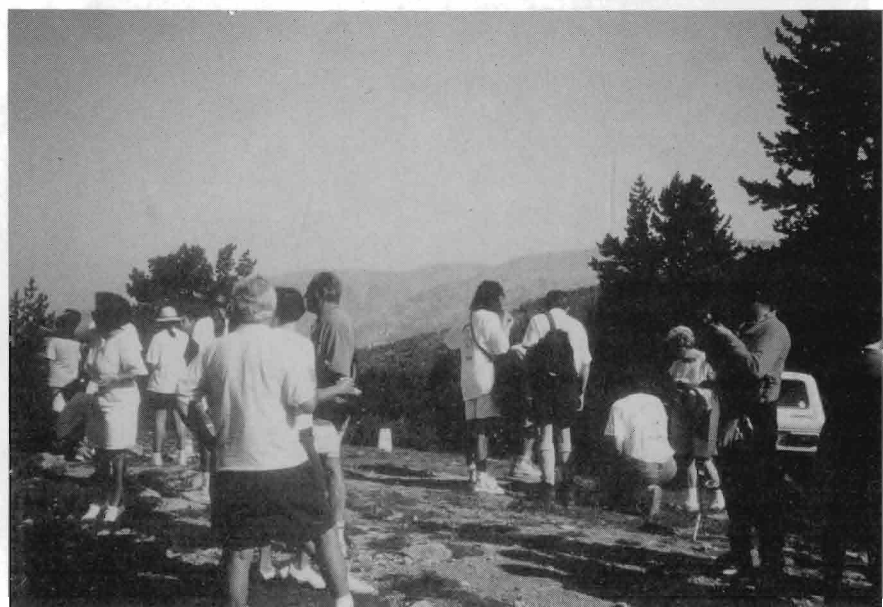
Sense deixar de pujar des de Gósol -a 1423 m- passem entremig de bosc cap al **coll de la Mola -1815 m-**, en el punt on es reuneix la carena que ve dels **Clotarons** pels cingles de les **Costasses** i la carena del **Cap del Verd** que davalla des del **Portell de l'Os**. Des del Coll de la Mola divisaríem una superba panoràmica de la **vall de la Vansa** i del **poble de Tuixén**, mentre que a l'esquerra dominava al seu damunt la **serra del Port de Comte**. Però ens enfilaríem amunt, passat el Portell de l'Os, això sí, per una fondalada gairebé de meravella, com era el **Clot de Prat Salvatge**. Uns prats immensos que invitaven a la tombarella, flanquejats per boscos de pins, feren les delícies dels caminaires,

esvaint per uns moments el cansament d'aquella redreçada pujada. Al final, i prop del **Pla de la Font**, l'organització ens obsequià amb l'esmorzar. Entre queixalades a l'entrepà, ens enfotem

dels nostres companys que van arribant, tot guaitant qui badava i trepitjava una descomunal tifa-rada de vaca. Entre rialles i tragujant un bon vi negre, esgotem l'hora del repòs i, motxilla a

El camí de pujada a Santa Margarida, embussat de caminaires. Foto Blanca Forgas

Aturada al control del Coll de la Mola (1815 m). Foto: Blanca Forgas

La caminada travessava el meravellós Clot de Prat Salvatge.
Foto: Blanca Forgas

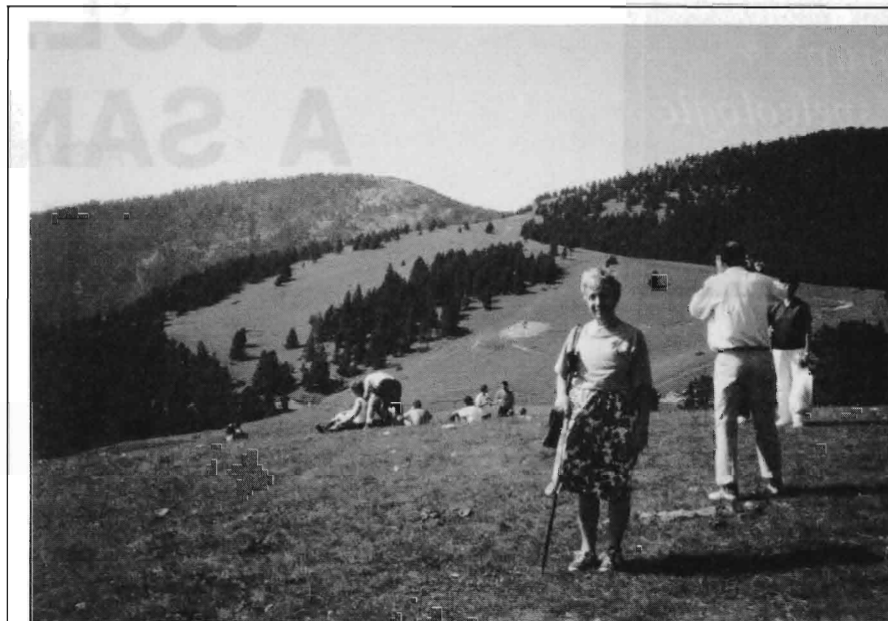
Els participants talaienes a la Caminada
paint l'esmorzar. Foto: Blanca Forgas

l'esquena, ja som amunt per un llom cobert d'herbei. Som al punt més alt d'aquesta Caminada, a 2017 m al Pla de la Font, sobre la **Cabana del Verd**.

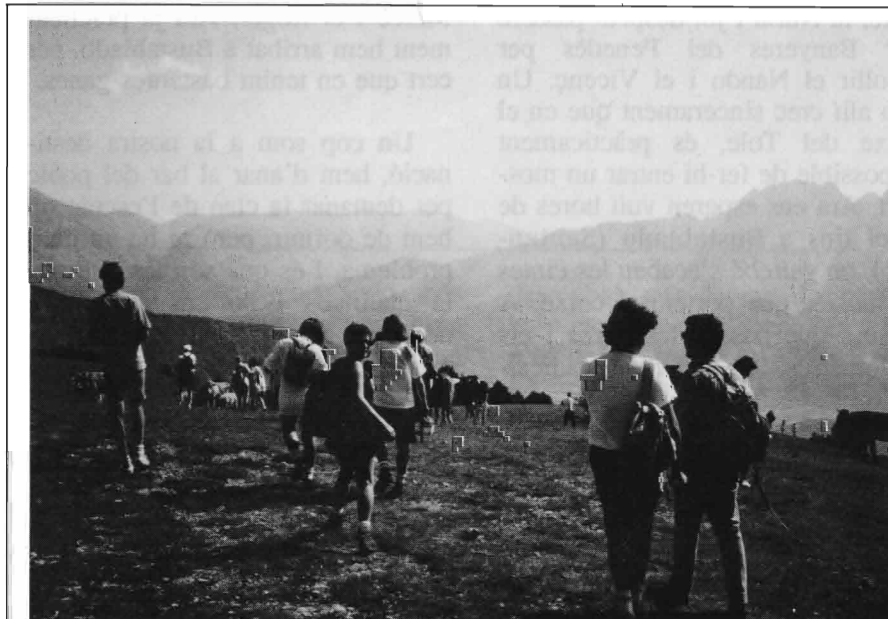
La panoràmica no pot ser més esplèndida. Darrere nostre el **Cap del Verd** i tota la seva carena, davant la **Vall de Torrentsenta**, al fons el **poble de Gósol** i les ruïnes del seu castell, al davant el **Pedraforca**, captivador com sempre, a l'esquerra la llarga **serralada del Cadí** i, més enllà, la **serra d'Ensija**. Davant d'aquell dia lluminós i d'aquell paisatge superb, algú crida amb energia: Sóc feliiiiç!!! És veritablement una explosió de satisfacció de trobar-se allí dalt.

Després de seguir per la carena i fer-nos retratar entremig d'un bon ramat de vedells que pasturaven tranquil·lament, anem baixant entre el bosc per un bonic camí que ens portarà, sense parar, cap al **Torrent dels Reguerons** i a **Torrentsenta**, on neix fresquíssima l'**Aigua de Valls** i que serveix per refrescar uns magnífics préssecs amb què ens obsequia l'organització. Un breu descans i avall s'ha dit pel camí, amb un sol de justícia fins que fem l'entrada a Gósol després d'haver recorregut els 14 quilòmetres anunciats i haver salvat quasi 600 m de desnivell. El control d'arribada a la Plaça Major, curulla de gent, ens lliurà les clàssiques medalles i, cap al Molí d'en Güell a dinar i a banyar-se a les fresques aigües del Torrentsenta i Torrent Redons. Una bona estona de gresca amb tota la colla, amb remullades imprevistes i, després de dinar, cap a la Plaça falta gent! Hi havia ball amb acordió. Com cada any muntàrem el "numeret" i fins i tot els del poble hi participaren. Però l'autocar ens reclamava i havíem de tornar a casa. Però això ja no té història. Veritablement una jornada memorable. Us la recomano per a l'any vinent.

Josep Blanes
Gósol, 19 de juliol de 1992

Un breu descans per contemplar la magnífica Serra del Verd.
Foto: Blanca Forgas

Amb el Pedraforca com a teló de fons, el caminaires davallant cap a Torrentsenta. Foto: Blanca Forgas

El naixement de l'Aigua de Valls, a Torrentsenta. A primer terme, els préssecs posats en fresc que regalava l'organització. Foto: Blanca Forgas

COLLECTIVA A SANTANDER (GET - GEAM)

Tot comença el dia 30 d'abril després de dinar. Jo tan sols conec part de la gent del G.E.A.M. i algú del G.E.T. de veure'ls pel bar de l'entitat, ja que no fa gaire que em passejo per la Talaia.

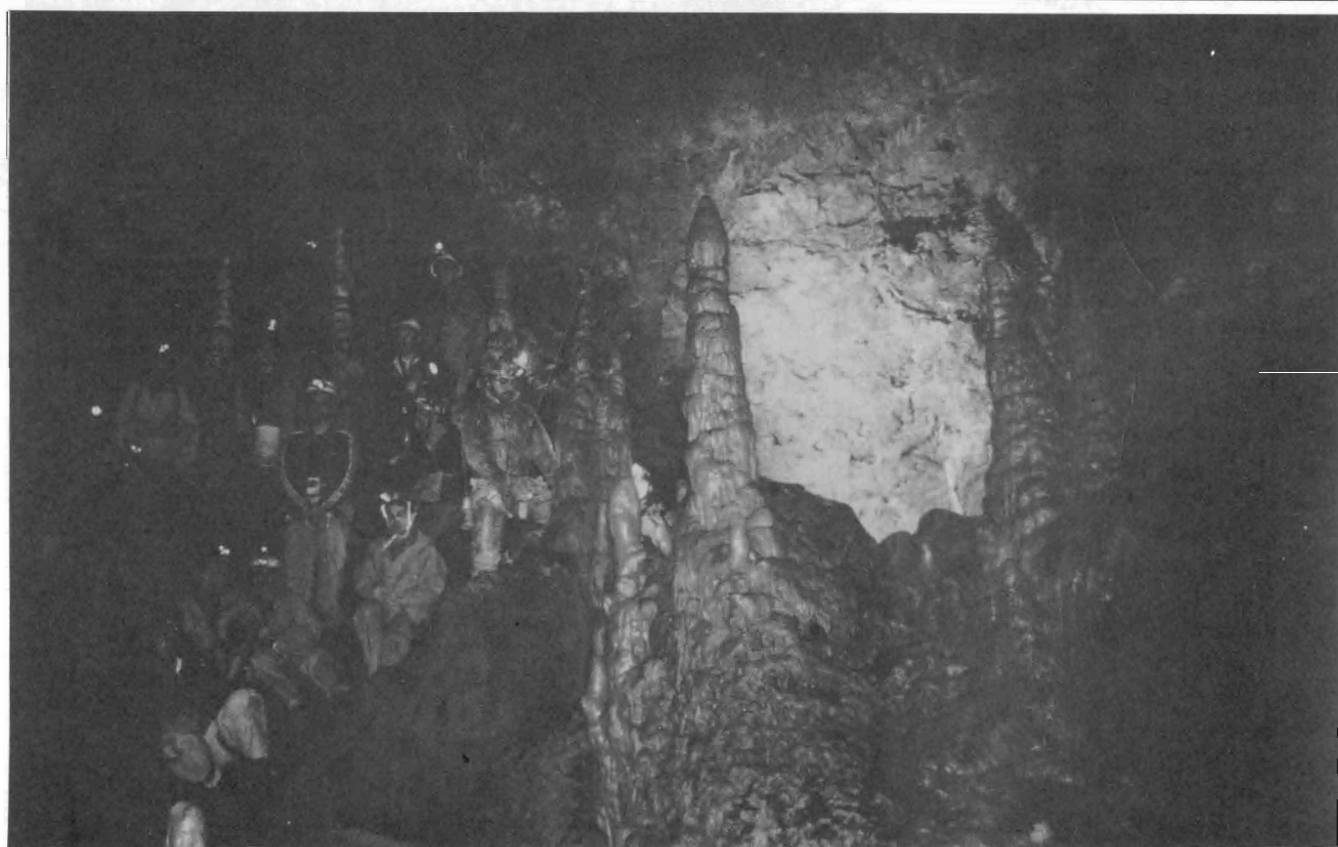
Sortim de Vilanova el Mam, el Tole, la Núria i jo; després passem per Banyeres del Penedès per recollir el Nando i el Vicenç. Un cop allí crec sincerament que en el cotxe del Tole, és pràcticament impossible de fer-hi entrar un mosquit. Ara ens esperen vuit hores de camí fins a **Bustablado (Santander)**, on gairebé s'acaben les cintes de música que portem al cotxe. A mesura que passen les hores i els quilòmetres, va canviant radical-

ment el paisatge i tots ens encantem mirant per la finestra, fins que comença a vesprejar. Un cop l'estómac comença a fer sorolls, parem a un "bareto" per sopar i descansar una estona. Tornant a la carretera, als pocs quilòmetres ens trobem el cotxe on van el Toti, la Mercè i el Roger. Ara ja pràcticament hem arribat a Bustablado, per cert que en tenim bastantes ganes.

Un cop som a la nostra destinació, hem d'anar al bar del poble per demanar la clau de l'escola on hem de dormir, però hi ha un petit problema, i és que són les dues de la matinada i no ens atrevim a despertar aquella gent. Està ploviscant i no ens queda cap més remei

que buscar un lloc per passar la nit. Per sort nostra, a l'escola hi ha un petit porxo que ens permet muntar un bivac. Abans d'anar a dormir tenim una petita conversa sobre el vici del tabac (cosa que no fa gràcia a tothom). Ja de matinada arriba més gent -l'Angel, l'Agata, el Jaume i la Isabel-, que encara podran dormir un parell d'horetes.

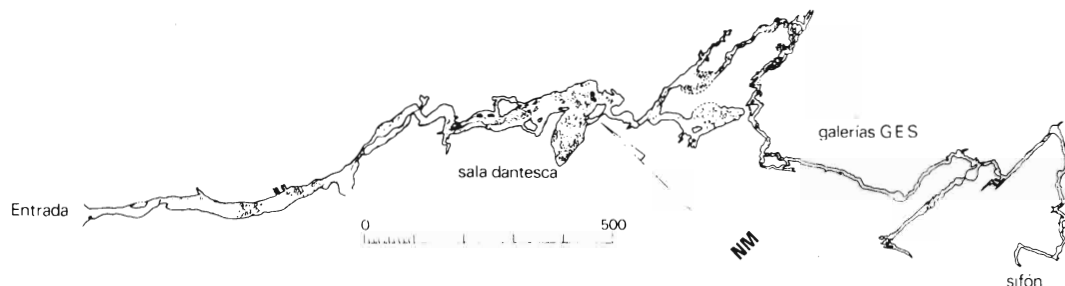
Al matí, quan ens llevem, algú de nosaltres ja s'ha avançat a anar al bar a buscar les claus de l'escola; així doncs, podem treure dels cotxes tot el material i la roba i preparar-nos un bon esmorzar. Tot seguit anem al bar a fer un cafetó i a parlar de l'activitat que farem.

Una collectiva GET-GEAM a la Cova Cullalvera. Foto: Toni Massana

CUEVA DE LA CULLALVERA

Cantabria

Avui toca espeleo: entrarem a la **cova Cullalvera**. Jo, com molta gent que estem aquí, no he entrat mai en una cavitat, per tant és una nova i fascinant experiència.

Cap al migdia anem cap a la boca de la cova, que es troba a uns quants quilòmetres de Bustabado. Tenim la fortuna que, en passar pel poble del costat, ens trobem el cotxe que faltava, on viatgen la Magda, el Toni i el Ramon, pels quals ja començàvem a patir. Resulta que varen entendre malament el nom del poble i han dormit en una escola d'Arredondo (sembla de pel·lícula).

Ara ja hi som tots i ens dirigim cap a la boca de la cova. Per sort, l'aproximació a aquesta és pràcticament nul·la. Per fi arribem, tots ens quedem bocabadats en veure aquell forat a la muntanya; és immens. Comencem a entrar-hi i a encendre els carburers i els frontals. La cavitat té de quinze a vint metres d'amplada per quinze d'alçada. Seguim caminant tot observant -per a mi- les estranyes formacions, quan comencem a trobar aigua. La cova, a part de merave-

llosa, es va fent cada cop més estreta fins arribar a una gran galeria plena de blocs caiguts, on hem de pujar per trobar unes gateres i finalment un pou d'uns vuit o deu metres, per on es pot baixar fàcilment. Aquí decidim de tornar enrera, ja que portem bastanta estona. Per sortir farem una petita variant i ens endinsem per unes galeries on crec que tothom es queda encantat: això semblen els "llimbs": estalactites, estalagmites, banderes... En fi, no es pot descriure en paraules.

Quan sortim ens adonem que hem fet cinc quilòmetres i hem estat cinc hores. Qui ho havia de dir! Està pràcticament diluviant. Ens canviem com podem i anem al poble més proper a fer la cerveseta i el "malborillo". Jo encara estic bocabadat d'aquella galeria. Més tard, anem a sopar i a fer petar la xerrada al bar del poble i anem a dormir no molt tard.

L'endemà ens llevem. Avui toca anar a trescar, però plou. Esmorzem tranquil·lament i parlem del que farem. Decidim anar a unes parets que són bastant desploma-

des, cosa que fa que la part de baix es mantingui seca. Però, Déu n'hi do! Quina tàpia! Com li tibia! La via més senzilla és un 6a i bastant finet (tot i això hi ha algú que s'embolica amb un 7a). Muntem uns top-rocks i aconseguim fer alguna cosa sense passar de la primera tirada, ja que la segona, a part d'estar humida, és bastant difícil. Aquí no hi ha bons "cantos" per agafar-se. Són tot "regletes" per posar els dits i els peus, però tant se val, ens encanta i en gaudim una bona estona. Un cop tenim els dits destrossats, decidim tornar al cotxe i anar cap al poble.

Avui tenim sopar encarregat al bar; mentrestant, i per fer gana, prenem alguna cosa i tot seguit comencem a explicar acudits i a fer algun joc de mans. Quin sopar! Per rebentar. I després acudits, més acudits, molts acudits..., acudits...

I el dia següent, de tornada, més acudits. En fi, per a mi és la primera col·lectiva i espero que no sigui l'última.

Mago

II CURSA BTT TALAIA

Després d'haver organitzat de pressa i corrent, a última hora, com sempre, la I CURSA BTT TALAIA dins el marc de l'Aplec de Tardor de Lurdes de l'any passat, el Jove Grup de BTT de la Talaia ens vam plantejar ben d'hora l'organització de la segona. La primera cursa va ser fàcil d'organitzar, mirat des d'avui. Era el primer cop que muntàvem una cosa per l'estil, ens va costar molt: feina, dies i nervis.

Com he dit, aquest segon cop començarem més d'hora, però la idea era una altra. La primera cursa es va basar en el sistema normal d'un recorregut marcat, una sortida massiva i a tirar tothom. Vam voler fer alguna cosa diferent, la idea va ser de fer el recorregut sense marcar, per orientació. Cada corredor portava, sobre el manillar de la bicicleta, una base on posava el full de ruta lliurat per l'organització. Tot el recorregut era compost per cinc fulls de ruta, els que segueixen l'article.

La possibilitat de fer-ho per regularitat va quedar anul·lada, ja que dalt d'una bicicleta els ritmes entre dues persones no tenen res a veure, i amb els compte-quilòmetres que duem quasi tots a les bicicletes, tothom faria exactes. Millor fer-ho com els ral·lis de motos, cotxes i camions. Sí, orientació, però a la màxima velocitat. Als corredors els va caldre moderar la velocitat amb la finalitat de poder trobar el camí. Els favorits, doncs, no eren com sempre els que poden córrer més, ni tampoc els que tenien més capacitat d'interpretar i orientar un mapa sense estar ben preparats amb la bicicleta. El favorit perfecte era algú fort però també capaç amb l'orientació.

Es podia participar en dues modalitats, individual o per parelles, tenint cada una una classificació diferent. El cronometratge es va fer amb el sistema de contrarelloge típic en ciclisme. Sortia un corredor o parella cada minut exacte de l'hora en curs, després de restar l'hora d'arribada teníem el temps emprat per cada equip participant, al qual calia sumar les penalitzacions dels controls de pas.

Els controls de pas penalitzaven un temps base de tres minuts, als qual s'afegia un temps estipulat per l'organització dependent de cada control de pas. Per què? Doncs en portar els corredors un full de ruta on es podien observar les possibles dreceres, era molt fàcil estalviar-se bons trossos de recorregut, fins i tot guanyant més de tres minuts. El control de pas que més penalitzava ho feia amb quinze minuts.

Igual que en les marxes de regularitat d'orientació per descrip-

ció que organitza la Talaia cada any, saltar-se un control de canvi de full comportava la desqualificació. La participació va ser superior a la de l'any passat. De 120 persones a les 154 d'aquest cop, tot i tractar-se, com es tractava aquesta vegada, d'una cursa d'orientació, cosa que ningú o gairebé ningú no havia provat mai.

El resultat de la prova va ser l'esperat, tothom es va perdre en algun lloc o altre, només set equips van aconseguir no penalitzar i la quantitat de desqualificats i retirats va ser molt alta, només 23 parelles i 16 individuals van aconseguir arribar sense quedar desqualificats.

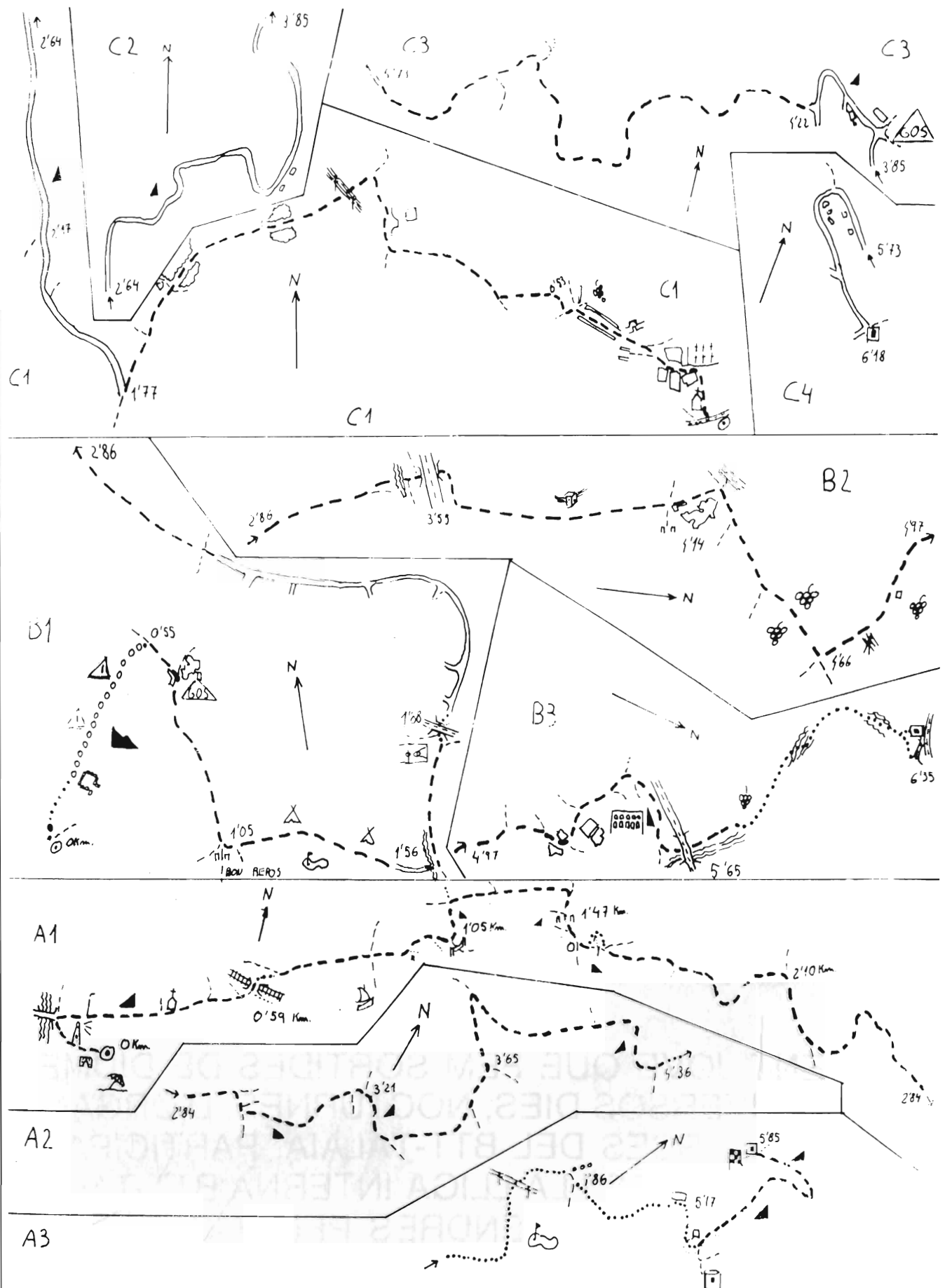
A més de donar premi als vuit primers de cada qualificació, es concedí un premi especial a Jesús Santacana per la seva esportivitat, edat, humor i per ser un dels set que van fer íntegre el recorregut.

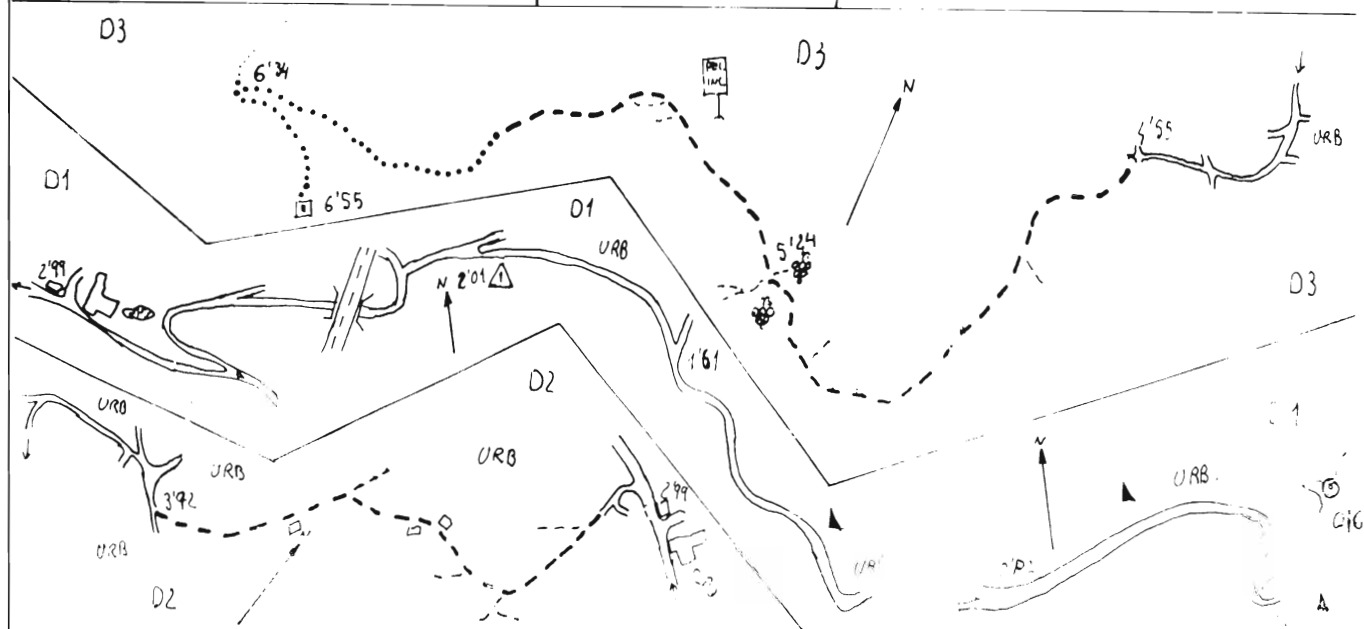
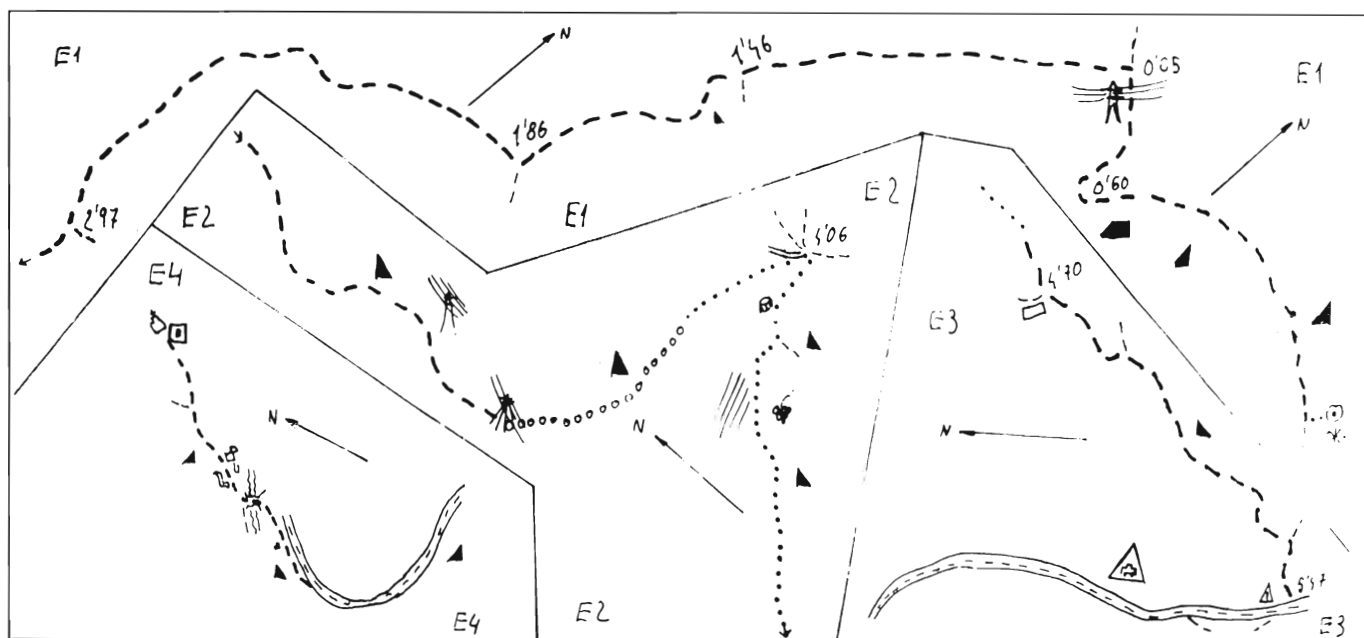
Andreu Ferrer - BTT

Una instantània de la sortida de la Cursa BTT des de la platja del Far a Lurdes. Foto: Andreu Ferrer

ITINERARI DE LA CURSA DE BTT

GRUP BTT DE L'A.E.TALAIA

SOM GENT JOVE QUE FEM SORTIDES DE DIUMEN-
GE O DE DIVERSOS DIES, NOCTURNES, D'ORGANIT-
ZACIO DE CURSES DEL BTT-TALAIA, PARTICIPACIO
A ALTRES CURSES I LA LLIGA INTERNA BTT-TALAIA.

PASSA'T UN DIVENDRES PEL LOCAL,
DE 20 A 22 H I INFORMA'T

CLASSIFICACIO

Ordre	Dorsal	Nom	Parella	HH	MM	SS
01	14	Daniel Agut	Ernest Perera	3	1	7
02	41	Roger Martí	Francesc Codorniu	3	15	53
03	75	J. Cabezas	Xavier Boltó	3	34	38
04	63	Ferran Bohé	Xavi Fornós	3	35	32
05	79	David Noia	David Fernández	3	38	46
06	77	Aleix Carbonell	Pere Marsé	3	39	23
07	78	Jaume Barcons	Carles Inglada	3	42	38
08	67	Carles Soler	Antoni Márquez	3	44	15
09	42	Albert Ferrando	Carles Milà	3	49	53
10	93	Jorge Martínez	Ramón Ortelano	3	51	18
11	46	Antonio Vázquez	Llibert Villoubí	3	52	41
12	60	Pedro Chacón	Sergi León	4	16	52
13	66	Eduard Fernández	Oriol Serra	4	23	15
14	28	Robert Massallé	Mireia Soler	4	25	20
15	27	Pere Butifoll	Julio Zambrano	4	28	51
16	13	Jordi Navarro	Jordi Margalet	4	23	38
17	32	Hugo Ruíz	Joel Escorihuela	4	48	47
18	64	Salvador Guasch	Sergi Ferrando	4	49	50
19	33	Marc Soler	Joan Albert Albà	4	51	25
20	62	Francesc Joan	Toni Gaspar	4	54	21
21	92	Sergi Madrigal	Antoni Castillo	4	57	00
22	31	Marc Font	Albert Font	5	12	32
23	73	Charly Müller	David Cano	5	27	26
24	72	Olga Fontanals	Helena Hartmann	5	28	49

Ordre	Dorsal	Nom	HH	MM	SS
01	51	Albert Tubau	2	43	05
02	16	Jordi Moncada	2	49	50
03	25	Josep Carreras	2	54	24
04	24	Miquel Carulla	2	55	22
05	65	Alfred Giménez	2	29	25
06	57	Alberto Rodríguez	3	45	25
07	58	Daniel López	3	46	25
08	37	Albert Olivan	3	56	45
09	56	Juan Rojas	4	01	09
10	38	Jesús Santacana	4	03	08
11	91	Javier Baena	4	03	27
12	11	Israel Torres	4	24	59
13	22	Toni Riera	4	44	25
14	07	Albert Montaner	4	50	28
15	34	Marc Rosell	4	50	28

Agraïments a:

Esports OLARIA
Ciclos LAIB
Ciclos PASCUAL
Ciclos ITURAT
Ciclos PUJANTE
Ciclos PRIETO
Esports TIPLAY
Calçats CLASSIC

EL PAISATGE ALS MUSEUS DE VILANOVA I LA GELTRU

Autor: **Ramon Casas**
(Barcelona 1866-1932)

Títol: **Montmartre**

L'obra que porta per títol "**Montmartre**", a diferència de les altres tres notes o apunts que del mateix pintor es conserven al Museu de la Geltrú, es pot considerar com un petit quadre. Això és

així per la seva mida (64 x 45 cm) i pel seu excel·lent acabat. El tema està centrat al barri parisenc on Casas, amb Rusiñol, vivia des del 1890 i era l'eix, gairebé exclusiu, de la seva obra en aquella època. Es el moment més important, des del punt de vista artístic de l'obra de tots dos artistes. Quadre típicament modernista, ens ofereix una vista del **Moulin de la Galette**,

amb tonalitats vaporoses i on les taques blanques zigzaguejants ens fan recórrer i penetrar en l'obra. Aquest quadre és un dels que últimament ha sortit més vegades del museu, representant l'art català en les diferents mostres artístiques que la Generalitat fa arreu del món.

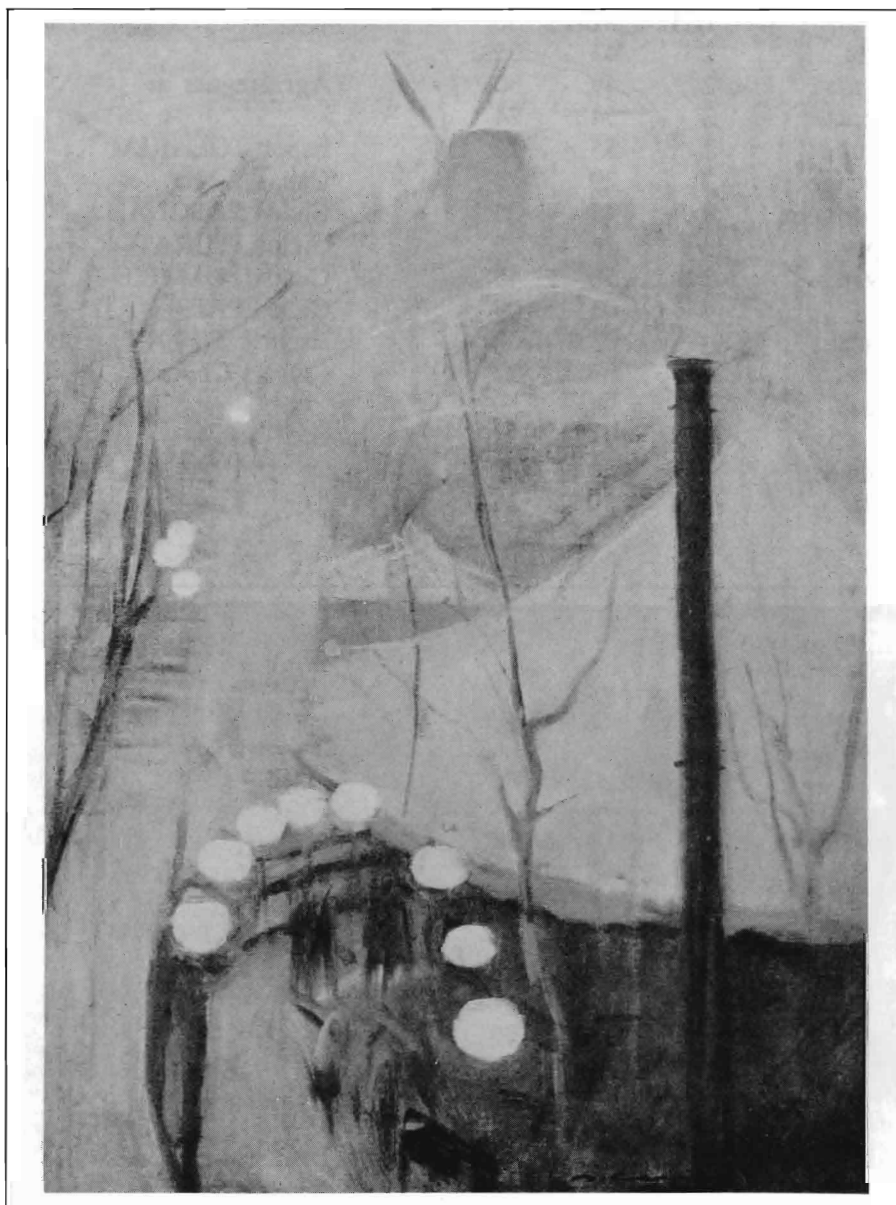
Ramon Casas, pintor i dibuixant, company inseparable de Rusiñol a París, va presidir amb aquest últim les festes modernistes del Cau Ferrat de Sitges en la dècada del 1890. El 1897, amb Rusiñol, Utrillo i Pere Romeu, va obrir la cerveseria "**Els Quatre Gats**", lloc on es difongueren les tendències avantguardistes del moment. Fundà i sostingué la revista "**Quatre Gats**", que, seguida de "**Pèl & Ploma**", publicà bona part dels seus dibuixos. D'en Ramon Casas cal destacar també els seus retrats al carbó sobre paper de personalitats de la cultura i la política del moment. El mateix autor va donar dos-cents d'aquests dibuixos a la Junta de Museus de Barcelona, que actualment són al Museu d'Art Modern. També fou important la seva obra en el cartellisme publicitari, faceta gairebé inèdita en el seu temps.

Bibliografia:

Història de l'Art Català. Volum VII. Ed. Destino. Barcelona 1985.

Pintura catalana en el "Castell de la Geltrú". J. Socías. Ed. Selecta. Barcelona 1977.

Josep M. Also

ABADIES OCCITANES (5)

AMBIALET

No molt lluny d'Albí, en un pronunciat meandre del Tarn, quasi una illa, hi ha un indret encantador per la seva situació, la seva història i el seu present. És el **priorat d'Ambialet**.

Començaré aquesta vegada per fer una descripció del lloc, ja que, sens dubte, és un dels atractius de l'abadia. El Tarn, un dels principals rius d'Occitània, neix al mont Losera, a les Cevennes, un interessantíssim parc natural, i va a parar a la Garona després de recórrer 375 km, molt a prop de Moissac, una de les més importants abadies occitanes i de la qual parlarem aviat.

Tot just néixer s'engorja profundament i forma un espectacle de primera magnitud. Després, a mesura que va deixant la muntanya, passa per Millau i travessa la Roerga per anar a parar a l'albigès. Transcorre plàcidament sota els ponts d'Albí, arriba a Montalban i, poc després, es troba amb la Garra a Moissac. En el seu curs ha recorregut una bona part d'Occitània i no podria faltar que alguna vegada ens el trobéssim.

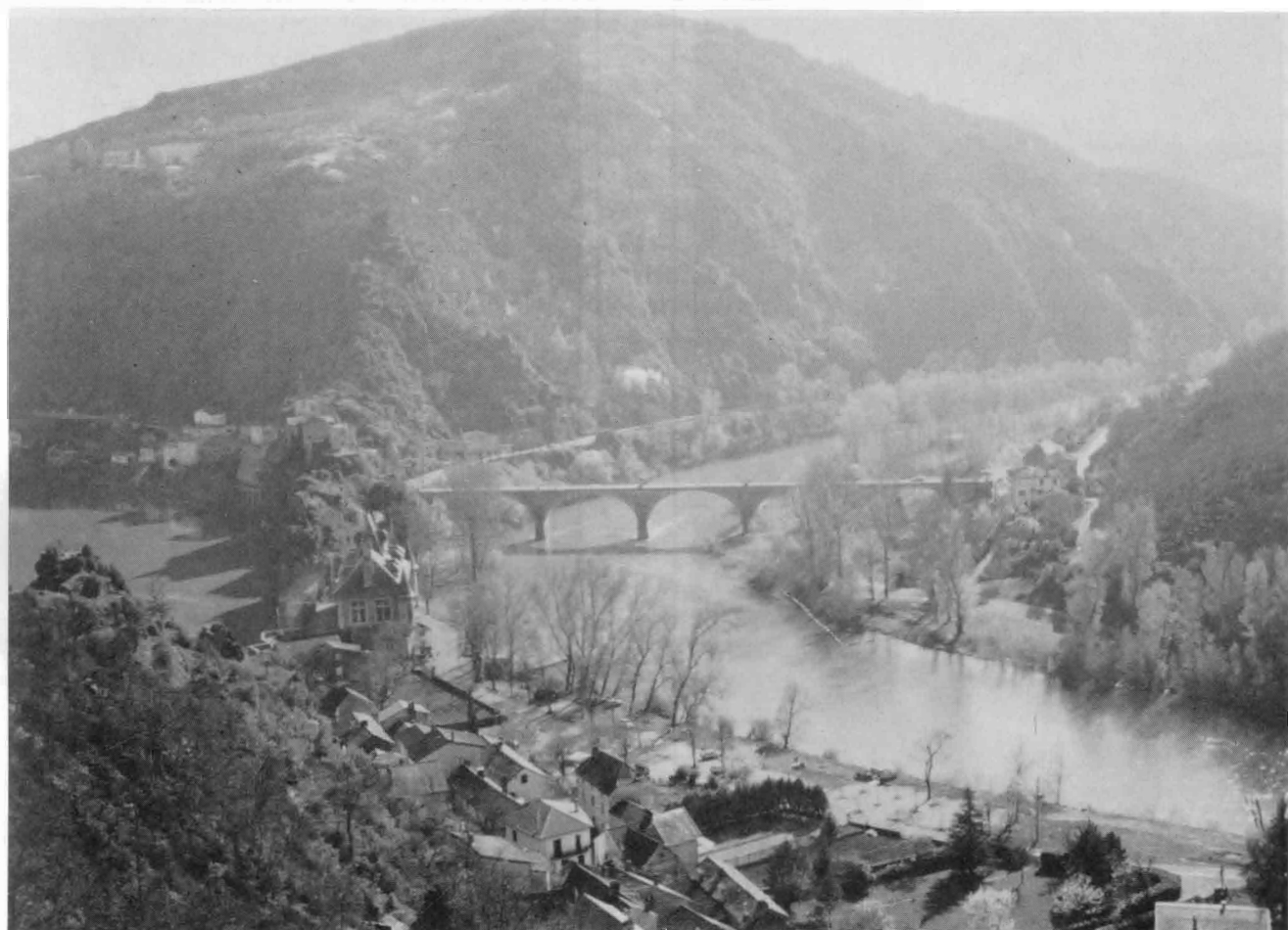
Abans d'arribar a Albí -i per tant a punt d'endinsar-se en les terres més o menys planes- va resseguint una sèrie de turons carregats de verdor a l'estiu i de

grogor a la tardor, formant una vall idíl·lica plena de pollancres i pràcticament solitària per on plàcidament forma infinitat de meandres, algun dels quals molt marcats.

N'hi ha un, però, que sobresurt de tots els altres i que deixa un turó relativament alt rodejat per tots els costats pel riu amb un istme de tan sols uns metres. Dalt d'aquest turó perfectament protegit, s'hi aixeca el priorat d'Ambialet.

Realment el lloc fou en l'època romànica, més que un lloc de pregària, un lloc de guerra. Els vescomtes d'Albí hi tenien una

El Tarn, en el punt on comença i acaba el meandre d'Ambialet. Foto: Salvador Butí

fortalesa que barrava el pas cap a la ciutat pel curs del Tarn i per ells era un lloc apreciat fins al punt que a vegades s'anomenaven vescomtes d'Ambialet, ja que n'era freqüent residència.

Fou un oncle del vescomte d'Albí, que era bisbe de Nîmes (tot quedava en família), qui va suggerir-li la instal·lació d'un priorat i per això van cridar els monjos de Sant Víctor de Marsella. Així fou que el 1057, els benedictins van posar el peu a la roca i fundaren **Santa Maria d'Ambialet**.

La família vescomtal d'Albí eren els Trencavell, que a la vegada dominaven Carcassona i Beziers, el nom dels quals ens porta a recordar tants passatges de la croada contra els albigesos, 200 anys més tard. Perquè Ambialet també va fer el seu paper càtar. Fou una de les posicions més preuades de Simó de Montfort, el cap dels croats, i que sempre va retenir a les seves mans. A les acaballes de l'any 1210 hi residia i Ramon VI de Tolosa va anar a entrevistar-s'hi, però durant les

converses de pau, uns cavallers del comte de Tolosa van voler segrestar Simó de Montfort i tota esperança d'entesa se'n va anar en orris.

La història, però, va continuar i Ambialet anà perdent importància estratègica i militar i actualment queda molt poca cosa del castell.

L'any 1458, Sant Víctor de Marsella va abandonar el priorat a la catedral de Montpeller i el 1536 fou secularitzat. A partir d'aquí la vida del priorat es veu precipitada a la destrucció amb l'ajut de les guerres de religió i la revolució.

A la primera meitat del segle XIX l'edifici quedà abandonat, però abans d'acabar el segle i en una represa religiosa tornen, primer els dominics i després els franciscans. Fou a partir d'aquí quan l'abad quedà encarregat de les missions diocesanes i fundà amb d'altres companys una nova casa a l'ombra de l'antiga església, que s'anomenà Nostra Senyora d'Auder, amb un esperit eminentment missioner. Tot això permeté la construcció de l'església, actual-

ment en molt bon estat.

L'edifici

El monument és una església d'uns 25 a 30 m de llargada per 3 m d'amplada, amb absis i dues absidioles. S'hi accedeix per una gran escalinata que contribueix a donar-li presència. L'edifici és auster, però harmoniós i preferentment enquadrat a l'entorn. L'interior imposa per l'omnipresència de la pedra amb arcs de volta de canó a la nau central i mitja volta a les laterals. Tot té una gran sensació de solidesa i l'espai és totalment dominat per la matèria. És realment un edifici romànic.

El portal d'entrada, molt restaurat durant el segle passat, està força decorat amb capitells i arquivoltes, probablement afegit durant el segle XII i per tant posterior a la construcció que, recordem, és de mitjan segle XI.

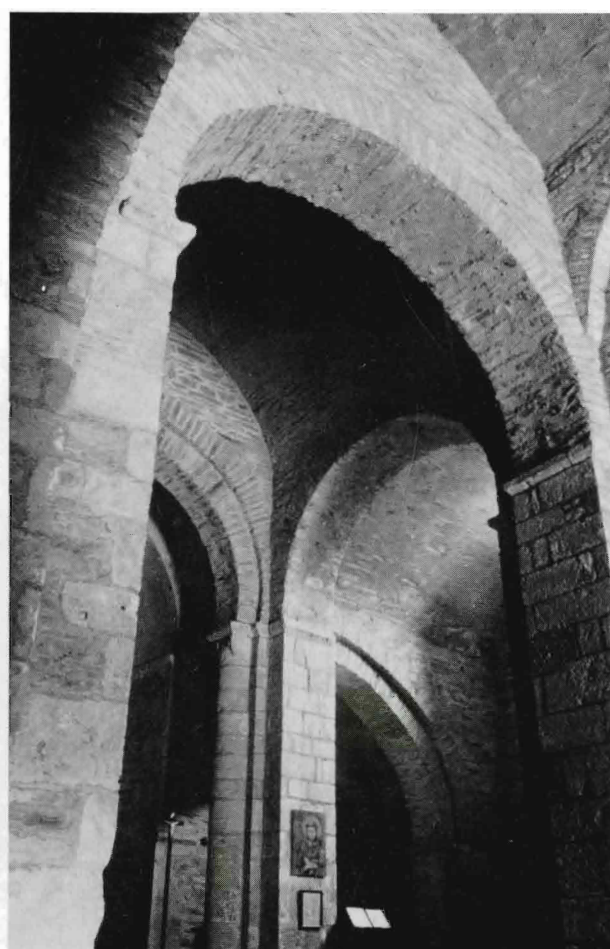
Com s'hi arriba

Per anar a Ambialet, el més

Priorat d'Ambialet. Foto: Salvador Butí

Priorat d'Ambialet, arc triomfal i transepte. Foto: Salvador Butí

Priorat d'Ambialet, decoració amb columnes, capitells i fris de la porta. Foto: Salvador Butí

ràpid és anar per autopista fins a Carcassona i d'allà agafar la D.118 fins a Mazamet; això ens permetrà, de passada, travessar el Parc Natural de la Muntanya Negra. Després es continua cap a Castres i Albí, d'on cal agafar la carretera D.999 i, passat uns vint quilòmetres, girarem a l'esquerra (hi ha indicadors) per baixar a la vall del Tarn, i així s'arriba a Ambialet. Es pot

pujar amb cotxe fins a dalt del turó on hi ha el priorat.

La tornada es recomana fer-la per la carretera que segueix el Tarn per la banda dreta i que va recorrent tots els meandres. És molt estreta, però molt bonica, i mena a St. Julery, ciutat veïna d'Albí i zona industrial. Pot resultar una excursió amb cotxe d'una

gran bellesa. Com a curiositat, abans d'arribar a l'església es troba un arbre que, segons diu la llegenda, va plantar un croat quan tornava de matar moros. No se sap si per agraïment d'haver tornat o per demanar perdó de la mortaldat.

Salvador Butí i Papiol

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

ACTIVITATS D'ESPELEOLOGIA

Gener

- 19-1 **Avenc del Vallaric (Garraf)**
Components: Mam i Núria

Febrer

- 2-2 **Avenc de l'Esquerrà. Via Anna (Garraf)**
Components: Mam, Nando, Núria i Xavi (Grup ESPEMO, Morella)
- 9-2 **Avenc de la Discòrdia i Avenc Emili Sabater (Garraf)**
Components: Mam, Jordi, Nando, Roger i Núria
- 16-2 **Avenc dels Esquirols (Ordal)**
Components: Mam, Mia, Jordi, Roger, Nando i Núria
- 23-2 **Avenc de Llambrics i Lluís Solà (Garraf)**
Components: Mam, Nando, Núria i Xavi (Grup ESPEMO, Morella)

Març

- 7/8-3 **Cova de la Platja i recerca (Montsec d'Ares i de Rúbies)**
Components: Mam, Nando i Núria
- 15-3 **Avenc de l'Arnal (Baix Penedès)**
Components: Mam, Mia, Vicenç, Nando i Núria
- 25/30-3 **Cova del Molino i recerques (Santander)**
Components: Mam, Jordi i Nando

Abril

- 5-4 **Avenc del Llamp (Garraf)**
Components: Núria, Nando, Roger
- 12-3 **Avenc del Pere (Garraf)**
Components: Mia, Roger, Nando i Núria
- 12-4 **Avenc de la Ferla (Garraf)**
Components: Mam i gent de Barcelona
- 17/20-4 **Cova del Molino, Cova de l'Alemanya, Hoyón... (Santander)**
Components: Mia, Joan, Vicenç, Nando i Núria
- 17/20-4 **Gozteluko Urzaloa I i Leizea Haunda II - Sarobe - Sailako Leizea (Guipuzcoa)**
Components: Mam i gent de Barcelona
- 26-4 **Avenc del Bruc (Garraf)**
Components: Mam, Vicenç, Roger i Núria

Maig

- 1/3-5 **Cova Cullalvera. Collectiva a Santander GET-GEAM**
Components: Mam, Vicenç, Mago, Jaume, Isabel, Ramon, Mercè, Magda, Toni, Tole, Roger, Toti, Nando, Angel, Agata i Núria.
- 9-5 **Avenc de Pouetons (Montserrat)**
Components: Joan, Mia, Jordi i Nando
- 10-5 **Avencs Lluís Solà i Llambrics (Garraf)**
Components: Mam, Mago, Toti i Roger

- 11/14-5 **Cova Colomera, Cova Negra d'en Corçà, Cova de la Platja, Forat de l'Or, Grallera Gran del Corralot (Montsec d'Ares)**
Components: Núria i Xavi (grup ESPEMO, Morella)

- 17-5 **Avenc del Bruc (Garraf)**
Components: Mam, Jordi i Roger
- Avenc del Pere (Garraf)**
Components: Nando, Mago, Roger i Núria
- 23-5 **Avenc del Vallaric (Garraf)**
Components: Mam, Nando i Mago
- 30-5 **Avenc del Passant (Garraf)**
Components: Mam, Mercè, Roger i Nando

Juny

- 6/7-6 **Avenc de Larraxiki (Navarra)**
Components: Mam i gent de Barcelona
- 14-6 **Avenc d'Emili Sabater (Garraf)**
Components: Mam, Vicenç, Roger, Jordi, Mago i Mercè
- 20-6 **Avenc dels Mamelons (Ports de Beseit-Tortosa)**
Components: Mam, Toni, Magda, Mercè, Nando, Mago, Roger i Núria
- 28-6 **Avenc de l'Asensi (Garraf)**
Components: Mam, Jordi i Roger
- 27/28-6 **Cueva San Marcos, Cueva del Viento - Sobrado, Cueva Felipe Reventón, Cueva Punto Blanco (coves volcàniques, illa de Tenerife, illes Canàries)**
Components: Alfredo i Paco (Grupo GET Benisabare) Núria, Alex i Xavi (Grup ESPEMO, Morella)

Juliol

- 19-7 **Avenc Lluís Solà (Garraf)**
Components: Núria i Mercè
- 25-7 **Avenc dels Topògrafs (Ordal)**
Components: Mia, Mercè, Mago i Núria

Agost

- 1-8 **Avenc del Bruc (Garraf)**
Components: Núria i Nando
- 2-8 **Pràctiques exteriors (Sant Miquel d'Olèrdola)**
Components: Nando, Mago, Mercè, Roger, Lurdes, Andreu i Núria
- 11-8 **Avenc de la Ferla (Garraf)**
Components: Mia, Nando i Núria
- 16-8 **Avenc Carles Selicke (Garraf)**
Components: Mia, Nando i Núria
- 23-8 **Avenc Esteban Felipe (Osca)**
Components: Mam, Roger, Nando i Núria

Crònica del "cotarro" talaienc

JA TENIM ELS NOUS ESTATUTS

La Secretaria General de l'Esport de la Generalitat ens ha fet arribar els Estatuts de la nostra entitat totalment aprovats, és a dir, ja som totalment "legals". Més endavant es faran imprimir i s'enviarà un exemplar a cada soci.

Però a partir d'ara la Junta engegarà el procés electoral. Recordeu que mentre no ens aprovessin els nous estatuts no celebraríem les eleccions per escollir la nova Junta, i amb tot això la junta actual ha funcionat de forma provisional ja gairebé deu mesos. Ara es procurarà fer coincidir l'Assemblea Ordinària del proper gener amb l'Extraordinària de les eleccions.

Cal que els socis anem pensant a qui escollir.

L'APLEC DE TARDOR A LURDES

Sense pena ni glòria se celebrà, el 4 d'octubre, una altra edició d'aquest tradicional Aplec a l'ermita de Lurdes. Però sembla que la rutina hagi envaït aquest acte i ja no hi ha ni l'entusiasme d'anys enrere ni l'assistència massiva que tant d'èxit ens portà a la Talaia. La falta de caliu i d'ingressos econòmics, així com la presència d'un intrús que instal·la el bar del recinte i s'emporta els guanyos, a més de la poca col·laboració de la gent, fan trontollar seriosament l'organització d'aquest acte.

Encara que molts vilanovins i forasters reserven el primer diumenge d'octubre per anar a l'Aplec i sense saber si es fa o no es fa es presenten a Lurdes, els seus actuals organitzadors, els Amics de la Sardana, es plantegen canviar de dia i de lloc i acostar-ho més a Vilanova.

Sembla que l'Aplec a Lurdes ja ha complert la seva missió.

LA COMISSIO DE CARNAVAL JA FUNCIONA

Ja s'han començat a reunir els quatre de sempre que organitzen la nostra participació al Carnaval Vilanoví. I com sempre demanen ajuda. Es a dir, necessitem gent que penqui!

De moment vam aconseguir una minsa representació comparsera per anar a la inauguració dels Special Olympics al Palau Sant Jordi, on la nostra bandera, juntament amb la d'altres entitats vilanovines, voleïà al compàs del Turuta en un emotiu acte de salutació a aquells esportistes disminuïts psíquics.

Bé, però, necessitem cantaires per als Cors de Carnestoltes, es prepara la Xatonada i el Sermó social i, evidentment, la participació a les Comparses. Cal anar avisant que, enguany, es canvia d'indumentària i que la participació serà per a socis i convidats, és a dir, una previsió de menys banderes. Ben aviat en tindreu notícies!

REFUGI BALDRIC

El passat 12 d'octubre se celebrà el que podríem dir la festa d'aquest Refugi, una festa que, si tot va bé, s'instituirà anualment. Enguany, però, l'assistència no fou massa nodrida, sobretot per algunes baixes de darrera hora. A més de celebrar un concurs de collir rovellons -que guanyà el Jordi Montoliu amb 1,150 kg-, s'hi llençaren coets i ens prepararen un esplèndid vermut que gairebé traïé les ganes de dinar.

Altres actes que eren preparats no tenien prou participació i es deixaren córrer. L'activitat principal es dirigí a la recerca de bolets.

MEGAFONIA

A partir d'ara disposem d'un parell d'equips de megafonia potents, tant per a bateries com per a corrent altern amb un bon estol d'altaveus

tipus botzina per a l'exterior. Els equips són procedents de Ràdio Ferrer, que després de la mort del seu titular posaren material d'amplificació a la venda a uns preus assequibles i que ens servien per a aplecs, audicions, marxes i altres actes a l'exterior.

56a MARXA DE REGULARITAT DE CATALUNYA

Quan surti aquesta Revista ja s'haurà celebrat la Marxa, enguany organitzada per la Talaia. En la propera edició us donarem detall de l'itinerari, les incidències i les classificacions.

EL GET ES BELLUGA

Un curset de perfeccionament per a tres nivells d'espeleòlegs s'està desenvolupant durant aquesta tardor a càrrec dels monitors del GET. Més d'una dotzena de cursetistes fan teòrica al local i les pràctiques són programades per als caps de setmana. Esperem que això serveixi de revulsiu per dinamitzar l'activitat espeleològica, que aquests darrers mesos era un xic esmorteïda, tot i que ens consta que es va sortint cada setmana.

EL LOCAL SOCIAL

Bones notícies. Sembla ser que aquest mes d'octubre, per fi, després de discutir-ho molt, els veïns de l'immoble estan gairebé tots disposats a comprar la part que els correspongui, i així es comunicà al Patronat de l'Hospital. Faltarà fixar els detalls de si s'accepten els percentatges i les superfícies que la Talaia ha proposat per a tot l'immoble, així com alguna qüestió com els accessos al segon pis, la contractació de les obres i també si s'ha de demanar el finançament conjunt i les subvencions per les obres de restauració i de consolidació de l'edifici. Oportunament, quan tinguem tots els detalls resolts, ho sotmetrem a l'Assemblea de socis.

TECNICS

ANTIGA ELÈCTRICA CAMPILLO

AIGUA - LLUM - GAS

CALEFACCIÓ

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

Picapedrers, 3 - Tel. 814 32 46
VILANOVA I LA GELTRÚ

MECA-I
Prácticas de mecanografía
informática

RAMBLA DE LA PAU, 67 - 08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

BOLSOS

rodero

Avda. Francesc Macià, 65 / Sant Gregori, 4
Tel. 815 18 44
08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

VIDRES VILANOVA

route

CRISTALLS I VIDRES PLANS
DE TOTA CLASSE
FUSTERIA D'ALUMINI

EXPOSICIÓ
PARE GARI, 26
TEL. 893 87 07

mampares
bany i dutxa

VENTIKLAR®

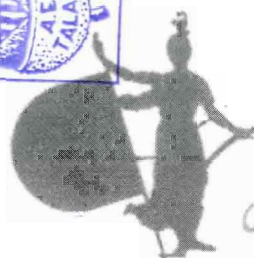
2S Cesana spa

MABELUX

d uehban®

ORIGINAL DUSCHOLUX®

El Giralduillo

«EL BUEN TAPEO»

junt a la Piscina Municipal

C/. Pelegrí Ballester, 19-21

Tel. 815 62 02

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

CADA DIA, **Canal Blau**
ara més hores de programació

cada dia a partir de les 20.00 h i dissabtes a les 13.00 h
notícies, entrevistes, debats, pel·lícules, música,
reportatges... tot sobre Vilanova i la comarca

Canal Blau - Televisió de Vilanova

A. E. TALAIA

Als nostres lectors:

De nou us demanem un segon capítol de disculpes pel retard amb què ha tomat a aparèixer la nostra Revista. Imponderables de tenir més feina de la que realment podem fer ens ha portat a endarrerir un mes i mig la sortida d'aquesta edició, que correspon al tercer trimestre. Sobretot se'ns ha colat entremig tot el treball d'edició i impressió dels documents de la Marxa de Regularitat de Catalunya i a més el muntatge de la Revista, que ens fem nosaltres mateixos i per a la qual cosa som molt poca gent a pensar. Es a dir, que veureu notícies que probablement ja hauran perdut actualitat. Procurarem, però, complir per Nadal, encara que la Revista surti una mica més prima. Gràcies per la vostra paciència i comprensió.

L'Equip de Redacció
novembre de 1992

CIRCULAR PER ALS SOCIS

ACTIVITATS PER AL MES DE NOVEMBRE DE 1992

Dia 13, divendres

UN VIATGE PEL NIVERNAIS

Una experiència pels canals de la regió de Nevers (França).
Projecció de diapositives a càrrec
d'Agustí Poch, Imma Garcia, Pruvi Recansens i Ramon Huguet
A 2/4 de 9 del vespre, al local social
Organitza: Secció de Cultura

Dia 20, divendres

1892 - 1992 : EL MODERNISME I EL CENTENARI DE LA PRIMERA FESTA MODERNISTA

Xerrada a càrrec d'Angels Parés i Corretgé
A 2/4 de 9 del vespre, al local social
Organitza: Secció de Cultura

Dia 21, dissabte

11a MOSTRA DE BOLETS

a 2/4 de 9 del vespre, al local social
Organitza: Secció de Cultura
Col.labora: Societat Catalana de Micologia

Dia 22, diumenge

13è CONCURS INDIVIDUAL DE SARDANES REVESSES

a 2/4 d'11 del matí a l'Aula de Cultura
de la "Caixa del Penedès" de la Rambla del Castell
i **BALLADA DE SARDANES**
a la Rambla del Castell, Cobla Mediterrània
(Festa Major petita de la Geltrú)
Organitza: Colla Sardanista RETORN dels Amics de la Sardana
i Associació de Veïns de la Geltrú

Dia 27, divendres

ACTE DE PRESENTACIO DEL NOU VESTIT DEL COMPARSER

a 2/4 de 9 del vespre, al local social
Organitza: Comissió de Carnaval

Dia 29, diumenge

GR-7-1, etapa 12: Sarral-Forès-Fonoll (Passanant) (15 km)

Organitza: Secció de Senders

Avanç activitats desembre 1992

PONT DE LA IMMACULADA (5 a 8 desembre)

Esquí als Alps d'Huez (França)

Informació: Secció d'Esquí Talaia

Agrupació Excursionista Talaia

Carrer Comerç, 4
Tel. 893 12 57
08800 Vilanova i la Geltrú

Benvolgut soci,

La Comissió de Carnaval de la nostra entitat et convida a l'acte de presentació del **nou vestit del Comparser**, que tindrà lloc el dia **27 de novembre, divendres, a dos quarts de nou del vespre, al local social**.

Esperem la teva assistència i la teva participació per tal que entre tots els socis fem el Carnaval de Vilanova més autèntic i més participatiu.

Ben cordialment,

Comissió de Carnaval
novembre de 1992